This weekly newspaper was mailed on
Tuesday, January 11, 2000

Lietuvos nacionalinė M.Mažvydo biblioteka

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 2 (2601) 2000 SAUSIS-JANUARY 11 • LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS – LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • NUMERIO KAINA – $1

Po didžiosios dvyliktos...

Pasibaigė triukšmas, aprimo visa žemės planeta. Pasidžiaugta, kad Naujuosius metus, naują šimtmetį žmonija sutiko iškilmingai ir vieningai. Metus pradedame rašyti skaitmenimi "2". Iš tikrųjų toks pokytis ir teįvyko.

RAMI ir gili gyvenimo darbų, veiklos, džiaugsmų, liūdesių bei vilčių srovė kaip plaukė taip ir plaukia. Tarsi maži šapeliai būtume – neša ji visus: vaikus ir suaugusius, mokytus ir nemokytus, turtuolius ir elgetas. Kas kada žybteli, prasikiša, sujuda, kad sulauktų dėmesio ir įvertinimo, visiškai nepriklauso nuo datų, iškilmių ar švenčių. Atvirkščiai – žmogiškasis iškilumas tokias šventes kuria. Iškilmingai minime žymiųjų žmonių gimtadienius, vertiname ir iškilmėmis pažymime veikėjų pastangas, darbus ar kovas, tai yra visas tas įgytas vertybes kaip, tarkime, tautos laisvę ar valstybės nepriklausomybę. Taigi gyvenimo srovės nešamas žmogus gali sau ramiai plaukti nežinomas, nematomas arba šoktelti taip, kad visi matytų, vertintų, dažnai ir džiaugtųsi, nes sukurta gerove gali naudotis visi. Tegu tas iškilusis kūrėjas puošiasi garbės laurais, įsirašo istorijon, pakyla virš pilkosios minios, tegu. Visiems kitiems lieka jo sukurta nauda. Paskutinėmis praėjusio šimtmečio dienomis žiniasklaida skelbė žymūnus – atrinko ir įvardijo asmenybes, ypatingai nusipelniusias žmonijai ar atskiriems kraštams. Nėra abejonės, kad genijai, talentai, visokie kūrėjai ir išradėjai, vadai, vadovai ir politikai paliko dideles vertybes, be kurių šiandien pasaulis kitaip atrodytų. Praūžusių iškilmių proga visiems jiems parodytas tikrai pelnytas dėmesys, pareikštas dėkingumas, išgyventa pagarba. Žmogiškasis iškilumas visada šito užsitarnauja.

JUBILIEJINIAI krikščionybės metai kviečia visus pagalvoti ir apie dieviškąjį iškilumą. Jis kitoks, ne vienlaikis, ne konkuruojamas, nepakeičiamas. Jis amžinas. Jis tasai šaltinis, iš kurio prasideda ir ta ramioji gyvenimo srovė. Nedrąsu net klausti, kaip pasaulis šiandien atrodytų, jei nebūtų buvusios Betliejaus žvaigždės, jei anomis dienomis ant Kalvarijos kalno tik žmogžudžiai tebūtų buvę nukryžiuoti. Kas šiandien absoliučios meilės sampratą laiko pačiu didžiausiu žmonijos idealu ir krikščionybę stengiasi pritaikyti, laikyti ją savo gyvenimo būdu, už ko griebtųsi, jei viso šito nebūtų buvę? Per dvidešimt šimtmečių krikščioniškasis pasaulis išgyveno daugybę įvairiausių dienų, laikotarpių, ne kartą susidūrė su jėgomis, kurios atrodė niekaip neįveikiamos, kartais kentėjo dėl klaidinančio atstovavimo, skilimų ir nesantaikų, be perstojo pynėsi įvykiai, kuriuos dažnai žiebė toli savo žmogiškąsias ribas peržengę laikini galiūnai. Visko būta. Bet ta ilga ir marga istorija daugybe pavyzdžių kaip tik ir išryškina žmogiškojo iškilumo trapumą ir dieviškojo amžinumą. Nurodo dar ir tai, kad žmogaus bandymai kilti aukščiau negu jam Kūrėjo leista, pavirsta dulkėmis. O vis dėlto prieštaravimų nuo pat pradžios buvo. Štai anuomet žmonės nubalsavo paleisti Barabą, kad nukryžiuotų Kristų. Paleisti piktadarį, kad mirtų Dievas. Žmonijos istorija pilna panašių bandymų ir pasikėsinimų. Kas toliau? Ką žmonija turėtų daryti, kad tokių paikų užmojų daugiau nebebūtų? Taip – ką daryti? Tai klausimas ne svarstybų rengėjams, o sau patiems, savo kasdieniam paprastam gyvenimui, nes nutarimų prirašyta knygų knygos. Bet ką realesnio pradedant atsimintina ir tai, kad bandant sudievinti nedieviškus daiktus ar reiškinius prasideda suirutės, tokios stiprios maišatys, kurios ilgainiui virsta apgaulinga tikrove nebematant ar nebenorint daugiau matyti savo tikrosios vietos ir paskirties. Todėl į klausimą, kas toliau darytina, atsakymas vienas – pirmiausia reikia grįžti į savo vietas. Č.S.

Vilnius vėlyvą rudenį ir žiemos pradžioje — Nuotr. V. Kapočiaus

Naujoji pasaulio tvarka

Ją paskelbė JAV prezidentas George Bush. Jau matyti, kad toje naujoje tvarkoje savivaliauja didieji bei stiprieji, kenčia mažieji bei silpnieji.

Tarptautinės teisės nuostatos ignoruojamos

POVILAS ŽUMBAKIS, Čikaga

Sugriuvus sovietinei imperijai, Amerikos prezidentas George Bush per Jungtines Tautas paskelbė naują pasaulio tvarką (New World Order). Sutriuškinęs irakiečių kariuomenę, jis pralaimėjo rinkimus ir dabar tegali stebėti, kaip jo nepatyręs sūnus bando laimėti prezidento kėdę. Bush – išvarytas iš Baltųjų rūmų, o Hussein ir toliau diktuoja Irakui.

Dar 1990 m. pradėjęs kandidatuoti į prezidentus prieš George Bush, Bill Clinton suprato, kad amerikiečiai į užsienio politiką nekreipia dėmesio ar neturi tam kantrybės. Jo šūkis "It's the Economy, Stupid" padėjo jam laimėti rinkimus. Bush nesugebėjo net paaiškinti, kad jo vadovavimo metu Amerikos ekonominė būklė pagerėjo ir JAV istorijoje dar nebuvo tokio ekonominio praturtėjimo.

Laimėjęs rinkimus, Clinton atkreipė dėmesį į užsienio reikalus, ypač tais atvejais, kai reikėjo nukreipti visuomenės dėmesį nuo paties sukeltų skandalų. Mat tarptautinio pavojus atveju Amerikos žmonės remia prezidentą. Bush'ui puolant Hussein'ą, jo populiarumas pasiekė beveik 90%.

Nekreipiant dėmesio į Clinton'o asmeninių skandalų sutapimą su įvairiom taptautinėm avantiūrom, po septynerių metų galima pastebėti, kaip jis naudoja Amerikos jėgą, kai JAV yra vienintelė didvalstybė. Bosnijoje, Sudane, Afganistane, Kosove, Serbijoje, Irake, kur tik Clinton nusprendė, kad Amerika turi įsikišti su karine jėga, jis rėmėsi JAV "sprogmenų diplomatija".

Kodėl bombos?

Bill Clinton'ui perėmus Baltuosius rūmus, JAV karinė jėga buvo galingiausia pasaulyje. Tai jėga, kuri galėjo įveikti bet kurį kraštą ar net kelis kraštus, net du frontus tuo pačiu metu.

Bill Clinton'as, kaip ir jo žmona Hillary, yra kilę iš kairiųjų liberalų. Jis niekad nemėgo kariuomenės, karinių struktūrų ir tradicijų. Kartu su savo draugėmis Hillary bandė provokuoti JAV marinus. Pirmasis Clinton'o prezidentinis žingsnis buvo sukėlimas neapykantos ir ginčų dėl homoseksualų kariuomenėje. Prezidentas, niekad netarnavęs kariuomenėje ir išsisukęs nuo karinės tarnybos, Amerikai kariaujant rimtą karą, nestiprina kariuomenės. Per septynerius vadovavimo metus jis ją nusilpnino iki gan pavojingo lygio.

Clinton'as visų pirma yra politikas. Kai tik jam prireikia išsigelbėti iš kokios politinės ar asmeninės painiavos, pasinaudoja JAV karine jėga. Iš apklausos duomenų jis mato, kad amerikiečiai per daug nesijaudins, jei bus bombarduojamas koks nors kraštas, ypač jeigu tai yra arabų ar panašių žmonių kraštas. Tačiau amerikiečiai vertina savo jaunų žmonių gyvybes. Karas turi būti be aukų. Kitaip tai gali pakenkti prezidentiniam populiarumui.

Toks amerikiečių gyvybių vertinimas yra galimas tik dėl to, kad jie, šiuo metu riebiai gyvendami, nekreipia dėmesio į tai, kas darosi už jų sienų. Rūpi tik ši diena, tik savas kiemas. O jei kas nukenčia kur kitur, tai jų reikalas. Blogiausiu atveju, po subombardavimo, nusiunčia maisto, palapinių ir keletą politikų.

Kadangi amerikiečiai nekreipia dėmesio, o dauguma politikų nenori stoti prieš populiarų prezidentą, yra ne tik pažeidžiamos tarptautinės normos ir taika, bet ir JAV konstitucija – pati demokratijos bazė. Ne prezidentas, o JAV kongresas turi teisę skelbti karą! O svetimo krašto sprogdinimas yra de facto karo paskelbimas! Bet visa tai yra irgi pamirštama. Tuo būdu daroma rimta žala visai Amerikos ir pasaulio struktūrai.

Kaip galima pateisinti Sudano, Afganistano sprogdinimus? Ar galima bombarduoti nepriklausomą kraštą? Net jeigu tas kraštas ir būtų arabų, žiauriai tvarkomas. Ar galima pateisinti sprogdinimą Afganistane vien dėl to, kad ten gyvena teroristas? Ar pagal klintoniškus principus būtų priimtina, jei kuri valstybė pradėtų bombarduoti Niujorką, jei ten apsigyventų koks teroristas? Kokia būtų Amerikos reakcija?

Stiprieji ir silpnieji

Stiprus kraštas gali pulti, bombarduoti silpnesnius. Tarptautinė teisė, teisingumas, taikos principai... Apie tai galima kalbėti kitiems, bet tai netaikoma stipriom valstybėm, kurios gali pasipriešinti.

Bill Clinton'ui nesvarbu, kad Kinija persekioja disidentus, tikinčiuosius ar kad jau daugelį metų vykdo tautžudystę Tibete. Nesvarbu, kad Rusija masiškai žudo Čečėnijos žmones, kurie daug metų kentėjo nuo sovietinės "globos". Nesvarbu, jog Indijoje žudomi krikščionys, kad Turkija nuodija ir naikina kurdų tautą ir t.t.

(Nukelta į 2-tą psl.)

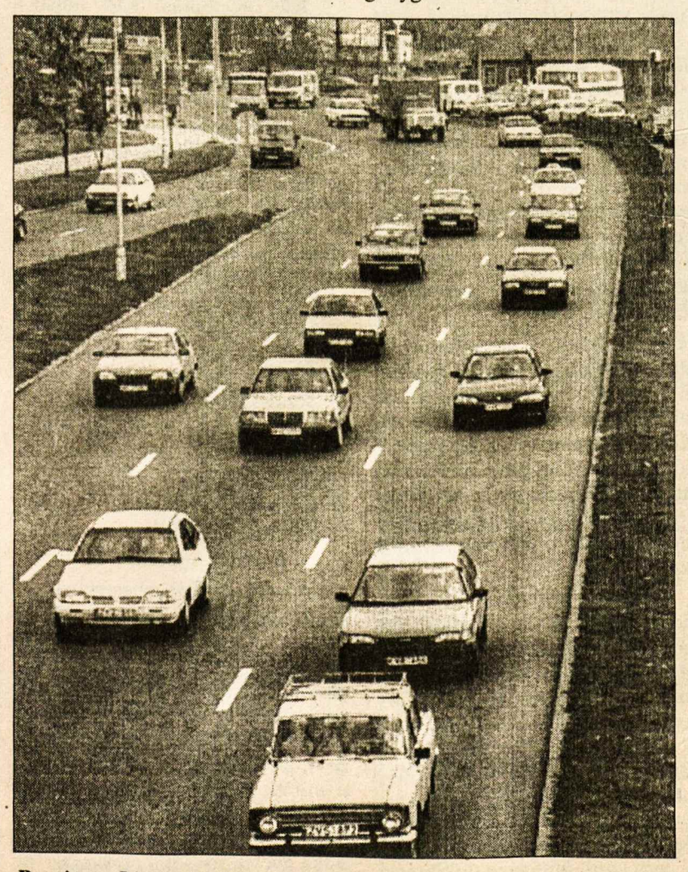

Benzinas Lietuvoje brangsta, bet automobilių judėjimas Vilniuje nemažėja — Nuotr. V. Kapočiaus

KANADOS ĮVYKIAI

Šimtmečio kaitos statistika

2000-ieji metai – tinkamas laikas pažvelgti į paskutinio, maždaug 100 metų laikotarpio įdomesnius įvykius bei svarbesnius buities rodiklius. 1901 metais Kanadoje buvo 5 milijonai gyventojų, 1999 jau viršijo 30 milijonų; Ontario per tą patį laiką pakilo nuo 2.2 milijono iki 11.6 milijono; Torontas padidėjo nuo 200,000 iki daugiau kaip 3 milijonų ir tapo didžiausiu Kanados miestu (buvo antruoju). 1903 metais Kanadoje buvo 178 automobiliai, 1998 metais beveik 18 milijonų. Metinis algų vidurkis 1901 metais $348 vyrams, $210 moterims; 1996 metais $48,500 vyrams, $34,900 moterims. Namų kainos Toronte pakilo nuo $2,100 (1900) iki $290,000 (1999), Steinway fortepionas nuo $1,000 (1900) iki $79,000 (1999), laiško persiuntimas nuo 2 centų iki 46 centų, teatro bilietas nuo 10-25 centų iki $20-115, kelionė tramvajumi nuo 5 centų iki $2. Duonos kaina pakilo nuo 5 centų iki $1.5-2 už kepalą, "Canadian Club" degtinė nuo 75 centų iki $31 už 1.14 litro butelį. Kainų rodiklis ("Consumer Price Index") buvo pradėtas registruoti tik nuo 1914 metų ir jis per 86 metus pakilo nuo 7.2 iki 111.5 (1992=100) arba maždaug 15.5 karto.

Pasaulinėje 1997-1999 metų statistikoje kanadiečiai nepateko į "viršutinį dešimtuką" nei tarp alaus, vyno, alkoholio, kavos, arbatos bei cigarečių vartotojų, nei tarp nešiojamų telefonų savininkų. Vos vos pateko į 10 vietą kompiuterių savininkų tarpe (270.6 tūkstančiui gyventojų), šiek tiek aukščiau Interneto svetainių skaičiumi (335.96 tūkstančiui gyventojų). Automobilių skaičiumi Kanada dvylikta (457 iš 1000); ją aplenkė ne tik JAV, bet ir Libanas, Italija, Austrija, Vokietija, net Luksemburgas. Energijos vartotojų tarpe Kanada ketvirta, po Arabijos Emiratų, Kuvaito ir JAV; telefonų vartotojų tarpe šešta, TV savininkų tarpe antra po JAV. Sveikatos reikalams išlaidomis 7-ta (po JAV, Argentinos, Vokietijos, Kroatijos, Šveicarijos ir Prancūzijos). Gamto-

(Nukelta į 8-tą psl.)

Savaitė Lietuvoje

Paliko KD frakciją

Lietuvos seimo vicepirmininkas Feliksas Palubinskas išstojo iš Krikščionių demokratų frakcijos, rašo ELTA. Jis yra ketvirtasis tos frakcijos narys, ją palikęs po lapkričio pabaigoje įvykusios LKDP ataskaitos ir rinkimų konferencijos, kurioje nesusitaikė "modernusis" ir konservatyvesnis partijoje atsiradę sparnai. Prieš jį pasitraukė Vytautas Bogušis, Marija Šerienė ir Algis Kašėta, seime įsteigę savarankišką frakciją.

F. Palubinskas teigė, kad nesutapo jo ir krikščionių demokratų frakcijos vadovybės nuostatos dėl politinės veiklos. Jis nepritarė "Lietuvos telekomo" privatizacijos būdui, derybom su "Williams", frakcijos siūlomui žodžio laisvės apribojimui. Jis dar nėra susitaręs su jokia kita frakcija dėl narystės. Krikščionių demokratų frakcijoje po 1996 m. rinkimų buvo 16 narių, dabar liko 12.

Solidarumas sutaupė

Lietuvos seimo pirmininkas Vytautas Landsbergis 1999 m. pabaigoje pakvietė seimo narius kartu su juo savanoriškai perkelti vienos savaitės atlyginimą į valstybės biudžetą. Centro bei LDDP frakcijos pareiškė skirsiančios vienos savaitės darbo užmokestį ne biudžetui, bet konkrečioms socialinėms reikmėms. Pasiūlyta valstybės valdymo institucijų darbuotojams išeiti nemokamų kalėdinių atostogų, arba dirbti be atlyginimo, solidarumą pareiškiant privačių įmonių darbuotojams, kuriems vėluojama išmokėti atlyginimus. Tai nebuvo priverstinės atostogos, o ir siūlomos tik valdininkams, gaunantiems didesnį kaip vidutinį šalies atlyginimą. Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus taipgi paskutinę 1999 m. savaitę dirbo be atlyginimo. Kaip praneša ELTA, savaitė "solidarumo atostogų" seime leido sutaupyti 133,873 litus.

Paskirtas naujas ministeris

Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus 1999 m. gruodžio 21 d. paskyrė naują valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministeriu ligšiolinį užsienio reikalų viceministerį Joną Rudalevičių. Pareigos liko laisvos pora savaičių prieš tai atsistatydinus Sigitui Kakčiui. Kaip rašo ELTA, J. Rudalevičius teigia nepriklausąs jokiai partijai. V. Adamkus siūlė naujam ministeriui parengti sujungimą valdymo reformų ir savivaldybių reikalų ministerijos su vidaus reikalų ministerija, kaip daroma Vakaruose, kur VRM tvarko administracinius valstybės reikalus.

Meras tapo liberalu

Vilniaus meras Juozas Imbrasas sausio 4 d. išstojo iš Lietuvos konservatorių (Tėvynės sąjungos) partijos ir pereina pas liberalus, skelbia "Lietuvos aidas". Jis žada dirbti su buvusiu sostinės meru ir ministeriu pirmininku Rolandu Paksu liberalų sąjungoje. Su J. Imbrasu pasitraukė dar trys tarybos nariai V. Zabiela, J. Miselis ir V. Drėma. Meras teigė atsistatydins, jeigu to reikalaus ir nepasitikėjimą pareikš miesto tarybos koalicija, kurią sudaro Tėvynės sąjungos, Liberalų sąjungos ir Lietuvos piliečių bendros frakcijos.

Keis teismų įstatymą

Lietuvos konstitucinis teismas, išnagrinėjęs 16 Teismų įstatymo straipsnių, daugumą jų pripažino pažeidžiančiais Konstituciją. Kaip praneša ELTA, juose nepagrįstai buvo apribotos prezidento galios ir be reikalo leidžiama "vykdomajai valdžiai kištis į teismų veiklą". Generalinio prokuroro skyrimo tvarka liko nepakeista. Dabar nebegalios Teismų įstatymo nuostatos, pagal kurias prezidentas turėjo gauti teisingumo ministerio teikimą, skirdamas, atleisdamas arba perkeldamas į kitas pareigas apylinkių, apygardų ir Apeliacinio teismo teisėjus. Patarti prezidentui galės tik speciali institucija, Teisėjų taryba, kurios vaidmuo aiškiai apibrėžtas. Sumažintos kai kurios teisingumo ministerio ir jo ministerijos administracinės teisės.

Pasirašė įstatymus

Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus pasirašė seimo priimtą Gyventojų santaupų atkūrimo įstatymo pakeitimą, ministeriui pirmininkui patikrinus, jog ateityje bus nustatyta labiau apibrėžta ir patikimesnė indėlių grąžinimo tvarka, praneša ELTA. Pagal šį įstatymą du trečdalius Privatizavimo fondo lėšų, kurie buvo naudojami gyventojų indėliams grąžinti, vyriausybė laikinai galėtų skirti investiciniams projektams, skoliniams įsipareigojimams vykdyti ir kitiems poreikiams, kuriuo atveju indėlių atkūrimas būtų atidedamas porai metų. Prezidentas pareiškė susirūpinimą, kad seimo sprendimas nepakirstų gyventojų pasitikėjimo valstybe, todėl prieš pasirašydamas prašė ministerį pirmininką ir gavo jo sutikimą, kad bus parengtas ir pateiktas seimui Stabilizavimo fondo įstatymo projektas, apibrėžiantis šio fondo paskirtį, valdymą, jo naudojimo sąlygas ir būdus.

1999 m. gruodžio 3 d. prezidentas pasirašė įstatymą, pagal kurį buvę KGB agentai galės prisipažinti Lietuvos valstybei apie savo buvusį slaptą bendradarbiavimą su Sovietų Sąjungos specialiosiomis tarnybomis ir išvengs šantažo. **RSJ**

Šiame numeryje

Po didžiosios dvyliktos...
Maišatys ilgainiui virsta apgaulinga tikrove
Naujoji pasaulio tvarka
Rūpi tik ši diena, tik savas kiemas
Kai skauda Lietuvai, skauda ir išeivijai
Kas gi kaltas, kad Lietuva vietoj pažangos brenda į skurdą?
Kraštai su problemom – Turkija, Lietuva...
Vokietės bijo pirkti importuotų lietuviškų grybų
Nuotykingos tautiečio dienos
Pašauktas į saugumo rūmus, prisipažįsta, kad jis Telksnys...
Niūri žiema Lietuvoje
Net jei sutartis būtų nuostolinga, laisvė brangesnė
Su vienu doleriu į Kanadą
Tokio maisto aš jau seniai nebuvau valgęs
Buvusį kapelioną regiu palaimintuoju
Jis visada būdavo apsuptas mokinių bei parapijos vaikų
Žėrintis ir žudantis auksas III
Ji prašė patikrinti indaują, kur buvo grafų servizas...
"Mirties keliu į Kolymą"
Arba sušalsi laukdamas ryto, arba eidamas pakeliui

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI
THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-6755. E-mail: tevzib@pathcom.com

Publications Mail Registration No. 9408. CPM 1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai". REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaižutienė. Metinė prenumerata – $43, pusmetinė – $22, rėmėjo – $53, garbės – $63. Oro paštu į užjūrius – $140. Amerikoj – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular $43.00, patron $53.00, sponsor $63.00 per year. PERIODICALS Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

Sovietiniai vėjai rektoriaus straipsnyje

Vilniaus universiteto rektoriaus Rolando Pavilionio straipsnis, smerkiantis išeiviją, ypač Amerikos lietuvius, ir Ameriką. Tame straipsnyje, paskelbtame "Respublikos" dienraštyje, atsispindi kairuoliškai sovietinė dvasia

AURELIJA BALAŠAITIENĖ

Stačiai buvo baisu skaityti 1999 m. spalio pabaigoje "Respublikos" laikraštyje pasirodžiusį ilgą straipsnį, "Amoralios politikos vardas: parsidavimas". To straipsnio autorius yra gerai žinomas Vilniaus universiteto rektorius Rolandas Pavilionis, "Lietuvių enciklopedijoje" apibūdintas kaip "sovietinis filosofas", buvęs 1975-1977 metais Vilniaus universiteto istorijos ir ateizmo katedros vedėjas, taip pat autorius rusų kalba parašytos knygos, kurioje nagrinėja kalbos ir logikos klausimus.

Savaime suprantama, demokratiškais pagrindais atsikūrusioje Lietuvos respublikoje spaudos laisvė ir teisė atvirai reikšti savo nuomonę yra kiekvieno piliečio natūrali teisė, tačiau melas, užgauliojimai ir faktų iškraipymas dvelkia sovietinės filosofijos dvasia, ypatingai reiškiant neapykantą Amerikai ir Amerikos lietuviams. Pasak autoriaus, tie, kurie yra seime ir prezidentūroje, norėjo Lietuvą parduoti Williams "kaip kokius Amerikos indėnus".

Sunku suprasti, kam jis taiko kaltinimą: "Kai žmogus parduoda savo įsitikinimus, principus, pažiūras, tai vadinama dvasios prostitucija". Neįmanoma išvardinti visų užgauliojimų, nukreiptų į dabartinę Lietuvos vyriausybę ir Amerikos lietuvius.

Autorius ypatingai širsta, tvirtindamas, kad išeivijos pensininkai "per 50 metų Lietuvoje nepastatė nei mokyklos, nei ligoninės, nei gamyklos, o šiandieną tik bylinėjasi dėl miško, žemių, sklypų ir namų"... Nejaugi gerbiamasis rektorius apsimeta nežinąs, kad bet koks užsienio lietuvių bandymas ką nors įkurti ar statyti sovietų okupuotoje Lietuvoje buvo visiškai neįmanomas, o jų visas turtas buvo "nacionalizuotas", t.y. nusavintas ir atimtas. Anot Pavilionio, "jau 50 metų Amerikoje gyvenantiems mūsų broliams ir sesėms lietuviams Amerikos interesai neatskiriami nuo Lietuvos interesų, nes jiems Lietuva tik dalelytė Amerikos".

Ir taip ilgas straipsnis dvelkia tendencija skaitytojus atstumti nuo Amerikos lietuvių, žaloti su jais santykius ir, kas svarbiausia, melagingai bei autoritetingai paneigti Amerikos lietuvių milžinišką paramą Lietuvai visais laikais, visose gyvenimo srityse pinigais, dosnia labdara ir patarimais.

Būtų pravartu, kad R. Pavilionis susipažintų su garbės konsulo Vaclovo Kleizos Vašingtone padarytu pranešimu "JAV visuomenės pagalba suteikta Lietuvos žmogui iki 1940 metų". To pranešimo tekstas buvo išspausdintas "Draugo" dienraštyje. Autorius išsamiai nagrinėja Amerikos lietuvių pagalbą Lietuvai nuo caro priespaudos metų iki nepriklausomybės atgavimo 1918 metais ir jos praradimo 1940 metais. Jo tvirtinimai yra paremti oficialiais statistiniais duomenimis. Autorius teigia, kad iki 1918 metų Amerikos lietuviai kultūrinę Lietuvos veiklą ir švietimą parėmė 80,000 dolerių suma, kuri anais laikais buvo nepaprastai didelės vertės. Statistikos istorija rodo, kad Amerikos lietuviai prisidėjo prie Lietuvos iždo papildymo, kad visais laikais Amerikos ir Kanados lietuvių visuomenės įvairiais būdais rėmė Lietuvą, energingai ir atkakliai kovojo už jos išlaisvinimą iš sovietinės vergijos. Šalia protestų, prašymų ir laikymosi pas Vakarų demokratijų vadus, prezidentus ir kitus įtakingus asmenis, visuose didesniuose miestuose ir pačioje Amerikos sostinėje Vašingtone buvo rengiamos gausios ir labai paveikios demonstracijos su Baltijos respublikų plevėsuojančiomis vėliavomis bei himnais.

Lietuvai pagaliau atgavus nepriklausomybę, visose gyvenimo srityse Amerikos lietuviai teikia savo pagalbą, nuo mokytojų APPLE kursų Lietuvos pedagogams iki pagalbos Lietuvos našlaičiams, seneliams, ligoninėms, mokslo institucijoms, studentų stipendijoms. Populiarusis Amerikos BALFas net ir okupacijos metais stengėsi šelpti vargstančius lietuvius tiek okupuotoje Lietuvoje, nelegaliais keliais siųsdamas dovanas, tiek pabėgėlių stovyklose gyvenančius aprūpindamas būtinais reikmenimis – drabužiais, apavu.

Sunku išvardinti visa tai, kas dabar daroma padėti išsilaisvinusiai Lietuvai. Labai graudu, kad joje aukštas pareigas mokslų institucijoje einantis asmuo yra sovietinės ir komunistinės filosofijos skleidėjas, teršiantis atgyjančios Lietuvos gyvenimą ir nuodijantis priaugančias kartas melagingais neapykantos teršalais. Visais laikais Amerikos lietuviai buvo stiprus ramstis savo tėvynei tiek finansiškai, tiek moraliai. Ar toks jų užgauliojimas bei įžeidinėjimai nepažeis jų ištikimybės ir lojalumo Lietuvai? Nors Lietuvos konstitucija garantuoja visas žodžio ir spaudos laisves, tačiau sąmoningas užgauliojimas ir įžeidinėjimai nėra toleruojami ir senose demokratijose. Dėl to laikas ponui (atsiprašau, gal "draugui"?) pasitraukti iš savo aukštų pareigų ir savo vietą užleisti tolerantiškam ir tikrai patriotiškai bei demokratiškai nusiteikusiam asmeniui. Laukiame!

AtA

PRANUI KUDREIKIUI
mirus,

jo žmonai JANINAI ir sūnui PETRUI su šeima reiškiame nuoširdžią užuojautą –

Toronto Prisikėlimo parapijos choras
ir vadovai

Demonstracija Vilniuje prie Rusijos ambasados, reiškianti protestą prieš Čečėnijos naikinimą 1999.XI.5

Kai skauda Lietuvai, skauda ir išeivijai

Išeivės žvilgsnis į dabartį, praeitį ir ateities galimybes

TEKLĖ SEKONIENĖ, Kanada

Lietuvai atgavus laisvę, daug užsienyje gyvenančių lietuvių važiuoja aplankyti tėvų žemės. Vieni važiuoja ilgesio ir meilės traukiami, kiti, kurių ilgesys išblėsęs (arba jo neturėję), važiuoja tik iš smalsumo. Nenuostabu, kad tie turistai, grįžę į savo gyvenamuosius kraštus, labai skirtingai nušviečia dabartinį Lietuvos gyvenimą.

Norint geriau pažinti dabartinį Lietuvos gyvenimą, reikia ilgiau paviešėti, pasikalbėti su įvairiais žmonėmis, pasiskaityti Lietuvoje leidžiamą spaudą, pasekti televizijos programas.

Vis dėlto po tų stebėjimų širdis pragysta liūdna gaidele. Nejučiomis kartojasi mūsų brangaus poeto Maironio žodžiai: "Jie rūbą ir dvasią paskolintą gavo oi, ne savo, ne savo"!

Vaizdas Vingio parke

Mums, išeiviams, nepaprastai malonūs prisiminimai liko, kada televizijoje matėme Vingio parke Vilniuje tūkstančius žmonių, skanduojančių "Lietuva! Lietuva!" Ta dvasinė jėga, išsiveržusi iš daug kentėjusios tautos, sujudino visą pasaulį. Šiaurės Amerikos ir kitų žemynų laikraščiai pirmuose puslapiuose rašė apie Lietuvą. Mes, išeiviai, verkėm džiaugsmo ašarom ir didžiavomės savo tautos drąsa bei ryžtingumu.

Mūsų lietuviškas jaunimas tautiškai sustiprėjo, įgijo ryžto kovoti už laisvę. Kai kurie norėjo važiuoti į pagalbą Lietuvai. Deja, tada Lietuva išeivių nenorėjo. Po 50 metų ėmėm vieni kitų nesuprasti. Nenuostabu.

Demokratinė tikrovė

Greitai tautos ryžtas atslūgo. Liko tik dalis tautiečių, kurie ryžosi įžiebtą Nepriklausomybės ugnelę saugoti. Kiti nusivylė laisve, demokratija. Mat Vingio parke džiaugėsi, kad gavę laisvę jie galės elgtis kaip norės. Pasirodo, kad demokratijoj reikia paklusti įstatymams, tvarkai. Dirbdamas įmonėje jau nieko "nesukombinuosi", teisingiau tariant nepavogsi, joks "blatas" nepadės. Jau darbo metu neišbėgsi "stipriau" atsigerti. Demokratijoje užtenka vieno darbininko, kur sovietmečiu dirbo 2 - 3.

Nenuostabu, kad sovietai Lietuvoje priaugino daug tinginių. Demokratijoje, jeigu žmogus darbštus, sąžiningas, tai niekas nepersekioja nei fiziškai, nei dvasiškai.

Tose okupacijos sutemose atsirado žmonių, kurie, užuot vergavę, išėjo į miškus, ir ten šalčio bei žvarbių vėjų plakami kovojo su įsibrovusiais okupantais ir savais išsigimėliais. Jų motinos, likusios be globos, ieškojo stiprybės prie Kryžiaus. Tą motinų kančią gerai išreiškia poetas K. Bradūnas: "Skalbia tik skalbia kultuve klevo sūrų nuo ašarų vandenį nužudytų sūnų kruvinus marškinius ir nei laumės, nei drobių audėjos neateina talkon".

Yra ir dabar laisvoje Lietuvoje tautiečių, kurie labai kantriai dirba tautos labui, bet jie lieka neįvertinti, net pajuokiami. Tai garbingieji partizanai, tremtiniai, dauguma dvasiškių, kai kurie kilnūs mokytojai, spaudos darbuotojai ir daug eilinių žmonių.

Žvilgsnis atgal

Trupučį atsigręžkime atgal į 1918 m. Tais metais Lietuva atsikratė caristinės Rusijos. Buvau maža, bet atsimenu, kai mano mama (vėliau 2-jų partizanų motina) pastatė mane ant kėdės prie lango ir mačiau kaip pirmieji Lietuvos raiteliai atjojo į mūsų kaimą. Koks žmonių entuziasmas! Moterys kariams nešė maistą, nors ir pačios mažai turėjo, mergaitės kaišė žirgų galvas. Viena senutė pribėgusi prie karininko pabučiavo ranką.

Tada kraštas tikrai buvo labai nualintas okupanto, kuris norėjo, kad Lietuva būtų ir "tamsi, ir juoda". Atsimenu, kai nuėjau į mokyklą, į I skyrių. Ta mokykla buvo įrengta buvusiame javų sandėlyje. Vienoje patalpoje visi 4 skyriai. Mokytojas – tik vienas, klasė šalta, drėgna. Patogumai – kieme.

Tada nei mokytojas, nei mokiniai nesiskundė sunkia dalia, nėjo į streikus. Mokytojas ne tik teikė mums mokslo žinias, bet ir kalbėjo apie laisvę, tėvynės meilę, ragino aukotis Tėvynės labui. Tad nenuostabu, kad per 22 nepriklausomo gyvenimo metus sparčiai kilo ir materialinė, ir dvasinė kultūra. Greit "dygo" plytinės mokyklos, kuriose netrūko mokinių. Žmonės neturtingi, bet stengėsi vaikus išmokslinti – leido jaunuolius į gimnazijas ir iš jų kai kurie Kauno universitetan pakliuvo. Universitetas išleido įvairių sričių specialistus. Kūrėsi ir žemės ūkio mokyklos, jaunųjų ūkininkų rateliai, mergaitėms namų ruošos, kulinarijos kursai. Žodžiu, mūsų tauta po sunkios, ilgos vergijos kilo kaip ant mielių.

Po 50 metų

Kyla klausimas: Kokia dabartinė mūsų tautos būklė po 50 metų bolševikinės vergijos? Caristinė okupacija buvo ilgesnė, ir atgavus laisvę niekas pagalbos nedavė. Po komunistinės priespaudos, atgavus laisvę, didelę pagalbą Lietuva sulaukė iš savo tautiečių, gyvenančių užsieniuose, iš kai kurių Vakarų Europos valstybių. Be to, dabartinė Lietuva daug skolinosi iš pasaulinių bankų. Nežinia kur tas kapitalas ištirpo. Vietoj stiprėjančios Lietuvos matome dar į didesnį skurdą brendančią.

Kas gi kaltas, kad mūsų brangi Lietuva vietoj pažangos brenda į skurdą? Nagi sužalota žmogaus dvasia. "Be dvasios, be širdies tai griaučių tauta" – rašė Adomas Mickevičius. Komunizmas užgesino religiją, tą šventąją ugnį, kuri nuo amžių lietuvio širdyje kūrenosi, užgesino širdyse artimo meilę, dorą, išmokė girtuokliauti, vogti, meluoti. Kai žmogus nebeturi dorybių, jokių principų, ima siekti bet kokiom priemonėm vien sotaus, patogaus gyvenimo, kurio siekia visi žemesni žemės sutvėrimai: avis bėga į dobilieną, karvė į vasarojų ir t.t. Tik toks skirtumas, kad kiti sutvėrimai pasisotinę nurimsta – guli, o žmogus vis daugiau tų gėrybių siekdamas net žmogų gali nužudyti.

Dabarties jaunimas

Mes linkę blogybes, kurios siaučia Lietuvoje, primesti jaunimui. Užuot kaltinę jaunimą padėkime jam. Kokį auklėjimą jaunimas gauna? Dar yra mokyklų vedėjų, kurie gailisi brežnevinės Lietuvos. Yra valdžios žmonių, kurie kalba, kad reikia užmiršti Lietuvos praeitį, nes tai lavonas. Tradicijos, kurios tiek daug šilumos įneša į mūsų pilką gyvenimą, – tai atgyvena.

(Nukelta į 4-tą psl.)

Naujoji pasaulio tvarka

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Išvada iš Clinton'o sprogdinimų politikos: jei esi silpnas, nepopuliarus politikas, saugokis. Jei esi ginkluotas, diktatūrinis kraštas, naikini savo žmones, pažeidi visas pagrindines teises, – nesirūpink. Bill Clinton'as tokių kraštų nelies!

Du prezidentai

Neilgai truko Jelcinui pasimokyti iš savo gero bičiulio Bill Clinton'o. Borisas išsipagirioję turi įvairių asmeninių ir politinių problemų. Ką daryti? Atsakymas aiškus. Sekti populiaraus Amerikos prezidento pavyzdžiu! Bombarduoti! Sprogdinti!

Kai Boriso populiarumas apklausose yra žemas ir vis krinta; kai dukros ir jų vyrai įsivelia į nešvarius "biznius" ir pinigėlių plovimą, – kas gali būti geresnis mokytojas tokiu atveju, jei ne Amerikos Clinton'as?

Matome žiaurius visų pagrindinių teisingumo ir taikos principų pažeidimus – savo krašto žmonių sprogdinimą. Daugiau kaip 200,000 savo piliečių sunaikinimą ir ištrėmimą! Su milžiniška jėga, su bombom ir patrankom. Tačiau Borisas per daug nesirūpina dėl karinių nuostolių. Kareivių (ne generolų) gyvybės neturi vertės, nebent tauta sužinotų. Bet tauta nesužinos, nes Borisas moka panaudoti spaudą ne blogiau kaip Clinton. Vienas per draugus ir laisvos spaudos manipuliaciją, kitas – per korupciją, draugus gerose vietose ir cenzūrą.

B. Jelcino min. pirmininkas Vladimir Putin aiškina visą tai "The New York Times" dienraštyje (1999.XII.14, "Why We Must Act"). Jam nesuprantama, kodėl rusus kritikuoja Vakarai, kai jie davė rusams pavyzdį? Koks skirtumas tarp Jugoslavijos ir Čečėnijos? Kodėl pykstate? Mes irgi atsargiai bombarduojame, kad nenukentėtų civiliai žmonės!...

O B. Jelcinas, girdėdamas iš Vakarų kritiką – priminė pasauliui, jog Rusija turi tūkstančius atominių bombų! Susitikime su Kinijos komunistų vadais priminė, kad pasaulis turės ne Vakarų, o jų klausyti ateityje! (Bet kol kas neatsisako Vakarų paramos išsikapstyti iš komunistinio dumblo).

Praėjus dešimčiai metų po didžiojo sovietų teroro sugriuvimo, nauja pasaulio tvarka yra pavojinga mažiesiems ir nepopuliariems. Tie, kurie nori mokytis demokratijos ir tarptautinės teisės principų iš Amerikos... turės palaukti. Po Clinton'o turės ateiti kitoks prezidentas, bet bombardavimo politika gali tęstis ir toliau. O visa tai yra kaip simfonija tokiems, kaip Borisas.

Kraštai su problemom - Turkija, Lietuva...

Vokiečiai bijo turkų ir atominių jėgainių

KAZYS BARONAS, Vokietija

Nuo Lietuvos vyriausybės krizės dienų taip ir neužtikau gintarų krašto vardo vokiškoje žiniasklaidoje. Tik prieš Helsinkio pasitarimus kiekviename dienraštyje, radijo ir televizijos žiniose, kartu su kitom valstybėm, nuskambėjo "Litauen" vardas, nagrinėjant Suomijos sostinėje naujų valstybių įjungimą į Europos sąjungą. Žiniasklaida svarstė geras ir blogas puses, ypatingai Turkijos atveju.

Buvęs įtakingas ES-goje Vokietijos kancl. H. Kohl, nenorėjęs Turkijos įsileisti į Europos sąjungą, nes matė islamo įtaką Europoje, ypač Vokietijoje, kur ir taip gyvena beveik 2 milj. turkų. Be to, tie du milijonai pritrauks į Vokietiją dar kokius 4-5 milj. savo tautiečių, nes turkų šeimos augina 5-6 vaikus.

Politologai, nagrinėdami turkų klausimą Vokietijoje, padarė tokias išvadas.

1. Turkai gyvena atskirame "neeuropietiškame" pasaulyje. Svečių teisėmis atvykusių turkų darbininkų (jie buvo atvežti anglių kasyklų, statybos darbams) vaikai be jokio akcento kalba vokiškai, tačiau jų vaikai, nepaisant mokyklos, tarp savęs kalbasi turkiškai, jungiasi į turkiškas organizacijas.

2. Sunku jaunimą įjungti į vokišką gyvenimą, į vokišką visuomenę, nes esama klasių pvz. Berlyne, kuriose turkai mokiniai sudaro 98%, jų patalpose Atatiurko atvaizdai, raudona vėliava su pusmėnuliu. Vaikus moko iš Turkijos atvežti mokytojai, apmokami Vokietijos iždo, mokesčių mokėtojų pinigais. Vokiečiai nepatenkinti, daug nesusipratimų tarp tų dviejų tautybių.

3. Berlyno, Frankfurto (čia turkai sudaro 10-15% visų gyventojų) ir kitų Vokietijos miestų turkų rajonuose, maisto daržovių krautuvių užrašai tik turkiški, pirkliai nekalba vokiškai. Taigi, kur yra turkų integracija į vokišką visuomenę? – klausia politologai.

Iš savo pusės norėčiau pridėti keletą pastabų. Turkės moterys ir karštom vasaros dienom miestų gatvėse matomos ilgom tamsios spalvom suknelėm, su storom skarelėm. Jos niekuomet nepakelia akių į svetimą vyrą, eina keliais žingsniais už vyro pečių. Nėra ko stebėtis, kad Turkijos įjungimas į ES bus nagrinėjamas gal tik po 10-ties metų, duodant Ankarai vilčių žinomais žodžiais: durys visuomet atviros į ES-gą (įvedus demokratiją, žmogaus teisių įstatymą...)

Su Estija, Lenkija, Čekija, Vengrija, Slovenija ir Kipro sala dėl įjungimo į ES pasitarimai vyksta nuo 1998 m. Dabar, pakvietus antrą grupę (jų tarpe Lietuva), taip pat bus gvildenami visi įstojimo reikalai. Kai kurių ES narių nuomone, galimi du variantai: ES eksportuoja į naujų kandidačių kraštus ūkinį, socialinį ir ekologinį pastovumą, arba... Rytai importuos nepastovumą. Tikrovėje Vakarams įjungimas bus naudingesnis, nes pvz. Vokietija galės eksportuoti į Lietuvą autovežimius, kvepalus ir net sviestą. Iš kitos pusės, Vokietiją užplūs pigi Lietuvos darbo jėga!

Be to, negalima pamiršti atominių jėgainių, ypač Černobylio tipo Ignalinos, Slovakijos Bohunice, kuri yra tik 120 km nuo Austrijos sostinės. Atominėms jėgainėms vokiečių spauda paskyrė ilgus straipsnius, su plačiais komentarais bei žemėlapiu, kartu primindama ankstyvesnius pokalbius su ES kandidatėm.

Manding, Briuselis nereikalauja visiško atominių jėgainių uždarymo, bet tik jų pagerinimo, atnaujinimo 6-10 metų laikotarpyje, pritaikant jas prie Vakarų Europos lygio. Kita kalba yra su Lietuvos Ignalina, Bulgarijos Kozloduj ir Slovakijos Bohunice. Reikalaujama jas išjungti iki 2002 metų. Bet to ultimatumo nesirengia priimti Vilnius, Sofija, Bratislava. Po vokiečių komisaro G. Verhengen pasikalbėjimo su lietuviais, bulgarais ir slovakais paaiškėjo, kad Lietuva savo jėgainės vieną bloką išjungs tik 2002 ir antrą 2003 m. Po Lietuvos seks Bulgarija, kuri išjungs atominę energiją 2008 ir 2010 metais, o Slovakija 2006 ir 2008 m.

Yra ir antra medalio pusė. Vokietija, jos "žaliųjų" grupės (nevadinu jos partija, nes "žalieji" dar yra vaikų bateliuose) pirmininkas ir Vokietijos užs. reikalų ministeris Joschka Fischer, gamtos apsaugos ministeris ir "žaliųjų" grupės valdybos narys Trittin (priesaikoje, kartu su Schraederiu ir Fischeriu atsisakė sakinio "taip padėk man, Dieve") stipriai kovoja prieš atominės energijos naudojimą. Iš kitos pusės, jėgainių atnaujinimas pvz. Lietuvoje yra labai naudingas žingsnis Vokietijai ir Prancūzijai, kai žinovams-profesionalams skiriamos milijardinės sumos. Bet... pagerinus Ignalinos jėgainę, jos pigi srovė gali plaukti iš Lietuvos per Lenkiją, į Vokietiją. Tuo tarpu dauguma Vokietijos gyventojų ir dalis vyriausybės narių reikalauja Lietuvos jėgainės uždarymo. Vokietės šeimininkės bijo pirkti importuotus lietuviškus grybus dėl Černobylio nelaimės.

Atrodo, kad Ignalina bus atnaujinta ir tuo pačiu ginčas tarp Lietuvos ir ES bus ramiai užbaigtas. (Berlyno senato – savivaldybės socialdemokratų partijos vicepirm. yra Klaus Voveraitis-Wowereit.).

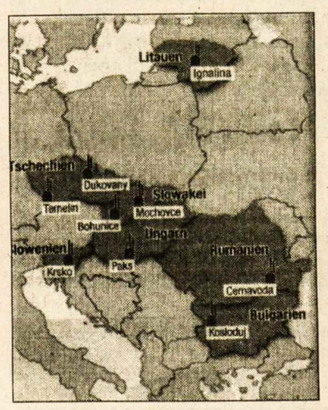

Atominės jėgainės naujose Europos sąjungos valstybėse: Ignalina, Čekijos Dukovany, Temelin, Slovakijos Bohunice ir Mochovce, Vengrijos – Paks, Rumunijos Černavoda, Bulgarijos – Kosloduj ir Slovėnijos Krsko

PADĖKA

AtA

ONA KIELAITĖ-MAŠALIENĖ

iškeliavo amžinybėn 1999 m. gruodžio 11 d., sulaukusi 95 metų amžiaus.Palaidota gruodžio 14 d. Šv. Jono lietuvių kapinėse, Mississaugoje, Ont.

Nuoširdžiai dėkojame prel. J. Staškevičiui už maldas koplyčioje, gedulines Mišias ir palydėjimą į kapines. Taip pat dėkojame Irenai Brazienei už Šv. Rašto skaitymą šventovėje. Nuoširdi padėka muzikei Lilijai Turūtaitei už jausmingai atliktas motinai skirtas giesmes bei jos vadovaujamam, puikiam Toronto vyrų chorui "Aras".

Nuoširdus ačiū visiems už pareikštas užuojautas, užprašytas Mišias, gražias gėles, gausų dalyvavimą koplyčioje ir šventovėje. Dėkojame Monikai Povilaitienei už aukų rinkimą sergantiems Lietuvos našlaičiams bei tremtinių fondui. Nuoširdus ačiū Birutei Stanulienei už puikiai paruoštus pietus.

Jūsų visų parodytas nuoširdumas liks mums neužmirštamas!

Liūdinti penkių kartų Mašalienės šeima

Šis kryžius ir pieva – tai 1944.V.13-14 žuvusiems Lietuvos VR kariams Ašmenoje kapinės. Pakraštyje (iš kairės): LGGRTC darbuotojas P. Girdzijauskas, LVR kariai – E. Giruckas, A. Klišys, A. Petronis

Nuotykingos tautiečio dienos

Vlado Telksnio odisėja jo paties pasakojimuose

VIKTORAS ALEKNA, Vilnius

"Lietuvių rašytojų sąvade" (išl. 1996 m.) rašoma, kad Vladislovas Telksnys yra memuaristas ir dramaturgas. Būtų galima pridėti, kad jis yra ir neblogas publicistas, nors į laikraščius rašo ir ne taip dažnai.

Jo dramų "Gydytoja teisi", "Būk prakeiktas", "Teismas eina", "Aš kaltas" ir kitų gal ir nematė didžiųjų teatrų lankytojai, o jo pirmąją atsiminimų knygą "Kamino šešėlyje", išleistą 1990 m., tada, kai visi lietuviai grobstyte grobstė buvusių politinių kalinių ar tremtinių atsiminimų knygas, perskaitė tikriausiai dešimtys tūkstančių skaitytojų, nes knyga buvo išleista 25,000 egz. tiražu. Mat Vl. Telksnys 1943 m. balandžio mėn. buvo įkalintas garsiajame Stuthofo lageryje, bet daugiau kaip po metų su visa penkiolikos draugų grupe buvo grąžintas į Lietuvą ir išleistas į laisvę. Vokiečiams traukiantis iš Lietuvos, jis nepaliko savo tėvynės, bet pasikeitė pavardę, apsigyveno kaimo glūdumoje, susirado darbą ir sėdo rašyti atsiminimų apie Stuthofą. Knyga buvo išleista tik po keturiasdešimties su viršum metų, bet gyvai paliudijo, ką lietuviai kaliniai patyrė vokiškame lageryje.

Lietuviai, žinoma, jau buvo skaitę apie šį lagerį Balio Sruogos "Dievų miške" bei kun. Stasio Ylos knygoje "Žmonės ir žvėrys". Šie du Stuthofo kaliniai buvo išvežti kartu ir net kartu kalėjo, todėl jų knygos papildė vieną kitą. Vladas Telksnys buvo išvežtas šiek tiek vėliau ir gyveno atskirai, beveik nesusitikdamas su anksčiau čia įkalintais lietuviais, todėl ir jo patirtis buvo kitokia, ir jo "Kamino šešėlių" turinys buvo jų grupės išgyvenimų patirtis, gerai papildžiusi vokiečių nacių nusikaltimus lageriuose kalinamiems žmonėms.

Antroji Vlado Telksnio atsiminimų knyga "33-eji metai svetima pavarde", išleista 1993 m. jau tik 4000 egz. tiražu. Galbūt todėl, kad tuo metu jau atslūgo domėjimasis vargais vargeliais, kuriuos lietuviams teko kęsti jau sovietų okupuotoje Lietuvoje. Gyvendamas svetima Linkaičio pavarde ir tolimų kaimų užkampiuose be to, būdamas labai atsargus, nepatyrė sovietinių kalėjimų nei išvežimo. Pagaliau 1974 m. pašaukiamas į Šiaulių saugumo rūmus ir ten tardytojui Paulauskui prisipažįsta, kad jis – ne Linkaitis, o Telksnys... Praeina dar treji metai, kol pagaliau gauna naują pasą ir iš Šiaulių rajono Raudėnų kaimo išsikelia į Kauną.

Šioje knygoje autorius pasakoja ne tik savo trisdešimt trejų metų gyvenimą, bet ir vaizdžiai aprašo visą to laikotarpio sovietinę tikrovę Lietuvoje. Žodžio kišenėje neieškota...

Ir štai 1999 m. imlus skaitytojas paėmė į rankas trečią Vl. Telksnio knygą "Nuo Kėgžlio ligi Aluntos". Šioje knygoje autorius sugrįžta į savo vaikystės dienas. Jis yra gimęs 1915 m. birželio 1 d. Aluntos parapijoje, Runionių kaime. O to kaimo laukuose ir Kėgžlio ežerėlis. Tai ir iš karto suprantame, kad autorius čia pasakos savo vaikystės atsiminimus. Ta vaikystė bėgo nemažame, daugiau kaip 30 sodybų, kaime, kuriame daugelio šeimų pavardės buvo Telksniai. Tarp gimtojo Runionių kaimo ir Aluntos mistelio buvo vos trys kilometrai, tai ir vaikystės dienos bėgo ne tik Runionyse, bet ir Aluntoje. O vėliau ir valsčiaus miestelyje Molėtuose.

Knyga neplona – 280 puslapių, tai ir stebiesi, kas čia parašyta, jei apima tik keliolika vaikystės metų. Iš tikrųjų čia autorius pasakoja ne tik savo, savo šeimos, bet ir viso kaimo gyvenimą. Daugiausia senąją buitį: darbus, sodybas, papročius, valgius... – visa, kuo gyveno tuometinis kaimas.

Gal vienas iš svarbesnių būtų skyrius "Runionių kaimo klojimų teatras". Pirmas kaimo klojimo vaidinimas įvyko 1920 m., kai daržinėje buvo suvaidinta "Gražioji Genovaitė". Viską padarė vyresnioji Vlado sesuo Levutė – paprasta kaimo mergina, bet viskas buvo taip gražu, kad daugelis žiūrovų, ypač moterų, po vaidinimo verkė...

Kaimas turėjo savo istoriją. Panašiai buvo ir daugelyje Lietuvos kaimų. Bet tokių įsimintinų pasakojimų apie tą senovišką dvidešimtojo amžiaus pradžios Lietuvos kaimą yra labai nedaug. Ir už šią knygą autoriui bus dėkingi ne tik šio kaimo gyventojai, bet ir etnografai, istorikai.

1930 m. kaimas išsikėlė į vienkiemius. Deja, netrukus ir autorius išvyko į Kauną laimės ieškoti. O knyga baigiama jau šiais laikais, kada autorius ryžtasi dar kartą aplankyti Runionių... kapinaites, kur ilsisi tėvai, kaimynai, giminės... Kaimo jau nėra, nėra buvusių pažįstamų: sutiko tik vieną moterį, su kuria vaikystėje kartu lankė Aluntos pradžios mokyklą.

Viskas prabėjo. O knyga liks amžiams. Tik mažai žmonių, kuriems ši knyga būtų ir šiandien įdomi. Parašyta sodria žodinga kalba, gyvu stiliumi, piešiančiu įvairiausius įsimintinus vaizdus.

Trys gyvenimo knygos. Bet dar ne viskas. Juk nieko neparašyta nuo tos dienos, kai išvyko į Kauną, iki pirmo arešto 1940 m. rudenį. Taip pat nieko neparašyta nuo 1977 m., kai jis svetimą pavardę pakeitė į savo ir apsigyveno Kaune. Dar kelios dešimtys gyvenimo metų... Linkėtina, kad autorius smalsiems skaitytojams papasakotų ir tuos dar knygos puslapių nemačiusius metus...

AtA

ANICETOS MATULIONIENĖS pirmųjų ir JONO MATULIONIO dvidešimtųjų mirties metinių paminėjimui

kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti šv. Mišiose 2000 m. sausio 22, šeštadienį, 10 val. ryto, Prisikėlimo parapijos šventovėje.

Čuplinskų šeima

AtA

ANNA-MARIE LAPAVIČIENEI

mirus, jos vyrui JONUI, sūnui RAMŪNUI su žmona AUDRA ir sūnui JOHNNY bei visiems giminėms ir artimiesiems jų liūdesio valandoj reiškiame nuoširdžią užuojautą –

M. Gaivelienė
A. Babeckienė
I. J. Birštonai
V. Tikuišis

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių Namų)
Priima pacientus pagal susitarimą
Tel. 416 532-7115
Susitarus priima pacientus ir vakarais

Apleisti lietuvių karių kapai Gudijoje

STANISLOVAS GVILDYS, Kaunas

Keturi buvę Lietuvos vietinės rinktinės kariai ir LGGRT centro atstovas P. Girdzijauskas 1999 m. spalio 15 d. aplankė Gudijoje Ašmenos kapinėse palaidotus 1944 m. gegužės 13-14 d.d. žuvusius kovoje su lenkų Armijos Krajovos daliniais Lietuvos VR 301 bataliono karius. Žuvusieji lietuviai kariai palaidoti be iškilmių ne karstuose, o ant paklotų eglišakių bendrame brolškame kape, pridengus eglių šakomis. Nežuvusius tuo pat metu vokiečiai nuginklavo ir internuotus išvežė į Vokietiją priverstiniams darbams – neleido nei savo kovos draugų palaidoti. Palaidojo juos vietiniai lietuviai. Nežinomas tikslus palaidotų karių skaičius (30 - 69), nes dėl vokiečių ir lenkų smurto to laiko archyvuose duomenų neišliko.

Brolškas lietuvių karių kapas – tai pieva 8 x 12 metrų ploto, kuris buvo aptvertas metaline tvora, bet likę jos tik gelžbetoniniai stulpeliai, kurių viršuje įspaustas Vyčio kryžius. Toje pievelėje yra medinis kryžius be jokių užrašų, gal prieš metus pastatytas nežinomų asmenų vietoje anksčiau ten buvusio didelio medinio kryžiaus, kuris prieš kelerius metus buvo nulaužtas.

Žuvusių karių giminės ir visuomenė pageidauja žuvusiųjų palaikus parvežti į Lietuvą ir palaidoti su prideramomis iškilmėmis, nepalikti Gudijoje mindžioti svetimiems. Bet tam reikia lėšų ir tarpvalstybinio susitarimo. Tiktų juos palaidoti lietuvių karių kapinėse Kaune, kur palaidoti 1919-1920 metų savanoriai. Tačiau iniciatyvos niekas nesiima.

Buvę LVR kariai prie brolško žuvusių VR karių kapo Ašmenoje kalbasi su vietiniu lenku. (Iš kairės): Antanas Klišys, Stasys Gvildys, Edvardas Giruckas, vietinis lenkas ir Aloyzas Petronis

Praeivio pėdsakai - liudininkai

ANTANINA GARMUTĖ

Ramiai užgeso pirmoji pokaryje mūsų mokyklos direktorė. Gyveno ji aukštų pušų pavėsyje, gražaus, atimto nuosavo namo kamputyje. Atskaičiavo mokytojai likimas taip pat gražias devynias dešimtis metų su viršum. Buvo ji išmintinga, ori, pakanti ir švelnios širdies. Maloniai bendravo su buvusiais mokiniais. Saulėlydyje senoji mokytoja paruošė mums kuklias vaišes ir prie arbatos puodelio kalbėjo: "Gera mano siuvamoji mašina. Išsiuvinėjau keliolika pagalvėlių. Išsirinkite kuri patiks. Noriu tvirčiau išlikti jūsų atmintyje". Pasakojo apie savo gyvenimą. Darbą mokyklose. Apie stiprybės šaknis. Ir sakė: "Svarbiausia palikti gerumo pėdas žemėje. O praeitį prisiminti – kaip gerą laišką".

Senoji mokytoja atgulė savo gimtinės kalnelyje, palikusi gerumo pėdsakus.

Tvirtas, darbštus, tik nevengdavęs taurelės pilietis N.N. savo nesėkmes ir aplinkinių pasiekimus vertino visada vienodai. Pagiežingai. Jam visad ir viskas buvo blogai: ir kad žmoną – "ubagę vedė", ir kad kaimyno vaikai aukštąjį mokslą baigė, ir kad kaimo partizanus pagerbė. "Va, vienas liko gyvas, tai jis tuos kitus iššaudė" – vogravo nepaklusniu liežuviu. Švenčių progomis, gerokai išgėręs žmogus guodėsi – "kokia gera buvusi anoji valdžia, sovietai". Jam, "tamsiam tremtiniui, medalį už gerą darbą davė, tai ne Landsbergis"... Amžinai burnojęs ant kitų, jis ir gyvenimą baigė pakelės griovyje. Atlaidūs žmonės krikščioniškai palaidojo.

Greitkelyje važiuodamas Vilniaus link vienas seimo narys mirtinai suvažinėjo du žmones. Simboliškas sutapimas: garbaus amžiaus, uniformuoti atsargos karininkai tąsyk grįžo iš minėjimo, skirto Vilniaus atgavimo 60-sioms metinėms. O seimūnas skubėjo rinkti parašų dėl referendumo "Mažeikių naftos" privatizavimui. Referendumo, kuris vėl įneštų sumaištį ir ištrauktų iš vargano valstybės biudžeto dešimtį milijonų litų. Senųjų karininkų žūtis buvo tarsi jų prasmingo gyvenimo paskutinysis akordas – stabdyti blogį.

Per 1999 m. į valstybės biudžetą nesurinkta virš 1 milijardo litų mokesčių, kas skaudžiai atsiliepė paprastų žmonių gerovei. Keistos ir ne visada įžiūrimos tos mokesčių vengimo gudrybės. Laikraščiuose mirgėti mirga skelbimai, kad darbdaviams reikalingi jauni žmonės (25-35 m.). Tai yra ne vien tik vyresnio amžiaus žmonių diskriminacija, bet ir sudaro salygas nemokėti valstybei didelės dalies mokesčių. Pavyzdys: įmonės (ar UA Bendrovės) apyvarta milijoninė, darbuotojas A. gauna – popieriuje – mažą algelę, o gyvena plačiau – dešimteriopai! "Faktiškai mano alga didelė, tik neužrašo. Dviguba buhalterija geriau – ir mums, ir darbdaviui. Mokesčiai mažesni". O kai bus mažesnė pensija? "Apie tai negalvojam! Mes jauni, pensija toli"... Todėl darbdaviai ieško jaunų, nes vyresni žmonės pagalvos ir į aferas nesileis.

Lietuvos žmonių dvasia tebėra pasiligojusi ir neišgydyta. Žmonės elgiasi pagal savo sąžinę, o kiekvieno sąžinė skirtinga. Kiti įsivaizduoja, jog jiems viskas leidžiama. Kalėjimuose pernai sėdėjo 10,000 žmonių, šiemet jau 15,000. Tai daugiausia smulkios žuvelės. Stambios praktiškai nebaudžiamos.

Demokratija – sunkus išbandymas išsikapsčiusiems iš sovietinio liūno. Ypač sunku išsinerti iš kailio buvusiems (ar esantiems?) svetimos valstybės agentams. Tarnavimas slaptam ponui jiems įaugęs į kraują. Jie pamiršta net pačią didžiausią tiesą: juos išduoda jų darbai. Dėl to mes ir nebesistebime, matydami keistai, nelogiškai besielgiančius žmones. Tai jie. Paskutinieji KGB mohikanai... Neseniai priimtas seimo įstatymas meta jiems gelbėjimosi ratą – garbingai pasitraukti iš "nematomo fronto". Prisipažinti. Ar pasinaudos? Jų reikalas. Nes ir istorija atseikėja atitinkamą įvertinimą: kiekvienam – savo. Cuique suum.

ILGAMETEI KLB NAREI

a.a. OLGAI KRYGERIENEI

mirus,

jos dukterims – HILDAI, IRENAI su šeima ir sūnui RIČARDUI nuoširdžią užuojautą reiškia –

KLB Oakvillės apylinkė

MYLIMAM BROLIUI

AtA

JONUI ANDRULAIČIUI

Niujorke mirus,

nuoširdžiai užjaučiame liūdesyje likusią seserį IRMĄ ir jos vyrą BERNARDĄ KUDZMAVIČIUS –

Irena Delkuvienė, Loreta, Kristian ir Paulius su šeimomis

Pastabos ir nuomonės

Niūri žiema Lietuvoje

BIRUTĖ JONELIENĖ, Prienai

Man atrodo, kad ir per vandenyną jus pasiekia dejuojančių aimanos – kaip blogai Lietuvoj, kaip sunku. Taip, iš tiesų nelengva. Bet taip dejuoti, kaip daugelis dejuoja, tikrai nėra būtina. Tiesiog Lietuvoje tapo gero tono požymiu dejuoti, kad blogai. O dažnas dar priduria – "prie ruso buvo geriau". Dejuoja tie, kurie geria "pilstuką" (o jei geria, tai turi už ką nusipirkti). Dejuoja tie, kurie neturi darbo (bet daugelis per 50 m. atpratę, nemoka ir nenori dirbti). Dejuoja tie, kurie įpratę, kad viską kažkas duotų. O taip įpratę visi. Ir kol sovietinę mąstyseną pakeis vakarietiška, praeis dar ne vienas dešimtmetis.

Nesu nei ekonomistė, nei politologė, todėl nepretenduoju į gilią mūsų gyvenimo analizę, tik noriu papasakoti apie šios žiemos nuotaikas Lietuvoje.

Juk galėtume džiaugtis, kad teko gyventi tokiu ypatingu istoriniu ir politiniu laikotarpiu, kad už metų pažymėsim naujo tūkstantmečio pradžią, o pavasarį – Lietuvos Nepriklausomybės 10-metį. Ir rusai, ačiū Dievui, dar nepasuko tankų iš Čečėnijos Lietuvos link...

Kaip neatpažįstamai Lietuva pasikeitė per 10 metų: gatvės pilnos užsienietiškų mašinų (tiesa, ne naujų, o daugiausiai 15-13 metų senumo), priemiesčiai – prabangių pilaičių, aptvertų masyviomis tvoromis. Apmaudu, kad tos pilaitės išdygo ne iš doro prakaito, bet dažniausiai tai nusikalstamo pasaulio, nelegalaus verslo, kyšininkavimo vaisiai. Ir dažniausiai buvusių nomenklatūrininkų, partijos šulų, kolchozų pirmininkų. Bet ir tie, gyvenantys aptvertose pilaitėse, dejuoja. Tie irgi nemiega naktimis – kad kas neapvogtų, nepadegtų, nesusprogdintų, nenušautų. Nepavydėtina dalia. Ar ne geriau gyventi vargšams pensininkams? Rūpestis tik vienas – kad užtektų litų iki kitos pensijos. O šiaip gali ramiai miegoti, kad ir tuštesniu pilvu – niekas nesusprogdins. Ramus gyvenimas: kainos kyla, mokesčiai už butą kyla, o pensijos nuo pavasario – nė krust. Ir sako, ateinančiais metais nekils. Visiška ramybė...

Nemalonu, kad valdant konservatoriams Lietuva įsmuko į tokią ekonomijos duobę. Ir nesuprasi, kas čia kaltas: ar konservatorių nesugebėjimas valdyti šalį, ar ekonomikos krizė Rusijoje, ar veikla tų nematomų jėgų, kurios neabejoju, veikia Lietuvoje. Ir veikia principu: juo blogiau, juo geriau.

Ir prezidento veikla šioje situacijoje ne pagerino, bet pablogino padėtį (vien tik jo paveikta 3 vyriausybių kaita per pusę metų). Politinių užkulisių nežinodama, iš šalies stebėdama tuos įvykius dažnai nematydavau logikos veiksmuose. Kad ir ta lyg ugnikalnis sudrebinusi Lietuvą Mažeikių naftos ūkio privatizavimo istorija: štai prezidento pasirinktas premjeras visą laiką rėmė sutartį su amerikiečių bendrove "Williams International", o galop pareiškia, kad jis sutarties nepasirašys. Prezidentas irgi visą laiką rėmęs sutartį, paskutinę dieną pareiškia, kad jis suspenduoja (!) savo pritarimą. Klausydama per televiziją tokios kalbos pasijutau esanti vaikų darželyje. O visus Lietuvos žmones ta sutartis sustatė į dvi jau seniai egzistuojančias stovyklas: ar su Rytais, ar su Vakarais. Kas dar nesusivokė tokioje maišalynėje, tai aiškiausiai galėjo suprasti, kai ant Respublikinės bibliotekos laiptų sustoję Lietuvos "šviesuoliai" su plyta rankose stojo prieš Vakarus. O jų priekyje visiems gerai pažįstami: Brazauskas, Šustauskas, Paulauskas, Juršėnas, Prunskienė, Andriukaitis, Juozaitis. Ir tampa aišku, kad čia vyrauja ne ekonomijos, bet politikos interesai. Jie norėjo, kad į Lietuvą ateitų rusų "LUKoil". Visai atvirai "kortas atidengė" vėliau televizijos laidoje R. Ozolas. Paklaustas, ką darys centristai, atėję į valdžią, kad "Williams" jau Lietuvoje, jis atsakė: sudarys tokias sąlygas, kad jis pats išeis. "O kas tada?" – paklausė žurnalistas. "Tada dalį parduosim 'LUKoil', bus taip, kad laukėm amerikonų, o atėjo rusai".

Todėl tos sutarties pasirašymo dienos sukėlė tokią įtampą Lietuvoje – lyg per tikrą karą. Ir visi tie, kurie nesiilgi "brolio" iš Rytų, o brangina Lietuvos nepriklausomybę, sulaikę kvapą stebėjo šią kovą ir meldė Dievą, kad nugalėtų Vakarai. Vis šioks toks žingsnelis tolyn nuo Rytų ekonominės priklausomybės, į Lietuvos saugumą.

Bronius Nainys "Draugo" laikraštyje išsijuosęs kritikuoja lietuvių neišmanyną nepritykusiems derėtis su stambiu tarptautinio verslo banginiu, kritikuoja sutartį, kurioje Lietuva nesulauks ekonominės naudos, nes kiekvienas kapitalistas ieško tik sau pelno. Nejaugi iš užjūrio taip sunku matyti ir suprasti, kad šiuo atveju Lietuvai svarbiau ne ekonominis, bet politinis interesas? Net jei sutartis būtų nuostolinga, LAISVĖ BRANGESNĖ.

Ačiū Dievui, kad Lietuvoje dar yra taip galvojančių žmonių. Išgyvensim. Ir iš ekonominės duobės išlipsim. Gal ne taip greit, ne vienu šuoliu. Sulauksim ir gražios datos – 2000-ųjų, ir trečio tūkstantmečio ir toliau laižysime sovietmečio padarytas sąmonės ir ekonomijos žaizdas. Kad tik rusai nepasuktų tankų Lietuvos pusėn...

AtA

ONAI MAŠALIENEI

palikus šį pasaulį,

jos dukrą STEFĄ, sūnų VYTAUTĄ ir jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame –

Bronė Žiobienė ir sūnūs

LAISVOJE TĖVYNĖJE

MAŽIAUSIA MONETA

ELTA praneša, kad 1999 m. gruodžio 21 d. išleista į apyvartą 10 litų aukso moneta, mažiausias Lietuvos valstybės istorijoje metalinis pinigas, sveriantis vos daugiau kaip vieną gramą. Iš 4,000 tiražo, tik pusantro tūkstančio monetų bus platinama Lietuvoje, kiti bus siunčiami į užsienį.

NAUJA PARTIJA

Praėjusių metų gruodžio 18 d. Vilniuje įvyko naujos "Tėvynės liaudies" partijos steigiamasis suvažiavimas. Dalyvavo 400 atstovų iš įvairių Lietuvos miestų ir rajonų. Pasiskelbusi "europinės tradicijos, nuosaiki, dešiniosios pakraipos" partija išsirinko pirmininke Kovo 11-osios signatarę, seimo narę Laimą Andrikienę. Pareikšta, kad partija pasirengusi bendradarbiauti su visomis demokratinėmis, neekstremistinėmis Lietuvos partijomis bei atviroje ir garbingoje diskusijoje su oponentais ginti savo pažiūras, rašo ELTA.

SKILO SOCIALDEMOKRATAI

ELTA skelbia, kad 1999 m. gruodžio 18 d. įvyko steigiamasis suvažiavimas nuo socialdemokratų partijos atskilusios frakcijos "Socialdemokratija 2000". Priimtas pareiškimas, jog kūrimas atskiros partijos pagrįstas nenoru dalyvauti "populistinėje ir netoliaregiškoje politikoje". Naujoji partija – kairiojo centro Lietuvos partija, besivadovaujanti europinės socialdemokratijos idėjomis ir vertybėmis. Pirmininku vieningai išrinktas seimo pirmininko pavaduotojas Rimantas Dagys.

APSAUGOS PARODA

"Lietuvos aido" žiniomis, 1999 m. gruodžio 8 d. Lietuvos parodų centre "Litexpo" atsidarė 5-oji tarptautinė apsaugos ir saugos sistemų paroda "Apsauga '99", rengiama kas dveji metai pakaitomis su paroda "Profesinė sauga ir sveikata". Parodoje 14 firmų pristatė bankų apsaugos sistemas, po 10 firmų rodė priešgaisrines ir priešdujines signalizacijas, apsaugines televizijos, vaizdo stebėjimo ir kontrolės sistemas, po 9 – didelių teritorijų apsaugos sistemas ir apsaugos sistemas nuo vagysčių ir įsilaužimų. Nuo 1999 m. spalio mėn. pradėjo mažėti "Litexpo" rengiamų parodų skaičius dėl ekonominės padėties.

NEBELIKS BLAIVYKLŲ

BNS skelbia, kad nuo sausio 1 d. panaikintos policijos komisariatų blaivyklos Alytuje, Marijampolėje, Druskininkuose, Kėdainiuose, Mažeikiuose, Prienuose, Radviliškyje, Rokiškyje, Trakuose ir Utenoje. Taip pat Klaipėdoje ir Šiauliuose blaivyklų nebėra. Vėliau numatoma taip pat uždaryti blaivyklas Vilniuje, Kaune ir Panevėžyje. Blaivyklų panaikinimu tikimasi policijai sutauptyti nemažai lėšų. Alkoholiu apsinuodiję bus pristatomi į sveikatos priežiūros įstaigas arba detoksikacijos centrus, o padarę teisės pažeidimus neblaivūs asmenys bus pristatyti į sulaikymo kambarius prie policijos komisariatų budėtojų dalių.

NAUJOS SAVIVALDYBĖS

Seimas 1999 m. gruodžio mėn. 21 d. priėmė Teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymo papildymą. Bus įsteigiamos savivaldybės Elektrėnuose, Kalvarijoje, Kazlų Rūdoje, Pagėgiuose, Rietave, o panaikinama Marijampolės rajono savivaldybė. Taip pat keisis Birštono, Druskininkų ir Marijampolės miestų bei Mažeikių ir kitų rajonų ribos.

PROTESTAVO PROFSĄJUNGOS

Protesto eisenoje Vilniuje nuo Vyriausybės iki Seimo rūmų 1999 m. gruodžio 14 d. dalyvavo apie pusantro tūkstančio žmonių su baltomis pirštinėmis ir ant kaklų užrištais diržais. Jų tikslas – paraginti valdžią didinti darbo užmokestį ir pensiją, sukurti ne mažiau kaip 100,000 naujų darbo vietų, nemažinti pensijų dirbantiems pensininkams, nepriimti Visuomenės informavimo įstatymo pataisos, numatančios panaikinti baudų ribą žiniasklaidai bei įvesti skaidrią valdininkų ir pareigūnų atlyginimų sistemą. Kaip rašo ELTA, buvo grasinta gausesnėmis ir ilgesnėmis protesto veiklomis, jeigu ir toliau nebus paisoma jų reikalavimų, nederinami sprendimai Trišalėje taryboje. Profsąjungose iš viso Lietuvoje yra 200,000 narių. Vilniaus miesto policijos profsąjungos atstovų eitynės įvyko gruodžio 15 d. Norėta atkreipti seimo, vyriausybės ir savivaldybės dėmesį į grėsmingą visos Lietuvos policijos būklę esant ant bankroto ribos. Negauna jai skirtų lėšų, negali normaliai dirbti ir užtikrinti visuomenės saugumo. Policininkai sako nebeturintys benzino važinėti pagal iškvietimus.

KILS ELEKTROS KAINA

Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisija 1999 m. gruodžio viduryje priėmė sprendimą leisti 2000 m. Ignalinos atominės elektrinės parduodamą elektros kilovatvalandę branginti 1.14 cento. Vidutinė elektros kaina vartotojams turėtų vidutiniškai padidėti 21%, "Lietuvos energijos" specialistų manymu. IAE, gaminanti daugiau kaip 80% krašto elektros energijos prašė 2 centų tarifo padidinimo.

"VERSLININKŲ NAMAI"

Kauno sienamiestyje 1999 m. gruodžio 21 d. įvyko atidarymas viešosios įstaigos "Verslininkų namai", kuri teiks pagalbą smulkiesiems bei vidutiniams verslininkams. Steigėjai buvo Kauno srities smulkiųjų ir vidutinių verslininkų draugija, padedant vyriausybei ir remiant giminiškiems JAV fondams. Patarimus teiks kvalifikuoti specialistai, valdžios atstovai, bus remiami verslininkai kovojant su valdininkų korupcija ir biurokratija. **RSJ**

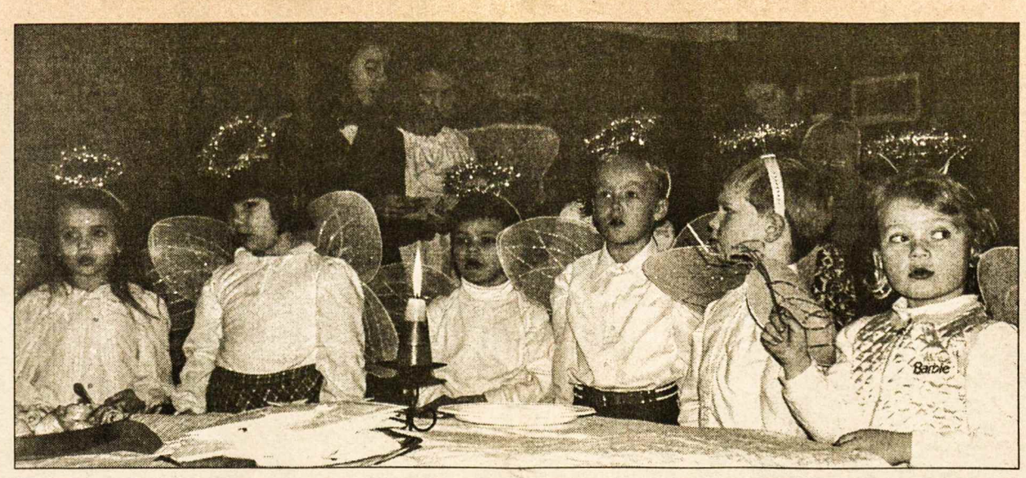

Hamiltono Vysk. Valančiaus mokyklos mokiniai gieda kalėdines giesmes. Iš kairės: Katrytė Bartninkaitė, Emilija Pruden, Jonas Blyskis, Simas Grigėnas, Matas Senkus, Rūta Simonavičiūtė. Už jų stovi: muzikos mokytojos – Renata Valaitytė, Krista Erickson, Audra Čerškutė

Hamilton, Ont.

KALĖDINĖ MOKYKLOS ŠVENTĖ. 1999 m. gruodžio 19 d. Vysk. M. Valančiaus mokykla šventė Kalėdas su Hamiltono lietuvių bendruomene. Mokyklos vaikučiai su mokytojomis dalyvavo šv. Mišiose. Vaikučiai skaitė ir inscenizavo skaitinius, nešė aukas, giedojo su parapijos choru. Skaitovus paruošė Kristina Dzemionaitė ir Aistė Mickutė. Chorvedė – Irena Čerškuvienė, choristės – Renata Valaitytė, Audra Čerškutė, Daiva Tirilytė, Aistė Vaičiūnaitė, Krista Erickson, Krista Valaitytė, Stefanija Erickson, Lina Tirilytė, akompaniatorius – Vaidotas Vaičiūnas.

Po Mišių mokiniai atliko kalėdinę programą. Kvieslės – Stefanija Erickson, Krista Valaitytė ir Monika Keliačiūtė buvo paruoštos vyriausio kvieslio Romo Keliačiaus. Programa – eilėraščiai, giesmės, papročiai, juokai, dainos. Dainavimo mokytojos – Audra Čerškutė ir Renata Valaitytė. Publika grožėjosi vaikų darbais, žiūrėdami paruoštos programos Gabrielės Nekrašaitės. Programos pabaigoje visus ir visas pradžiugino Algis Ptašinskas – Kalėdų senis. Visi buvo vaišinami Kūčių tradiciniu maistu, kurį paruošė tėvų komitetas su mokyklos mokiniais. **O. Stanevičiūtė**

A.a. Sofijos Rakštienės atminimui, užjaučiant dukterį Laimą Kriaučiūnienę ir visą likusią šeimą, "Pagalbai Lietuvos vaikams" aukojo: $20 – G. Agurkienė, S. Aleksa, M. J. Gimžauskai, E. K. Gudinskai, D. M. Jonikai, R. Pakalniškienė, F. Venskevičienė, A. Volungienė, A. K. Žilvyčiai, P. Zulys; $15 – V. P. Pleiniai; $10 – A. Mačiulaitienė, L. Stukienė, P. Vitienė; $5 – M. Borusienė, F. M. Gudinskai.

Mūsų veiklai T. J. Povilauskai aukojo $50.

Visiems aukojusiems dėkojame. Liūdinčią šeimą nuoširdžiai užjaučiame – **PLV komitetas**

Windsor, Ont.

PRIEŠKALĖDINIS SUSIKAUPIMAS, rengtas klebono kun. A. Volskio, įvyko 1999 m. gruodžio 11, šeštadienį. Seselė O. Mikailaitė iš Putnamo, prieš pradėdama kalbėti susikaupimo tema, pasisakė, kad šioje kuklioje šventovėje ji jaučiasi labai jaukiai, nes mato pakabintą Pal. arkivyskupo Jurgio Matulaičio paveikslą, priminė, kad dalyvaujantieji yra kaip ir ji – kanadiečiai, nors dabar jau turinti JAV pilietybę. Savo kalboje jautriai, įtikinančiai ir vaizdžiai pabėrė visą eilę gražių gilių minčių, reikalingų dvasinei pilnatvei išsiskleisti, ypač iškeldama prisipažinimą – gailestį ir atleidimą. Mišias atnašavo kun. J. Krikščiūnevičius, svečias iš Detroito. Vėliau parapijos svetainėje svečiai ir parapijiečiai buvo pavaišinti kava ir pyragais. Šis susikaupimas mus iš naujo paskatino siekti ne tik žemiškųjų tikslų, bet ir amžinųjų.

PARAPIJOS PIETUS suruošėme tuojau po pamaldų 1999 m. gruodžio 19 d. labai gražiai kalėdiniais įvaizdžiais išpuoštoje parapijos kavinėje. Dalyviams užpildžius visas sėdimas vietas ir kun. A. Volskiui sukalbėjus maldą, pradėjome pietus. Valgiai buvo įvairūs ir skaniai pagaminti. Pietų metu parapijiečiai pasveikino savo kleboną kun. A. Volskį ir įteikė jam kalėdinę dovaną. Pietums baigiantis mėginome savo laimę kruopščiai paruoštoje loterijoje. Malonus pabendravimo laikas greit bėgo. Atsisveikinant vieni kitiems palinkėjome geriausių Naujųjų metų. **E. Borisienė**

London, Ont.

A.a. Stasė (Stella) Grigelytė mirė 1999 m. gruodžio 1 d., sulaukusi 80 m. amžiaus. Šiluvos Marijos šventovėje gedulines Mišias atnašavo kun. klebonas K. Kaknevičius. Giedojo "Pašvaistės" choras, vargonavo muz. John F. M. Wood. Amžinam poilsiui giminės, parapijiečiai ir draugai palydėjo velionę į Šv. Petro kapines (London, Ont.). Ta proga sesutė Viktorija ir brolis Kazimieras religinės muzikos iždui "Viltis" paskyrė $50.

A.a. Nijolė Šernaitė (Šernas) mirė 1999 m. gruodžio 7 d., sulaukusi 54 m. amžiaus. Klebonas kun. K. Kaknevičius atnašavo gedulines Mišias Šiluvos Marijos šventovėje. Giedojo "Pašvaistė", vargonais lydėjo muz. A. Petrašiūnas. Solo giedojo Mirga Bendoraitienė. Gausus būrys giminių, draugų ir parapijiečių palydėjo velionę amžinam poilsiui į Šv. Jono lietuvių kapines Mississaugoje, Ont. Giliam liūdesy liko sūnūs – Jonas ir Petras Laansoo, mamytė Salomėja Pargauskienė bei kiti giminės. Ta proga šeima religinės muzikos iždui "Viltis" skyrė $100. **Viktorija St.**

Kai skauda Lietuvai, skauda...

(Atkelta iš 2-ro psl.)

Kokią literatūrą jaunimas skaito? Visur prigrūsta bulvarinio šlamšto, o dvasinio turinio laikraščiai, žurnalai užsidaro arba tik vegetuoja. Turime, ačiū Dievui, Lietuvoje gerų rašytojų, bet jų leidiniai lentynose pelyja, o jie patys skursta. Yra mokyklose ir gerų mokytojų, bet jų balsas tyruose šaukiantis.

Kur ieškoti pagalbos?

Dažnai pagalvojame, kas galėtų padėti mūsų kraštui dvasiškai atgimti? Geriausiai padėtų 10 Dievo įsakymų: mylėk artimą, nevok, nemeluok, nežudyk ir t.t. Jeigu visose mokyklose, darbovietėse, parlamento rūmuose didelėm raidėm būtų įrašyta 10 Dievo įsakymų ir kasdien kartojami, sugrįžtų tiesa į mūsų šalį.

Kaip gi komunistams pasisekė tiesą iškeisti į melą? Nagi melavo ir melavo, kol žmones suglušino, kol patikėjo melu. Su Dievo įsakymų įgyvendinimu Lietuvos gyvenimas pasikeistų: pensininkas sočiai pavalgytų, ūkininkas geriau išpurentų žemę, geresnį derlių gautų. Tada nereiktų Lietuvai maisto importuoti. Turtingiems nereiktų sukti galvos, kuriame pasaulio banke investuoti kapitalą, užtektų savų bankų, nereiktų skristi į pasaulinius brangius kurortus, užtektų poilsiauti prie mūsų gintarinės Baltijos arba prie gražiųjų ežerų ar upių. Parlamentarai galėtų nusipirkti automobilius patys, be valstybės pagalbos, "išmoktų" ir vairuoti, nereiktų vairuotojų. Mūsų didžiosios ponios pasitenkintų lietuvių siuvėjų siūtomis balinėmis suknelėmis. Tada būtų laimingi, galėtume grožėtis savo kraštu ir užtraukti: "Graži tu mano brangi tėvynė".

O taip norėjau pamatyti savo gimtąjį namelį. Deja, tik sudaužytas pamatas ir piktžolės virš galvos derlingoj Keturvalakių žemėj

Nuotr. V. Hick

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

St. Petersburg, FL, Lietuvių klubo valdyba 1999 m. lapkričio 12 d. savo patalpose surengė metinį veiklos atidarymą – pokylį, sutraukusį 180 dalyvių. Sveikinimo žodį tarė klubo pirm. A. Karnius. Tautinių šokių grupė "Audra", kuri dalyvaus ir Tautinių šokių šventėje Toronte, vadovaujama D. Adomaitienės, pašoko keletą šokių. Pokylio maldą sukalbėjo kun. dr. M. Čyvas. Po vakarienės visi šoko ir linksminosi iki vidurnakčio.

Metinis šio klubo narių susirinkimas įvyko lapkričio 20 d. Jam pirmininkavo A. Gudonis ir sekretoriavo K. Gaižauskienė. Praeito susirinkimo protokolą skaitė G. Cibienė. Klubo pirm. A. Karnius apžvelgė metinę klubo veiklą, nurodydamas valdybos suorganizuotus svarbesnius renginius, taipgi padėkodamas kitiems valdybos nariams už pareigų atlikimą. Išrinkta 2000 m. valdyba ir direktoriai: pirm. A. Karnius, vicepirm. L. Kynienė, sekr. K. Gaižauskienė, ižd. Vl. Bikevičius, sąskaitybos vedėjas J. Kirtiklis; direktoriai – D. Adomaitienė, A. Balbatienė, J. Gečas, J. Jarašienė, A. Kovera, V. Petkus ir A. Stasiukevičienė. Po susirinkimo pasivaišinta kava ir pyragais. (Lietuvių klubo biuletenis "Lietuvių žinios", 282 nr.)

Urugvajus

Trečioji Urugvajaus lietuvių susitikimo diena įvyko 1999 m. lapkričio 14, sekmadienį, Lietuvių kultūros draugijos patalpose Montevideo mieste. Prieš tai Lietuvių bendruomenės sekmadienio biuletenyje "Žinios" 45 nr. buvo prašoma, kad susitikime dalyvautų visi tautiečiai, nežiūrint skirtingų pažiūrų bei asmeninių įsitikinimų. Susitikimo pietuose buvo 80 žmonių. Meninę programą atliko tautinių šokių grupės "Ąžuolynas" bei "Žibutės". "Žinių" 47 nr. skundžiamasi, kad tokiam susitikimui buvo per mažai dalyvių. Esą beveik viena Urugvajaus lietuvių kultūros draugija tesirūpina lietuvių vieningumu bei jų pasireiškimu. O prie to užmojo turėtų prisidėti ir kitos organizacijos bei pavieniai asmenys. Taipgi labai susilpnėjusi esanti tautinių šokių grupė "Ąžuolynas" kuriai trūksta jaunų šokėjų. Labiau gyvuoja "Žibučių" grupė, kuriai vadovauja lietuviškos dvasios vadovė Virna Vilamavičiūtė. Ateitis esanti tamsi ir debesuota.

Australija

"Talkos", kredito kooperatyvo Sidnio skyriaus, metinis susirinkimas įvyko 1999 m. lapkričio 7 d. Sidnio lietuvių klubo patalpose. Jį atidarė skyriaus vedėjas V. Šliogeris, taip pat paprašydamas minutės tyla pagerbti mirusius "Talkos" narius. Jis taipgi padarė ir metinį veiklos pranešimą. Nariams už indėlius praeitais metais mokėta 4.5% palūkanų ir reikalauta tik 4.95% už pirmų metų paskolas. Dėl žemų palūkanų praeitų metų apyvarta buvusi tik patenkinama. Per "Talką" jos nariai į Lietuvą pasiuntę 1,110,000 Australijos dolerių. Metinis pelnas, pritarus susirinkimui, paskirstytas taip: Sporto klubui "Vytis" – $400, chorui "Daina" – $350, tautinių šokių grupei "Sūkurys" – $350, dainininkių vienetui "Sutartinė" – $150. Skyriaus susirinkime dalyvavo ir "Talkos" vyr. direktorius V. J. Alekna. Pastarasis savo žodyje pažymėjo, kad "Talka" per 28-rius savo veiklos metus visą laiką nariams už indėlius mokėjusi aukščiausius nuošimčius, o už paskolas ėmusi žemiausias. Artimiausiu laiku, kaip rašoma "Mūsų pastogės" 45 nr., būsiančios platinamos "Talkos" akcijos, pirkėjui kainuosiančios $10. Po susirinkimo visi buvo pavaišinti sumuštiniais ir įvairiausiais gaivinančiais gėrimais.

Vengrija

Vengrijoje gyvena akademikas, literatūrologas, vertėjas ir redaktorius Endre Bojtar, užsiimąs lituanistika bei baltistika. Neperseniausiai jis apgynė disertaciją daktaro laipsniui įgyti "Baltų filologijos įvadas". Jo parašytas lietuvių kalbos vadovėlis buvo išspausdintas 1985 m. Vadovėlio pagalba keletas vengrų išmoko lietuvių kalbą ir galėjo versti lietuvių knygas į vengrų kalbą. Dabar E. Bojtar ruošia 80,000 žodžių lietuvių-vengrų kalbų žodyną. Jis taipgi yra išvertęs lietuvių autorių knygų. Taip pat leidžia žurnalą "2000", kuriame plačiai supažindinama su Centrinės ir Rytų Europos kultūra. Tame žurnale buvo ir yra spausdinami A. Štromo, T. Venclovos, J. Marcinkevičiaus straipsniai bei grožinės lit. kūriniai. (Britanijos lietuvių balsas 1 nr.).

Lenkija

Apie Seinų lietuvių kultūrinę veiklą rašoma "Aušros" 1999 m. 20 nr. Vaikų šokių grupė, vadovaujama I. Batvinskaitės, pasirodžiusi kelis kartus, dalyvaudama Lietuvių Namų atidaryme, Motinos dienos minėjime ir kituose renginiuose. Grupės talkininkai – kanklininkė R. Vertoriūtė, akordeonistai Robertas ir Valdas Grigučiai. Seinų liaudies choras, susidedantis iš 30 asmenų, gieda sekmadieniais per pamaldas, taipgi per laidotuves. Taip pat jie mokosi ir dainų, vadovaujami V. Kubiliaus, atvykstančio repeticijoms iš Suvalkų miesto. Populiari tapo Seinų liaudies muzikos kapela, kurią subūrė J. Zubavičius, talkinamas kun. V. Girdžiušo. Kapelą sudaro: smuikininkas St. Jakubauskas, būgnininkas J. Čiurlionis, akordeonistas V. Grigutis, kun. V. Girdžiušas ir J. Zubavičius, grojantys armonikomis, bei birbynininkai J. Sinkevičius-Nevulis ir V. Staškevičius. Seinų lietuvių choras ir kapela pasirodė kartu su dramos grupe, vaidinusia V. Krėvės "Žentą". Buvo vaidinta Vidugiriuose, Punske, Klevuose ir Krasnagrūdoje, Seinų Lietuvių Namuose, Skapiškyje (Lietuvoje). Kun. V. Girdžiušas subūrė ir išmokė dainų bei giesmių merginų grupę. Jos dainavo Seinuose, Punske ir sąskridyje Burbiškių kaime, o giesmes giedojo per Kalėdų ir Velykų pamaldas Žagariuose bei Seinuose. 1999 m. liepos 25 d. po vaidinimo ir koncerto įvyko vakarienė. Saviveiklininkus ta proga pasveikino Lenkijos lietuvių draugijos pirm. P. Maksimavičius. Visus vakarienės dalyvius linksmino Seinų liaudies muzikos kapela.

Seinų Lietuvių Namuose 1999 m. spalio 3 d. įvyko lietuviškos kavinės ir parduotuvės atidarymas. Kavinės savininkas J. Zubavičius ta proga suaugusius vaišino cepelinais, vėdarais ir alumi, o vaikus – limonadu bei skrudinta duona. Jis ragino tautiečius dažniau aplankyti kavinę ir krautuvę, kur bus patenkinami visų poreikiai. Visus taipgi linksmino Seinų kapela. **J. Andr.**

Paremkite "Tėviškės žiburius" auka, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi –

"TŽ" leidėjai

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Lougheed Funeral Home

Žmonės, kurie atjaučia kitus

Sudbury Ontario

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED
Member Broker, 67 First Street
Collingwood, Ontario L9Y 1A2

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamius, ūkius, žemes Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angelę Šalvaitytę, B.A.,

pirkimo ir pardavimo atstovę.
Ji mielai jums patarnaus.
Darbo tel. 705-445-8500
Elektroninis paštas: salvaiti@lynx.org
Tinklavietė: www.fourseasonproperties.com

PĖDOS SPECIALISTAS

CHIROPODIST **ROBERTAS NEKRAŠAS,** M.D., D.CH.

- ► KULNO SKAUSMAI
- ► PĖDOS SKAUSMAI
- ► PIRŠTŲ DEFORMACIJOS
- ► NAGŲ DEFORMACIJOS IR GRYBELINIAI SUSIRGIMAI
- ► ĮAUGĘ NAGAI
- ► VIETINĖ NEJAUTRA IR CHIRURGINIS GYDYMAS
- ► SENIORŲ PĖDŲ PRIEŽIŪRA
- ♦ VAIKŲ EISENOS NESKLANDUMAI
- ♦ PLOKŠČIAPĖDYSTĖ IR EISENOS SUTRIKIMAI
- ♦ PĖDOS DEFORMACIJŲ TAISYMAS ORTOPEDINIAIS INDĖKLAIS
- ♦ PRIIMAME VISUS PLANINIUS DRAUDIMUS
- ♦ STERILŪS ĮRANKIAI

PRIIMAME LIGONIUS TRIJOSE JUMS PATOGIOSE VIETOSE:

⊠ ANCASTER, 352 WILSON ST. E. TEL 648-9176
⊠ HAMILTON, 609 UPPER JAMES ST. TEL 388-3541
⊠ HAMILTON, 255 MAIN ST. W. TEL 523-7944

ADMINISTRATORIUS "NERINGOS" STOVYKLAI

Ieškomas asmuo su profesiniu pasiruošimu ir patirtimi, gerai mokantis lietuvių ir anglų kalbas ir galintis dirbti ištisus metus.

"Neringos" stovykla yra Nek.Pr. Marijos seserų globoje, Vermonto valstybėje; ja naudojasi jaunimas ir suaugę.

ASMENYS, KURIE DOMĖTŲSI ŠIUO DARBU, PRAŠOMI KREIPTIS DABAR PRISIUNČIANT SAVO GYVENIMO IR DARBO APRAŠYMĄ ("CV"):
"Neringos" taryba, 600 Liberty Hwy, Putnam, CT 06260

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)
Jurgis Jurgutis
Tel 905 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

FIRST PLACE PHARMACY
350 King St. E., Hamilton
540-8877
Viktoras Remesat,
BSc.Phm
- ❒ 10% nuolaidos pensininkams (15% trečiadieniais)
- ❒ Nemokamas vaistų pristatymas
- ❒ Sveikatos priežiūros įrankiai

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 40 MILIJONŲ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:		PASKOLAS	
kasd. pal. čekių sąsk. iki	2.25%	Asmenines nuo	7.35%
santaupas	2.75%	nekiln. turto 1 m.	7.25%
kasd. pal. taupymo sąsk.	2.00%		
INDĖLIAI:			
90 dienų indėlius	3.50%		
180 dienų indėlius	3.50%		
1 m. term. indėlius	4.60%		
2 m. term. indėlius	5.25%		
3 m. term. indėlius	5.50%		
4 m. term. indėlius	5.60%		
5 m. term. indėlius	5.85%		
RRSP ir RRIF (Variable)	2.50%		
1 m. ind.	4.60%		
2 m. ind.	5.25%		
3 m. ind.	5.50%		
4 m. ind.	5.60%		
5 m. ind.	5.85%		

- *Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai.*
- *Narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu 3 mil. dol. ir Kanados valdžios iki $60,000 sumos draudimu*

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"
MASTER CARD KREDITO KORTELĖ
INTERAC KORTELĖ

Adelė Dirsytė - sibirinės maldaknygės autorė

VYTAUTAS MALINAUSKAS,
Kaunas

1999 m. lapkričio 28 d. Lietuvos katalikų mokslo akademija, Vytauto Didžiojo universitetas, katalikų teologijos fakultetas, Ateitininkų federacija ir politinių kalinių bendrija "Kolyma" Kaune surengė konferenciją, skirtą Adelės Dirsytės veiklai apžvelgti. Konferencija buvo sušaukta norint supažindinti visuomenę su šios taurios asmenybės, gabios pedagogės ir uolios tikėjimo puoselėtojos nuopelnais.

Adelė Dirsytė gimė 1909 metais Kėdainių apskrityje. Baigė teologijos – filosofijos studijas. Darbavosi ateitininkiškoje, katalikiškoje, socialinėje veikloje. Okupacijos metais ištremta į Sibirą. A. Dirsytė žuvo smurtine mirtimi 1955 metais pakeliui į Lietuvą Chabarovko krašte.

1999 m. rugsėjo mėnesį per *ad limina* vizitą Vatikane Šventųjų skelbimo kongregacijai Kauno arkivyskupas S. Tamkevičius įteikė prašymą pradėti A. Dirsytės kanonizacijos bylą dėl paskelbimo šventąja.

Konferencijos metu sakytame įžangos žodyje arkivyskupas S. Tamkevičius sakė, kad A. Dirsytės gyvenimas sutapo su augimo ir tragizmo ženklu pažymėtu tautos gyvenimu. Namų aplinka, studijos VDU suformavo tvirtą asmenybę – aktyvią ateitininkų globėją, mokytoją, iškentusią karčią tremtį Sibiro lageriuose. Arkivyskupas paragino liudininkus rinkti medžiagą apie šios taurios merginos gyvenimą ir visus pakvietė melstis, kad A. Dirsytė būtų oficialiai išaukštinta Dievo tautoje.

VDU magistrantas ateitininkas Aurimas Šukys apžvelgė A. Dirsytės kaip ateitininkės veiklą, iškeldamas jos sugebėjimą maldos gyvenimą suderinti su jaunatvišku veržlumu būti tarp jaunimo.

Apie A. Dirsytės dvasingumą Sibiro lietuviams parašytoje maldaknygėje "Marija, gelbėk mus" kalbėjęs kun. prof. Kęstutis Trimakas iš Čikagos pabrėžė, kad maldaknygės dvasingumo esmė – meilė Jėzui ir tautai. Anot profesoriaus, maldaknygės paplitimas po pasaulį liudija dvasios pergalę prieš fizinę jėgą ir tikėjimo pergalę prieš netikėjimą.

Vienas pagrindinių renginio iniciatorių dr. Mindaugas Bloznelis apžvelgė A. Dirsytės veiklą sovietiniuose lageriuose. Kalbėtojas pastebėjo, jog A. Dirsytės veikla ir rūpestis apėmė platų žmogiškų poreikių spektrą. Sibire ji ragino moteris lavintis, žadino jų kūrybiškumą, rengė literatūros vakarus, spektaklius, organizavo diskusijų gyvenimo prasmės temomis vakarus.

Kun. dr. Artūras Jagelavičius aptarė Kat. Bendrijos reikalavimus ir kriterijus, pagal kuriuos asmenys gali būti paskelbti kankiniais ir šventaisiais. Kalbėtojo nuomone, Adelės Dirsytės gyvenime pastebimi ir šventumo, ir kankinystės bruožai.

Taip atrodo žemaičių sostinė Telšiai žiemos metu — Nuotr. M. Šilinsko

SPAUDOS PUSLAPIUOSE

Paneriai ir atsiprašymai

Helena Pasierbska yra daugelio straipsnių apie 1941-1944 m. vykusias Paneriuose žudynes autorė. Paskutinysis jos straipsnis buvo išspausdintas "Nasza Polska" ("Mūsų Lenkija") savaitraštyje 1999 m. lapkričio 24 d. laidoje. Nors straipsnio autorė gerai žino, kad šias žudynes suorganizavo ir joms vadovavo vokiečiai, tačiau visą kaltę ji priskiria lietuviams. Straipsnio autorė rašo:

"Didžiausias lenkų kapinynas

Paneriai tai didžiausias lenkų kapinynas, kurio dauguma yra 'Armija Krajova' apylinkės kareiviai. Remiantis likusiais negausiais dokumentais, išspausdintais šio teksto autorės knygoje 'Wilenskie Ponary' (Gdanskas, 1999 m., trečioji laida) buvo įrodyta 1700 asmenų mirtis. Lenkų politinių kalinių egzekucijų būdai jokiu būdu neatitinka karo teismų reikalavimų. Nors sprendimus darė vokiečiai, tačiau atsakingi yra lietuviai, nes jų rankomis buvo vykdomi nusikaltimai dažnai dėl lietuvių Saugumo provokacijos.

Atsiprašė žydų – lenkų ne

Ligi šiol besikeičiančios Lietuvos valdžios neparodė savo tautos vardu gailesčio dėl Panerių ir kitų nusikaltimų padarytų lenkams Vilniuje ir Vilnijoje Antrojo pasaulinio karo metu. Už žydų tautos žudynes prezidentas Brazauskas prieš keletą metų atsiprašinėjo Izraelyje, bet juk tuo metu, kai vyko žvėriškumai, Izraelio valstybės nebuvo. Žydai buvo Lenkijos piliečiai..."

Tuo metu nebuvo nei Lenkijos, nei Lietuvos, nei Izraelio valstybių, o žydams, kaip ir visiems kitiems Lietuvos gyventojams, buvo duota Sov. Sąjungos pilietybė. Nėra reikalo pykti, kad Brazauskas atsiprašinėjo Izraelyje už žydams Lietuvoje padarytus žiaurumus. Jokių lietuvių-lenkų atsiprašinėjimų nebuvo, nes 1994 m. kalbant apie Lietuvos-Lenkijos bendradarbiavimo sutartį lenkai griežtai atsisakė atsiprašyti už 1920 m. Pilsudskio sugalvotą ir Želigovskio įvykdytą Vilniaus ir jo krašto dalies užgrobimą ir neteisėtą prijungimą prie Lenkijos. Sutarties tekste abi pusės dėl panašių įvykių tik pareiškė apgailestavimą.

Paneriuose egzekucijas vykdė Ypatingasis būrys. A. Bubnys knygoje "Vokiečių okupuota Lietuva" 272 pusl. rašo, kad YB-je buvo ne vien tik lietuviai, bet dar lenkai ir rusai.

Suvaržys purvasklaidą?

Maskvos dienraštis "Izvestia" 1999 m. lapkričio 27 d. laidoje rašo: "Jeigu valdančiai konservatorių 'Tėvynės sąjungos' partijai, apsisprendusiai visa eile įstatymų pataisų suvaržyti krašto masines informacijos priemones pavyks savo planus įgyvendinti, tai nepriklausomai Lietuvos spaudai galimai ateis galas. Dauguma laikraščių ir žurnalų, radijo ir televizijos stočių arba patirs finansinį bankrotą, arba ims masiškai atleidinėti savo darbuotojus.

Seime jau yra paruoštos baudos apribojimų už garbės ir orumo įžeidimą pataisos, t.y. vietoje dabar numatytos 10,000 litų ribos (2,500 JAV dolerių) baudos suma galės būti neribota – iki dešimčių milijonų litų. Faktiškai bet kuris įžeistasis palankaus teismo sprendimu, kuris Lietuvoje gali būti ne pats bešališkiausias, gali laimėti bylą ir sužlugdyti bet kurį nenuolankų leidinį. Pagal įstatymų leidėjų sumanymą nuspręsti, ar pažeista garbė bei orumas, bus sudaryta inspekcija, turinti "teisę uždaryti leidinį nuo vieno ligi trijų mėnesių".

Maskvos laikraščiui nepatinka šis įstatymas, nes jis pats mielai kartoja visokius Lietuvos spaudos išsigalvojimus.

Pakeliui į Europos Sąjungą

Vokietijos dienraštis "Die Welt" 1999 m. gruodžio 9 d. laidoje rašo apie Helsinkyje įvyksiančią Europos Sąjungos viršūnių konferenciją, kurioje bus svarstomas naujų narių priėmimas. Po straipsnio antrašte sakoma: "Sąjunga turėtų greičiau kaip ligi šiol augti, tačiau niekad anksčiau praraja tarp ES narių ir kandidačių nebuvo gilesnė". Straipsnyje yra apibūdinamos valstybės – kandidatės, jų tarpe ir Lietuva.

"Lietuva. 3.7 mil. gyventojų, bendras vieno asmens krašto vidaus produktas 28% (nuošimčiai apskaičiuojami pagal Europos Sąjungos narių BVP-to vidurkį). Problemos: finansų kontrolės ir žuvininkystės srityse dar reikia nemažai reformų. Kaip tik dabar yra kuriamos valdžios įstaigos, kurioms vėliau reikės pritaikyti sudėtingus ES įstatymus ir prižiūrėti jų vykdymą. Dar yra reikalingos didelės pastangos sutvarkyti ūkio reformų, vidaus prekybos ir viešai veikiančios administraciją. Dvasinio turto apsauga turi būti daug geriau negu dabar teisiškai sustiprinta". Laikraštis pastebi, kad visos dvylikos (Lenkijos, Čekijos, Vengrijos, Estijos, Kipro, Slovėnijos, Bulgarijos, Latvijos, Lietuvos, Rumunijos, Slovakijos ir Maltos) valstybių-kandidačių į ES bendras vidaus produktas yra beveik toks pats, kaip ir vos 12 mil. gyventojų turinčios Olandijos.

Londono žurnalas "The Ekonomist" 1999 m. lapkričio 20-26 d. laidoje rašo, kad Lietuvos 1999 metų produkcija yra beveik visu trečdaliu mažesnė negu buvo prieš 10 metų. **J.B.**

RUBY REAL ESTATE LTD.
27 John Street (2nd Floor), Toronto (Weston), Ont. M9N 1J4

◆ MLS skelbimas
◆ Komisas 3½%
◆ Toronto Real Estate Board narys
Victor Rudinskas, Broker
Tel.: 416 249-7829

Su vienu doleriu į Kanadą

Kelionė iš Vokietijos stovyklų 1947 metais

RIMAS BAGDONAS,
Hamilton

1997 m. "Tėviškės žiburiuose" skaitėme aprašymą apie pirmąjį (o gal vieną iš pirmųjų) "Dievo paukštelių" (DP) transportą į Kanadą 1947 m. Tada buvo auksinis 50-ties metų pirmųjų pokario lietuvių imigrantų atvykimo į Kanadą jubiliejus.

Keleivių laikraštėlis laive

Prieš kurį laiką tas mielas Hamiltone gyvenantis Viktoras Pilkauskas (Čiurlia, kaip jį dar Lietuvoje pažinoję vadina), Kauno Technikos mokyklos abiturientas, įžymusis Šančių šaulių klubo "Kovas" futbolininkas, su kuriuo aš tuo pačiu laivu atvykau į Kanadą, parodė man kopiją tame amerikiečių kariuomenės transporto laive "USAT General M.B. Stewart" išleisto laikraštėlio 16-ka rašomąja mašinėle rašytų ir šapirografu atspausdintų puslapių.

Laikraštėlio redaktoriai buvo septynių tautybių atstovai, jų tarpe lietuvis Jonas Juškaitis. Viršelis – su laivo keleivio Ant. Šalkausko laivo piešiniu. Trys puslapiai anglų kalba, o kiti – septyniomis tuo laivu plaukusių tautybių kalbomis, du puslapiai – lietuvių kalba. Pirmajame mūsų kalba puslapyje – Ant. Šalkausko piešinys: prie lietuviško kryžiaus suklupusių moters ir vyro, įgaliotinių kreipimasis į plaukiančiuosius būti padoriais Kanadoje piliečiais. Antrame puslapyje – raginimai nepamiršti savo lietuviškos kilmės. Po juo pasirašė trys laive plaukiančių lietuvių įgaliotiniai – J. Juškaitis, V. Pilkauskas ir B. Grabauskaitė. Įdėti ir trys eilėraščiai – B. Brazdžionio "Europos kapinyne", B. Rukšos "Gyvenimo audra" ir K. Bradūno "Pakeliui".

1999 m., lapkričio 15 d. bus 52 metai, kai tas laivas, atgabenęs mus iš Bremerhafeno uosto Vokietijoje, sustojo prie Halifakso miesto krantinės ir mes išlipome į nežinią.

Iš Kauno į vakarus

Gimęs ir gyvenęs Kaune, Žaliakalnyje, baigęs tuo metu buvusią šešių skyrių Jono Jablonskio pradinę mokyklą, įstojęs į "Aušros" berniukų gimnaziją ir 1944 m. gavęs paskutiniosios prieš antrąją sovietų okupaciją laidos abitūrą, fronto nuo tėvų atskirtas, po vertėjavimo prie apkasų kasimo ties Kemptenu turvalakiais, pėsčiomis pradėjęs eiti į vakarus, 1944 m. rugpjūčio 1 d. perėjau sieną į Rytprūsius Eitkūnuose. 1945 m. pasibaigus karui, 1945-46 m. trumpą laiką lankiau technikos mokyklą Braunšveigo mieste Vokietijoje. Ankstyvą 1946 m. pavasarį, pakviestas žaisti lietuvių reprezentacinėje krepšinio komandoje "Šarūne", atvykau į Kempteną. Algau provincijoje, pietų Vokietijoje. Buvo daug krepšinio rungtynių visoje Vokietijoje. 1946 m. įvyko baltiečių olimpiada Augsburgo mieste. Atsirado galimybė žaisti Prancūzijos svetimšalių legiono komandoje Monako mieste.

Į Ameriką?

Jau mirusio mūsų garsaus krepšininko ir sportininko a.a. Zenono Puzinausko, tada buvusio Bavarijoje YMCA atstovo, dėka gavau darbą kaip jo sekretorius. Tai paįvairino kasdienybę. Bet visiems prieš akis buvo klausimas – kur atsirasime, kas mūsų laukia, kokia mūsų ateitis?

1946 m. gavau iškvietimą iš savo tetos, motinos sesers Aldonos Bernotaitės, kuri buvo ištekėjusi už vėliau tapusio Lietuvos generaliniu konsulu Niujorke Vytauto Stašinsko. Bet nuvažiavęs į JAV konsulatą Miuncheno mieste sužinojau, kad man, vienam jaunuoliui be šeimos, reikės laukti trejus ar ketverius metus, kol ateis mano eilė gauti vizą į JAV. Tad nutariau žiūrėti kitų galimybių.

Geriau į Kanadą

1947 m. birželio mėnesį Kemptene buvo pranešta, kad organizuojamas pirmas iš Vokietijos JAV zonos emigrantų transportas į Kanadą. Iš anglų zonos tais metais jau buvo penki transportai, tai šis turėjo būti šeštasis transportas į Kanadą. Aš su dviem kolegomis iš "Šarūno" krepšinio komandos (Stasiu Mackevičium ir 1994 m. Toronte mirusiu a.a. Mamertu Duliūnu), kartu su keliolika Kempteno stovyklos vyrų, užsirašėme. Turėjome pasirašyti sutartį, kad dirbsime dešimt mėnesių paskirtame darbe, o tada jau galėsime daryti ką norėsime. Davė tris pasirinkimus – miško darbai, prie geležinkelių statybos bei remonto ir kasyklos. Mes pasirinkome miško darbą.

Rugpjūčio mėnesio pradžioje nuvažiavome į Funk Kaserne (buvusias vokiečių kariuomenės radistų kareivines) Miunchene, kur laukė visokie popierizmai, sveikatos tikrinimai ir panašiai. Bet ten pabuvę kurį laiką rugpjūčio gale vėl sugrįžome į Kemptenį. Gerai, kad dar turėjau tą spintelėmis ir antklodėmis užtvertą kampą dideliame viengungių kambaryje.

Kelionės ir krepšinis

"Šarūno" komanda jau buvo likviduota ir jos vietoj buvo įsteigtas "Margis". Man dar teko sužaisti paskutiniąsias krepšinio rungtynes Kemptene "Margio" komandoje.

Vėl laukimas. Rugsėjo mėnesį – atgal į Miuncheną. Ten dar sudarėme krepšinio komandą (trys buvę šarūniečiai, aukštas latvis, aukštas estas ir dar keli iš važiuojančių lietuvių) ir rugsėjo 14 d. sužaidėm krepšinio rungtynes tų karo metų subombarduotų kareivinių vienoje prie garažų aikštėje su greitai sudaryta Miunchene gyvenančiųjų lietuvių komanda. Visi, turėdami tik baltus sportinius marškinėlius, traukėme burtus ir mes, būsimieji emigrantai, žaidėm su marškinėliais, o Miuncheno lietuviai – pusplikiai, be marškinėlių. Pastatę aukštą estą ir latvį nuiminėti kamuolį nuo lentų, žaisdami zonos gynimą, mes tas rungtynes laimėjome.

Po to ir vėl atgal į Kemptenį. Spalio mėnesį, vėl nuvažiavę į Miuncheną, sužinojome, kad lapkričio mėnesį jau išvažiuosime į Kanadą. Toje stovykloje Miunchene jau buvo ir daugiau lietuvių, taip pat ir kitų tautybių, vyrų ir moterų iš įvairių stovyklų.

Tranzito stovykloje

Lapkričio pradžioje, pusantros dienos važiavę traukiniu, atvažiavome į tranzito stovyklą Diepholz'o miestelyje netoli Bremerhafeno uosto. Tą stovyklą tvarkė jugoslavai. Čia buvo prasčiausios sąlygos, ypač maistas. O jei, norėdamas ką nusipirkti, parduodavai jiems, tai gaudavai tik grašius...

Dvi dienas prieš laivui išplaukiant, lapkričio 4 d., buvo pranešta: jei kas norėtų laive kelionės metu dirbti, tai juos nuveš į laivą dieną prieš laivui išplaukiant. Aš buvau vienintelis lietuvis, kuris užsirašiau. Vėlyvą lapkričio 5 popietę mus nuvežė į Bremerhafeno uostą.

Ten stovėjo tas 10,000 tonų JAV "Kaiser" firmos karo metu statytas amerikiečių kariuomenės transporto laivas "USAT General M.B. Stewart". Įlipome į laivą. Jokių kabinų, tik didžiulės salės su keturių aukštų lovomis. Susiradome vietas vyrams skirtose patalpose. Aš atsiradau pačioje priekinėje laivo patalpoje, kur galėjau užimti apatinę, be matracų brezentiniu dangčiu lovą. Gavome gerą vakarienę. Tokio maisto aš jau seniai nebuvau valgęs. **(Bus daugiau)**

Būrys vyrų, atplaukusių Kanadon iš Vokietijos stovyklų 1947 m. Šių atsiminimų autorius R. Bagdonas – antroje eilėje septintas iš dešinės (su dantų šepetuku burnoje)

Buvusį kapelioną regiu palaimintuoju

Prisimenant velionį kunigą Joną Staškevičių, mirusį Sibire

Sibire miręs a.a. kun. JONAS STAŠKEVIČIUS

Maloniam skaitytojui norėčiau atversti dar vieną (žr. "TŽ" 1999 m. 45 nr.) mano gyvenimo lemtingą puslapį, susijusį su prieš 60 metų buvusiu mano Šilutės gimnazijos kapelionu a.a. kunigu Jonu Staškevičiumi. Tai prelato Jono Staškevičiaus dėdė – tėvo brolis – ir jo krikšto tėvas, bei Verdun'e gyvenančio buvusio mokytojo Broniaus Staškevičiaus brolis, o mano pats įtakingiausias Dvasios tėvas, pasakyčiau, dvasinio gyvenimo kelrodė žvaigždė.

Brendau ir dvasiškai stiprėjau aš ne vien tik per kapeliono tikybos pamokas bei trejus metus (1937-39 m.) patarnaudamas kunigui Mišioms Šilutėje, bet ir kiek prisišliejęs prie jo sielovadinio darbo, ruošdamas Pirmajai Komunijai vaikučius ir padėdamas lankyti kartu su juo parapijiečius.

Kelis mėnesius, jau būnant Telšių kunigų seminarijos kliediku, teko laimė gyventi pas tą brangų kunigą ir pajusti ne tik jo dvasinę šilumą, bet ir jo tetos – motinos sesers – rūpestingą šeimininkavimą.

Dalyvaudavome mudu ir keliose 2 - 3 dienų rekolekcijose, mintyse bendraudami su Tvėrėju ne vien tik šventovėje, namuose, bet ir išvykę į gražiąsias Šyšos upės pakrantes – Šveicarijos slėnin, Varnų miškan.

Gal dabar tektų kiek ir stebėtis, jog mudviejų dvigubas amžiaus skirtumas nebuvo kliūtis 15-17-mečiui jaunuoliui prisiliesti prie savo kapeliono labai turiningo ir tiesiog švento dvasinio pasaulio. Šias mintis pailiustruosiu tik keliais pavyzdžiais.

Stebėdavau, kaip laikydamas Mišias kapelionas visas paskęsdavo šventoje Atnašavimo paslaptyje, tarsi, vaikščiodamas žeme, pakilęs į dangaus aukštybes. Kunigas buvo atvėręs man vidinės paslapties langelį – jis puoselėjęs mintį pereiti į vienuolyną, tačiau susilaikąs dėl dviejų priežasčių. Viena tai, jog pasikeistų, greičiausiai susiaurėtų, ganytojiškos veiklos sritys ir, antra, jog šiam jo žingsniui prieštaraujančios giminės.

Dar jis sakė, jog bažnyčia, tai ne vien tas pastatas – šventovė, bet ir visų tikinčiųjų sielos ir širdys. Ir tai nebuvo vien tik žodžiai. Vokiečiams aneksavus Klaipėdos Kraštą (1939.III.22) likę lietuviai katalikai tapo visiškai izoliuoti nuo savo tautiečių, išsisklaidę dominuojančių protestantų būryje. Dėl to kapelionas labai išgyveno. Jis ryžosi sušvelninti jų dalią – vykti pas kiekvieną parapijietį. Būdavo po Mišių iš pat ankstaus ryto abu sėdame ant dviračių, nuvykstame į Šilutės geležinkelio stotį, dviračius perdavę bagažinėn, važiuojame traukiniu tai Klaipėdos, tai Pagėgių link. Kiekvieną kartą išlipdavome vis skirtingose stotelėse ir keliones toliau dviračiais tęsdavome vykdami į kaimus bei miestelius pas parapijiečius lietuvius. Rasdavome juos ne tik namuose, bet ir bedirbančius laukuose. Tiesiog susitikimo vietoje, ne visada teklausydami kvietimų užeiti vidun, kunigas pabendraudavo, kol, žiūrime, jau atsidūrę atbėgusių vaikų būryje.

Visi kunigą pažinojo, visiems jis skleidė džiaugsmą ir teikė dvasinę ramybę. Ir dabar, praėjus jau virš pusės šimtmečio, mano akyse tebeišlikęs tas žodžiais net nenusakomas parapijiečių dvasinio pakilimo džiaugsmas, perpintas ne vien religiniais, bet ir tautiniais-patriotiniais jausmais.

Neilgai tegalėjo parapijiečiai džiaugtis savo kunigu, nes jau antraisiais aneksijos metais ultimatyvia forma vokiečiai privertė kapelioną išvykti iš Klaipėdos krašto, taigi, iš Vokietijos. Nespėjo jis net savo baldų bei daiktų pasiimti. Juos pavyko man, jau dirbant Anykščių gimnazijoje mokytoju, parveždinti į Akmenę tik po dvejų metų – 1943 m., gavus Karaliaučiuje specialų leidimą.

Pamenu mano kapeliono, tuo metu jau Akmenės parapijos klebono, džiaugsmą, pamačius savo baldus ir jo žodžius, jog pats brangiausias instrumentas, tai vėl atgauta fisharmonija-vargonėliai. O man padovanotas ąžuolinis senovinis rašomasis stalas, tarsi relikvija, tebestovi pradžioje mano, o dabar dukters Egidijos name.

Kunigas Jonas Staškevičius, kaip mes dar būdami jo mokiniai Šilutėje sakydavome, išties buvo šventas žmogus. Nepaprastas pamaldumas ir pasišventimas Dievo tarnybai, asketizmas, kuklumas, jautri, subtili siela ir širdis, nuostabus geranoriškumas bei nuolankumas. Tauriausios žmogiškos savybės spinduliavo tiesiog žodžiais nenusakomais būdais. Jis visada būdavo apsuptas mokinių, parapijos vaikų ir jų tėvų bei jaunimo, tiesiog visų parapijiečių.

Kunigas, neabejoju, niekada nėra ant ko nors pykęs ar nesekmės linkėjęs; jis nėra net vabalėlio nuskriaudęs ar ką nors bet kuo užgavęs. Ir štai tas tiesiog šventas žmogus, kartu su J.E. vyskupais V. Borisevičium, Pr. Ramanausku bei eile Žemaitijos ir kitų respublikos rajonų dvasiškių bei gausybe taurių tautos dukrų ir sūnų, pačiame kūrybingiausiame amžiuje – sulaukęs tik 45 metus – buvo pakirstas sovietų okupantų vykdyto tautos fizinio ir dvasinio genocido kalavijo. Jis mirė Sibiro gulaguose 1955 m. gegužės 31 d., šventai atlikęs pareigą Dievui ir Tėvynei ir ant jos laisvės aukuro paguldęs savo galvą. Amžina šlovė ir atmintis brangiam mano kapelionui, Anykščių krašto tauriam sūnui, gyvenimą paskyrusiam ir jį paaukojusiam mano krašto – Žemaitijos – tikintiesiems.

Šių eilučių autoriui kunigas Jonas Staškevičius buvo ir visada išliks itin brangus, dar daugiau – jo milžinišką įtaką aš jaučiau visą gyvenimą. Jis yra mano dvasinio gyvenimo kelrodė žvaigždė. Tos žvaigždės vedamas, beje, kartu su kapeliono mokiniu ir mano bendraklasiu Zigmu Ramanausku, 1939 m. rugsėjo 1 d. pasibeldėm į Telšių kunigų seminarijos duris. Po metų sovietams šią seminariją uždarius, mudu su Zigmu R. persikėlėm į Kauno kunigų seminariją, o po 4 mėn. uždarius ją, aš atvykau Tauragėn ir baigiau gimnaziją. Vokietijoje kunigu įšventintas Zigmas Ramanauskas atvyko Čikagon ir prieš porą dešimtmečių, infarkto pakirstas, amžinam poilsiui priglaustas Čikagos Šv. Kazimiero kapinėse.

Aš gi savo gyvenimo bures nukreipiau į pedagoginį darbą – pradėdamas mokytoju pradžios mokykloje ir gimnazijoje, 43 metus džiaugiausi dirbdamas studentų būryje, įveikdamas visas universiteto pareigybių pakopas – nuo laboranto, dėstytojo, docento iki profesoriaus, chemijos katedros vedėjo. Beje, taip jau palankiai susiklostė, jog dvejus metus (1943-44 m.) teko dirbti mano brangaus kapeliono tėviškėje – Anykščių gimnazijos mokytoju ir dar kartu su jo jauniausiu broliu, dabar verduniečiu Broniumi Staškevičiumi.

Beje, mudu su Bronium S. galime didžiuotis savo buvusiu mokiniu Anykščiuose J.E. Pauliumi A. Baltakiu, OFM, ir džiaugtis, jog buvęs mokinys dvasiniu taurumu toli pralenkė savo mokytojus.

Mano svajonė – dar suspėti įrašyti į kunigo Jono Staškevičiaus beatifikacijos bylą auksinėmis raidėmis pačius gražiausius žodžius. Manyčiau, jog šios bylos pirmąjį puslapį turėtų atversti Telšių vyskupas J.E. Antanas Vaičius, pasitelkęs gal beatifikuojamojo brolio, krikšto sūnų prelatą Joną Staškevičių, Žemaitijos dvasiškius ir visus kunigo dvasišką palaimą patyrusius tikinčiuosius.

Amžina mano kapeliono ir Dvasios tėvo a.a. kunigo Jono Staškevičiaus atmintis, žėrinti šventumo aureole!

Juozas Ciparis,
prof.habil.dr., Lietuvos mokslo premijos laureatas Čikaga,
1999.XII.7

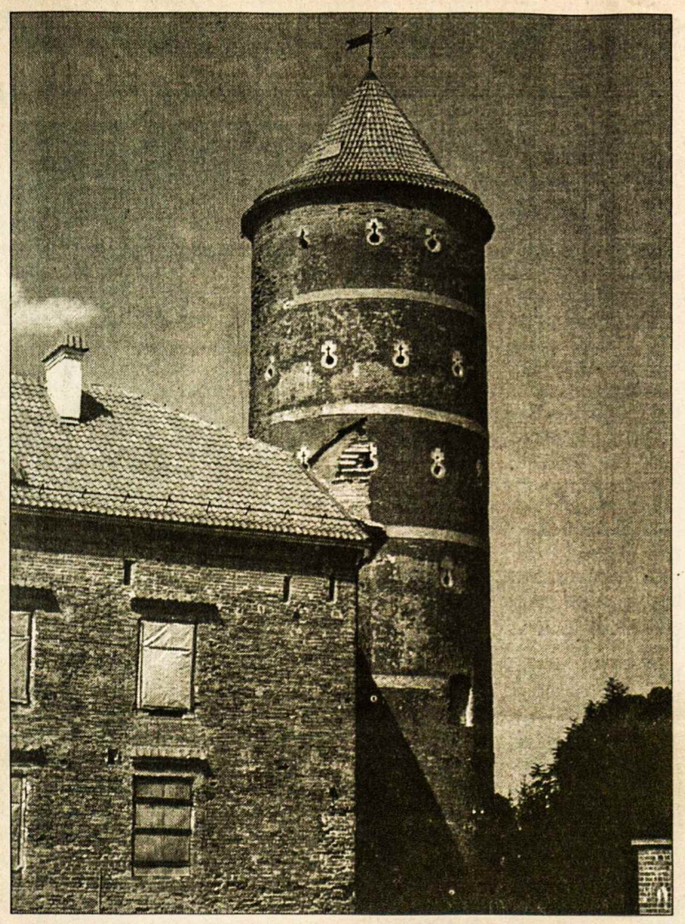

Buvusių Radvilų kareivinių bokštas prie Nemuno. Jis buvo reikalingas gynybai kovojant kadaise su švedais Nuotr. Vyt. Maco

"Mirties keliu į Kolymą"

Vokiečio repatrianto atsiminimai

IGNAS MEDZIUKAS

Buvęs vilkaviškietis, Egonas Mutersbachas, gimęs 1923 m., nebuvo niekad pagalvojęs ar susapnavęs, kad jį gyvenimas nublokš į tolimus Sibiro pakraščius, netoli Aliaskos. Daug kartų jo gyvybei gresiančių pavojų jis aprašo savo atsiminimuose, išleistuose 1993 m. Vilniuje. Pradeda 1941 m. kovo 4 d., kai jis, Lietuvą okupavus sovietams, su tėvais repatriavo į Vokietiją.

Lietuvą jis prisimena kaip dainuojantį kraštą, kai savaitgaliais sklido linksmos sutartinės. Rašo, jog ten praleidęs laimingiausių 17 metų, kol viskas netikėtai ir negrįžtamai pasikeitė 1940 m. sovietų kariuomenei užėmus gimtinę. "Atrodė, kad saulė užtemo, nuvyto gėlės, žmones apėmė neviltis ir baimė, niekas daugiau nebedainavo ir nešoko".

Vokietijos kariuomenėje

Repatriantai buvo apgyvendinti lageriuose. Jiems suteikta Vokietijos pilietybė. Greit (1941.VIII.20) jis buvo mobilizuotas į kariuomenę. Po apmokymo traktorininkų kursuose su kitais buvo pasiųstas kartu su technika į rytus. Nedrukus planai pasikeitė – traktorininkai buvo prijungti prie transporto bataliono ir turėjo tapti sunkvežimių vairuotojais. 1942 m. sausio 10 įsakymu kariuomenei paskelbta visas jėgas mesti į rytų frontą. Per Lietuvą, Latviją ir Estiją traktorininkai pasiųsti prie Polocko. Buvo labai šalta žiema. Vairuotojams buvo parūpinti šilti drabužiai. Bet pėstininkai nebuvo paruošti šaltai žiemai, nes tikėtasi, jog Rusijos pajėgos bus sutriuškintos dar prieš prasidedant šalčiams. Su savo sunkvežimiu jis aprūpindavęs kovojančius dalinius. Atgal gabenęs sužeistus karius ar belaisvius.

Karo frontuose

1942 m. sausio 15 d. gavęs įsakymą vykti prie Ilmenio ežero. Jis ten pamatė baisų vaizdą: kritę rusų kareiviai buvo suguldyti pakelės grioviuose, kaip nukirsti medžiai. Kai kurios eilės buvo dviejų kilometrų ilgio.

Rusus išstūmus iš Lietuvos, jo tėvai buvo grąžinti ūkininkauti. Tuo metu jis su sunkvežimių junginiu buvo pasiųstas į Ukrainą. 1942 m. liepos 17 Egonas gavo atostogų. Grįžęs į Vilkaviškį, labai išgyveno sužinojęs, kad buvo likviduoti šio miesto žydai, kurių daugelį jis pažinojęs. Jam atėjo mintis aplankyti tą vietą, kur jie buvo užkasti. "Aš pajutau viduje tvirtą įsitikinimą, kad Vokietija karą pralaimėjo ir niekuomet nešvęs šlovingos pergalės". Grįžęs tarnybon Egonas vėl vežiojo kareivius ir jiems reikalingus reikmenis iki fronto linijos prie Stalingrado ir vos išvengė apsupimo.

1943 m. liepos mėn., tėvams paprašius, kad leistų jų sūnų ūkio darbams, gavęs 4 savaites darbo ir 2 savaites atostogų. Ir kaip jis džiaugėsi, sakydamas: "Lietuva buvo mano gimtinė ir kitos gimtinės aš neturėjau".

1944 m. jų grupę perkėlė netoli Budapešto. Iš čia jam reikėjo vykti fronto kareivio apmokymui. Tėvai iš Lietuvos jau buvo persikėlę į Dancigo apylinkes. Gavęs 7 dienas atostogų buvo atvažiavęs jų aplankyti. Grįžęs į dalinį buvo paskirtas į prieštankinę diviziją vieno kilometro atstumu nuo fronto linijos. Jie septyniese buvo įsitvirtinę bunkeryje.

Pirmose linijose

1945 m. sausio 12 visame ruože 4 val. tęsėsi vokiečių pozicijų apšaudymas. Paskui pasirodė daugybė rusų tankų. Puskarininkis pasišaukė Egoną ir pasakė: "Bėk prie mūsų pabūklų ir pasakyk, kad paremtų mus ugnimi". Aš bėgau kiek įkabindamas, rusų sustabdyti buvo neįmanoma. Pro kulkų krušą prasiveržęs Egonas perdavė puskarininkio prašymą, bet išgirdęs tik atsakymą: gal tu išprotėjai, mes neturime nė vieno sviedinio, traukis kartu su mumis. Jis vėl norėjo grįžti pas draugus, kad įspėtų ir juos pasitraukti. Kai jis buvo priartėjęs prie bunkerio apie 250-300 metrų, sprogo du rusų sviediniai. Suprato, kad jo draugai ir puskarininkis žuvo. Jis pasitraukęs su kitais. Tėvams buvo pranešta, kad sūnus žuvęs.

Rusų nelaisvėje

1945 m. sausio pabaigoje jis buvo paskirtas į naujai suformuotą junginį sulaikyti rusų puolimui, bet kariauti nesisekė, kiekvienas norėjo išlikti gyvas. Buvo aišku, kad karas pralaimėtas. 1945 m. gegužės 2 d. jo dalinys paliko pabūklus ir norėjo pasitraukti į Vieną, bet čekai nuginklavo ir jie pateko į nelaisvę. Rusai gabeno į rytus. Traukinio vagonai užkalti. Maistas – 600 gr. duonos, kuri dažnai buvo apipelėjus, džiovinta žuvis ir dvokiančio vandens. Daugelis mirė.

1945 m. liepos viduryje jis su kitais buvo Maskvoje. Miesto gyventojai pasitiko akmenimis, keiksmažodžiais, spardymu.

Juos vežė toliau. Atvykus į Kamensk Uralsk, reikėjo išlipti iš vagonų. Susirgęs vigurių šiltine neteko sąmonės. Išgirdo, kai slaugė pasakė: "Rytoj šitam bus galas!" Po kelių dienų į baraką atėjo jaunas gydytojas. Paklausė, iš kurio krašto kilęs. Sužinojęs, kad iš Lietuvos. Paaiškėjo, kad jo šeima gyveno gal tik už 10 kilometrų nuo Vilkaviškio. Tas jaunas gydytojas medicinos studijų nebuvo baigęs. Pavardė – Vaišnoras.

Atgavęs jėgas Egonas nors buvo dar silpnas, bet jau turėjo dirbti anglių kasyklose. Su kitu draugu mėgino pabėgti, bet nepavyko. Ir dar kartą mėgino bėgti, bet buvo sučiuptas ir nuteistas 6 metams. Jį išvežė į Kolymos mirtininkų lagerį prie Amūro.

Dirbti reikėjo aukso kasyklose. 1947 m. sausio 15 d. paskirtas išvežti mirusių kalinių lavonus į uždarytą kasyklą. Tai buvo šiurpus darbas, bet noras išlikti gyvam vertė daryti visa tai, kas buvo įsakyta. Vėliau reikėjo kalną kasti ir žemes vežti prie konvejerio. Norma – 120 karučių. Čia buvo išplaunamas auksas.

Atgal į Lietuvą

1948 m. balandžio mėn. paskelbta amnestija: nepolitiniai kaliniai, kurie negalėjo dirbti, turėjo būti išvežti iš Kolymos. 1948 m. gegužės 15 d. su kitais jį išvežė į Kamčatkos kalnus. Čia jie rinko uogas, turėjo surinkti po 5 kilogramus per dieną. Uogos padėjo sustiprėti. Vienas pareigūnas juos apklausinėjo, kur jie norėtų važiuoti. Tas pareigūnas jam pasiūlė Minską. Nuvežtas traukiniu į Magedaną. Laivas pasiekė Komsomolską. Traukinys nešė per Sibiro plotus. 1948 m. lapkričio 8 d. atvykęs į Vilnių persėdo į kitą traukinį ir išlipo Vilkaviškio geležinkelio stotyje. Nuėjo į tėviškę. Namai sugriauti. Užėjo pas kaimynus, kurie jo nepažino, nes atrodė labai pasenęs. Kaimynai jį mielai priėmė, Kalėdas praleido pas dėdę, gyvenusį už 10 kilometrų. Daug turėjo nemalonumų su milicija. Dirbo padieniu darbininku, tik vėliau gavo darbą fabrike. Vedė, o 1952 m. gimė sūnus, ir netrukus mirė Stalinas. 1958 m. išvyko į Vokietiją. Bremene dirbo automobilių pramonėje. Būdamas 63 metų išėjo pensijon.

Gilus tikėjimas

Autoriaus išgyvenimuose jaučiamas jo gilus tikėjimas Dievo Apvaizda. Savo atsiminimuose jis rašo: "Man visuomet atrodė, kad stebuklų pasaulyje būna, tik reikia tvirtai jais tikėti. Šitas tikėjimas, kaip ir tikėjimas Dievu, man padėjo ištverti visus lagerio baisumus. Aš ir šiandien dėkingas savo tėvams, kad jie mane religingai išauklėjo, nes ir šiandien tikėjimas man daug reiškia. Aš žinojau, kad niekas šiame pasaulyje nevyksta šiaip sau ir nuolatos tikėjau, kad gerasis Dievas man padės".

Jis prisiminė keletą savo sutikčių su mirtimi, kada atrodė nebuvo vilties išlikti gyvam.

Kai 1946 m. gruodžio 17 d. atplaukė laivas, kuris turėjo nuplukdyti kalinius į Kolymos pusiasalį, vienas rusas jam po to pasakojo, kad mane radęs be viršutinių drabužių po lova ir nunešė ant pečių į laivą, į sanitaro kajutę. Drabužiai dingo. Atgavęs sąmonę ligonių skyriuje, vos galėjęs pajudinti galvą. Valgyti duodavo mirkytos duonos ir arbatos. Iš 200 kalinių buvusių laive liko vos 40. Kiti buvo mirę ir išmesti į jūrą. Mane įnešusiam į laivą dar kartą padėkojau. Įsitikinau, kad pasaulyje yra gerų žmonių.

Tų pačių metų gruodžio 24 d. laivas atplaukė į Kolymos – Magadano lagerį. Nepajėgiančius kalinius paeiti lavonnešiai išnešė į krantą, jų tarpe buvęs ir autorius. Pabudęs 1946 m. gruodžio 25 d., pajutęs lyg patekęs į dangų, nes gulėjo tikroj lovoj ligoninėje. Ėmė jį slaugyti, davė geresnio maisto, ir jis atsigavęs.

1948 m. vasario 15 d. kaliniai turėjo būti pervežti į kitą lagerį. Lauke buvo 45° šalčio. Sunkvežimis, pavažiavęs pusę kelio, sustojo. Vienas kareivis paaiškino, kad mašina sugedo. Kas nori likusius 5 kilometrus iki lagerio gali eiti pėsčias. Kas nenori ir negali, turės laukti ryto. Tai buvo sąmoningai sugalvota: arba sušalsi laukdamas ryto, arba eidamas pakeliui. Egonas nusprendė eiti pėsčias. Paskui jį dar vienas vyras, kuris buvo stipresnis. Kiti liko laukti. Jis

(Nukelta į 7-tą psl.)

Klėtelė Vinco Kudirkos tėviškėje, kurioje įrengta parodėlė. Ją lanko ekskursantai Nuotr. G. Zemlicko

Naujasis V. Kudirkos muziejus Kudirkos Naumiestyje. Priekyje, kitoje gatvės pusėje, V. Kudirkos paminklas Nuotr. G. Zemlicko

Vinco Kudirkos pėdsakais

Tarptautinė konferencija Vilniuje ir išvyka į velionies gyventas vietoves

ALGIMANTAS EIMANTAS

1999 m. minėjome dr. Vinco Kudirkos mirties šimtmetį. Lietuvos istorijos institutas Vilniuje surengė tarptautinę mokslinę konferenciją 1999 m. spalio 20-22 d.d.

Konferenciją sveikino Lietuvos seimo pirm. Vytautas Landsbergis, ėjęs kartu ir V. Kudirkos jubiliejinių renginių komisijos pirmininko pareigas.

Minėtina, kad šioje konferencijoje dalyvavo ne vien mūsų krašto tautiečiai, bet ir kitataučiai atstovai iš Rusijos, JAV, Latvijos, Lenkijos ir Gudijos. Jie skaitė paskaitas bei pranešimus.

Konferencijos programoje buvo numatyta išvyka į Lietuvos vietoves, kuriose V. Kudirka gyveno ir darbavosi. Tad suvažiavimo baigmėje įvyko ekskursija, kuriai vadovavo Albinas Vaičiūnas, Beatričės Grincevičiūtės muziejaus direktorius ir V. Kudirkos renginių komisijos sekretorius. Jiems tą darbą lengvino bendradarbiai – Artūras Flikaitis ir Gražina Narbutienė.

Seimo parūpintu autobusu išvyka pradėta nuo Neries krantų šalia Žvėryno tilto. Pakilęs iš Vilniaus slėnio autobusas pasuko Suvalkijos link Aukštadvario plentu...

Štai jau ir Paežerių dvaras, kuriame įsteigtas Lietuvos valstybinio muziejaus skyrius Suvalkijoje. Šio dvaro pastatai dar teberemontuojami, tačiau jau iškalbingai byloja apie savo praeitį.

Paežerėje aplankėme ir V. Kudirkos tėviškę, kurios klėtelėje įrengta parodėlė mokytojo Ankevičiaus triūso ir ryžto dėka. Sodybos kieme, šalia klėtelės, šlama gražus, augalotas ąžuolas. Kai kurie išvykos dalyviai prisirinko nuo žemės to ąžuolo gilių – suvenyrų.

Vilkaviškyje apžiūrėjom V. Kudirkos paminklą. Jis pastatytas tik 1998 m. ir beveik sutampa su Vilkaviškio katedros atstatymu. Katedra labai imponuojanti – ori, šviesi, stilinga ir dvasią kelianti šventovė. Šie Dievo namai tapo ne tik tikinčiųjų, bet ir viso miesto pažiba.

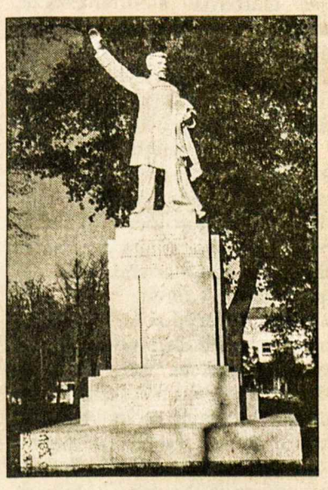

Dr. Vinco Kudirkos paminklas prieš velionies muziejų Kudirkos Naumiestyje Nuotr. G. Zemlicko

Pagrindinis kelionės tikslas buvo pasiektas Kudirkos Naumiestyje, kuriame pastatyti dr. V. Kudirkos muziejaus rūmai. Lietuvos himno autoriaus mirties sukakčiai priminti Naumiestyje jis ir palaidotas.

Muziejaus steigėja ir direktorė N. Manikienė pavaišino atvažiavusius skaniai paruoštais pietumis, o po to sotino visus išsamia informacija apie V. Kudirką, muziejų ir jo rodinius. Dr. V. Kudirkos paminklas parke prieš muziejų tiesia ranką į muziejaus rūmus, kviesdamas visus praeivius vidun.

V. Kudirkos kapas aptvarkytas. Jis yra kapinių centre, kalvos aukštumoje. Antkapis – iš rausvo granito, vaizduoja lūžusį ąžuolo kamieną. Įrašas jame – gimimo ir mirties datos, vardas, pavardė ir mažas velionies reljefas.

Šakiai buvo paskutinis aplankytas miestas, kuriame V. Kudirka dirbo kaip gydytojas. Čia išvykos dalyviai buvo sutikti mero pavaduotojo A. Pauliukėno prie V. Kudirkos biusto. Zanavykų muziejaus darbuotoja B. Sakalauskienė papasakojo apie V. Kudirkos veiklą Šakiuose ir įteikė kiekvienam miesto herbo ženklelį. Temstant susėdom į autobusą kelionei į Vilnių. Taip buvo baigtas renginys dr. V. Kudirkai pagerbti.

IŠ PSICHIATRĖS PATIRTIES

Žėrintis ir žudantis auksas III

Aklos senutės brangenybės

GIEDRĖ MILUKAITĖ

– Jums bus sunku su ja rasti kontaktą. Ji akla, su niekuo bendrauti nenori ir aplamai retai ką įsileidžia į namus, – priminė man registratorė paduodama vizitų knygą. – Ją būtinai reikia paguldyti į ligoninės psichoneurologinį skyrių, nes apnikta begalės įtarinėjimų, niekuo nepasitiki... Marti su ja visai nusikamavo...

Toks įspėjimas manęs nenugąsdino, nes iš patyrimo žinau, kokie dažnai neteisingi būna artimųjų apibūdinimai apie senus žmones, kai reikalai sukasi apie turtus, palikimus bei slaugą.

Kai vairuotojas mane atvežė prie aklosios pacientės namo, kažkaip pasirodė, kad ta vieta pažįstama, kad aš čia kažkada lankiausi. Vos pravėriau kiemo vartelius, galvoje lyg žaibas blyktelėjo prisiminimai. Tai Jonų tas antrasis didysis namas, kuriuo jie anuomet taip didžiavosi! Vaikystėje kartais su tėvu aš čia lankydavausi. Jonienė mus kviesdavosi į svečius. Jie turėjo pianiną ir aš mėgau čia atėjus muzikuoti.

Prisiminimų griūties pagauta paspaudžiau prie pacientės durų skambučio mygtuką vieną, antrą kartą... Kiek palaukus, pasigirdo sunkus šlepsenimas ir sunerimęs, išgąstingas balsas paklausė:

– Kas ten?

– Gydytoja, – atsakiau. – Man užrašytas pas jus vizitas. Bet mes, rodos, pažįstamos. Kažkada šiame name aš pas Jonienę svečiuose mėgau groti pianinu...

– Giedrele, ar tai tu? Koks stebuklas!!! – išgirdau praskaidrėjusį, džiugų senos pažįstamos balsą.

Spragtelėjo užraktas... durys atsivėrė.

– O, atsiprašau... kad vadinu vardu... Prašom daktare į vidų. Aš vis įpratus po senovei vardu vadint... Atleiskite...

– Vadinkit vardu, man tai patinka. Prisimenu čia vaikystėje praleistas malonias akimirkas...

– Dieve mano, kaip skaudu, kad negali sugrąžinti prabėgusio laiko... Mano sūnaus Jonuko jau nebėra...

– Kaip tai? – nusigandus paklausiau. – Kas atsitiko?

– Jį jau dveji metai palaidojom. Liko marti su anūkėliu... Bet maža man paguoda. Tiesa, kelis kartus per savaitę aplanko, valgyt atneša, bet ir išnešiojo viską iš namų, mane apgaudinėja. Man rodos pakeitė antikvarą kažkokiais menkaverčiais daiktais... Kol Jonukas buvo gyvas, gražiai gyvenau... Vargšelis apsikrėtė sifiliu... Kaip ir tėvas, jis mėgo merginėti... Užsikrėtė venerine liga, iššoko iš antro aukšto... užsimušė. Po tos nelaimės turėjau kelias vidurių operacijas, auglį pjovė, švitino rentgenu. Akys visai susilpnėjo, ėjo viskas tamsyn, tamsyn ir apakau visai, – guodėsi senoji Jonienė.

Prieš mane buvo jau ne ta anų laikų pogrindžio milijonieriaus žmona, visada pasidabinusi, pasigražinusi, energinga. Dabar ji buvo sunkiai serganti, nelaimių ir skausmų sugniuždyta akla senutė.

Patikrinau jos sveikatą. Psichiškai ji buvo sveika. Ją kamavo širdies ritmo sutrikimai, padidėjusios kepenys, plaučiuose staziniai karkalai, ištinusios kojos. Gyventi jai buvo likę tikrai nedaug...

Parašiau receptus raminantiems vaistams ir patariau neseniai vidaus ligų gydytojo išrašytus vaistus vartoti reguliariai; dar prirašiau kalio preparatams receptą, kuris širdies veiklai yra būtinas, vartojant diuretikus (šlapimą skatinančius).

Apsidairiau aplink. Anuomet tviskantys kambariai dabar atrodė neapsakomai klaikiai. Visas didžiulis buvęs prašmatnus namas priminė vaiduoklių laivą, priverstą kažkokių bjaurių daiktų, keistų paveikslų, pigių apdulkėjusių indų ir kitokio šlamšto. Jau ruošiausi išeiti, bet ligonė paprašė mane dar trupučiuką luktelti...

– Pažiūrėk, Giedrele, į tuos indus, ten mano senoviškas grafų pietų servizas ir visokie kiti patys brangiausi antikvariniai daiktai. Man atrodo, kad jie pakeisti, kažkokie per stori nesavi...

Aš, apčiupinėjus juos pirštais, juntu, kad jie svetimi.

Ji rodo pirštu sienos link į didelę senovišką indaują. Aptrauktos pilku apnašu be gyvo blizgesio jos akys klaidžioja po kambario erdvę ir gobšaus geismo pažadintu balsu priduria:

– Tokias brangenybes aš tik viena Kaune turiu... Saugau jas, bet jaučiu, kad marti mane apgaudinėja... Tu patikrink viską ir man pasakyk, ar dar jos yra!

Sunkus uždavinys tenka man. Matau iš karto, kad tai pigiausi pakaitalai, tačiau prieinu prie indaujos ir kokias kelias minutes "tyrinėju". Paskui prieinu prie senosios Jonienės, kuri apsikaišiusi pagalvėm pusiausėdomis guli lovoje tokia nelaiminga, pasimetusi sunki ligonė, sauganti savo "antikvarus", kurie nežinia kam pravers ir nebeįstengiu jai pasakyti tiesą, apsunkinti jos jau ir taip liūdną dalią, todėl sakau:

– Ten indai visi senoviški. Nesijaudinkite dėl savo antikvaro. Jums tik atrodo, kad jie pakeisti nes nuo ligos pasikeitė jūsų jutimai pirštuose...

Bijau, kad ji ko nors neklausinėtų detaliau, todėl kalbą kreipiu į sveikatą, savo rankinuke dar randu kelis valokardino flakonus, jai paduodu, pasakau kaip vartoti...

Ji labai dėkoja už mano apsilankymą, indaujos patikrinimą, vaistus. Gal ji ir nelabai tiki, kad jos "antikvarai" tvarkoj, bet ji nori šito melo! Aš tai žinau. Nelabieji turtai, jai užnuodiję sielą, neduoda ramybės. Atsisveikinant man ji sako:

– Matai kaip viskas išėjo... Tavo tėvas buvo teisingas, lyg aiškiaregys išpranašavo. Mano šeimą sunaikino prakeiktas auksas ir dabar jis mane graužia...

Pas mane į kabinetą įeina jauna savimi pasitikinti prašmatniai apsirengusi moteris. Tai Jonienės marti.

– Tai jūs, daktare, galvojat, kad mano uošvė sveiko proto?! Visokie įtarinėjimai dėl kažkokių nebūtų "antikvarų" jai neišeina iš galvos. Mat iš grafų servizų anksčiau valgiusi!!! Tai tikras pamišimas – priekaištingu balsu taria jauna aukso grobėja.

– Aš nemanau, kad turto geismas yra tokia psichinė liga, dėl kurios senąją reiktų guldyti į ligoninę. O jei taip yra, tai jūs abi su uošve sergat ta pačia liga! Aš tuose namuose ne kartą lankiausi, kai jie tviskėte tviskėjo antikvaro retenybėmis. Beje, ji prašė mane patikrinti jos indaują, kur buvo tas grafų servizas... Nors ten nieko jau brangaus nelikę, bet aš pasakiau, kad viskas tvarkoj, tik jau jos pirštuose jutimai kiti...

Valandėlę stojo tyla. Mačiau kaip Jonienės marčios smarkiai išbalęs veidas suakmenėjo tarsi stabo ištiktas. Kelis kartus bandė ji prasižiojus ištarti kažką, bet žodžiai strigo gerklėje. Pagaliau atsipeikėjusi tarė:

– Ačiū... atsiprašau... Juk jai jau vis tiek nieko nereikia... Ji akla... Koks skirtumas kas toj indaujoj stovi... O man gyventi reikia! Be vyro vienai su vaiku nelengva. Jūs tokia gera... mane išgelbėjot. Jei sužinotų viską, ir palikimas nuplauktų...

– Aš tai padariau dėl senosios ramybės, ji tokia nelaiminga... Pasirūpinkite ja daugiau, – patariau marčiai. – Ir žinokite, kad auksas turi blogą ženklą. Žinokite tai dėl savo sūnaus! – tariau jaunai moteriai ir trumpai nupasakojau tos šeimos tragedijas.

Iš mano kabineto Jonienės marti išėjo išbalusi, pasikeitusiu veidu. Ji pasižadėjo nuoširdžiai rūpintis savo akląja uošve.

– Aš nenoriu, kad prakeiktas auksas persekiotų mano sūnų. Aš stengsiuos gyventi teisingai ir prašau man atleisti... Jūs atvėrėte man akis... Iš tiesų Jono šeimą sugrovė turtas...

Century 21
Best Sellers Ltd.
Member Broker
4 Robert Speck Parkway, Suite 150,
Mississauga, Ont. L4Z 1S1
IRENA RENTELIENĖ
Pirkimo-pardavimo atstovė
Tel. (905) 273-4211 - įstaigos
(905) 507-6608 - namų
Prašau kreiptis visais namų pirkimo-pardavimo klausimais. Mielai ir sąžiningai patarnausiu.
Nemokamas namų įvertinimas

BPL Import/Export
SIUNTINIAI Į LIETUVĄ ir LENKIJĄ
$1.99 už kilogramą +
$20 už pristatymą
SKAMBINTI
905 545-8868 –
Asta arba Beatas Brasai
Siuntiniai paimami iš namų nemokamai. Perduodame pinigus.
Adresas: 23 Springer Ave., Hamilton, Ont. L8M 2W7

Trijų iškilių chorų koncertas

ALDONA ŠMULKŠTIENĖ, Čikaga

1999 m. dienraštis "Draugas" minėjo 90 m. sukaktį net keliais renginiais – gegužine, pokyliu ir koncertu, kurie, vadovaujant "Draugo" v-bos pirmininkei ir renginių vadovei Marijai Remienei, praėjo su dideliu pasisekimu. Pats svarbiausias renginys, trijų geriausių išeivijos chorų: "Dainavos" iš Čikagos, "Exultate" iš Klyvlando ir "Volungės" iš Toronto koncertas įvyko 1999 m. lapkričio 28 d. Mother McAuley gimnazijos auditorijoje, arti Čikagos, ir buvo pavadintas "Genties giesmės".

Žmonės iš plačių apylinkių rinkosi į šį išgarsintą koncertą su pakilia nuotaika, tikėdamiesi kažko ypatingo gražaus, dar nematyto ir negirdėto. Ir neapsivylė! Tikrai tai buvo pas mus dar ir nematyta, ir negirdėta! Tokia daugybė šauniai ir šventiškai atrodančių choristų, orkestras, net trys dirigentai ir viskas vienoje didžiulėje scenoje.

Amfiteatro formos salė, kur iš kiekvienos vietos viskas matėsi ir girdėjosi, buvo pilnutėlė!

Marija Remienė sakė, kad jai mintis kilo tokį koncertą surengti jau prieš porą metų, nes norėjo kuo geriausiai ir gražiausiai atšvęsti "Draugo" sukaktį. Jie sutiko ir visi trys pradėjo svarstyti, planuoti, derinti visus reikalus, susijusius su tokio didžiulio koncerto paruošimu. Šiame koncerte susijungė Lietuva ir išeivija. Lietuvoje poetas Justinas Marcinkevičius sukūrė "Tėviškės giedojimai" eiles, o kompozitorius Jonas Tamulionis – muziką.

Koncertas buvo dviejų dalių. Pirmoje dalyje jungtinis moterų choras atliko "Papartį" (m. Br. Kutavičiaus, ž. S. Gedos). Toliau girdėjome dvi dainas, kurias atliko jungtinis vyrų choras: "Ūžia girelė" (liet. liaudies daina, aranž. St. Šimkaus) ir "Saulė teka" (m. V. Montvilos, ž. M. Karčiausko). Dirigavo Rita Kliorienė. Po to sekė, įspūdingi "Tėviškės giedojimai", Op. 263 (m. J. Tamulionio, ž. J. Marcinkevičiaus). Šis kūrinys buvo sukurtas trijų chorų koncertams, sutinkant 2000 metus. Jo mecenatai – Amerikos lietuvių fondas ir Kanados lietuvių fondas. Šį 5 dalių kūrinį dirigavo Dalia Viskontienė. Solistai – Virginija Bruožytė-Muliolienė, sopranas, Danguolė Radtkienė, altas, ir Marius Polikaitis, tenoras. Pirmoji dalis buvo baigta "Lietuva, brangi šalelė" (m. ir eilės Vydūno, harm. V. Juozapaičio) ir "Kupoliniu" (m. B. Dvarionio, ž. – liaudies, orkestruotė – R. Kliorienės). Dirigavo R. Kliorienė.

Jau per pertrauką žmonės negailėjo pasigėrėjimo, nuostabos ir dėkingumo žodžių choristams, dirigentams, rengėjams!

Antroje dalyje nuskambėjo religinės giesmės: "Haec es dies" (m. Jacobus Gallus), Psalmė 118, 24. Dirigavo R. Kliorienė. Trijų dalių "Gloria" (m. John Rutter) su solistais V. Bruožyte-Mulioliene, Rima Polikaityte (sopr.) ir D. Radtkiene, dirigavo Darius Polikaitis. Pabaigai galingai nuskambėjo "Aleliuja" (m. G. F. Haendel, liet. ž. Dalios Staniškienės, orkestruotė D. Polikaičio), diriguojant R. Kliorienei.

Koncertui akompanavo Jonas Govėdas. Orkestrą (14) sudarė trimitai, trambonai, bosinis trambonas, tūba, timpanai, mušamieji instrumentai, fleita, klarnetai ir vargonai (sintezatorius).

"Dainavos" vadovas ir dirigentas – Darius Polikaitis, chormeisteris – Audrius Polikaitis ir akompaniatorius – Manigirdas Motekaitis. Dalyvavo 43 dainininkai.

"Exultate" vadovė ir dirigentė – muz. Rita Čyvaitė-Kliorienė. Dalyvavo 35 dainininkai.

"Volungės" vadovė ir dirigentė muz. Dalia Skrinskaitė-Viskontienė, akompaniatorius – Jonas Govėdas. Dalyvavo 34 dainininkai.

Koncertui pasibaigus, dirigentai ir solistai buvo apdovanoti gėlėmis. O audringi plojimai ilgai nesiliovė! Tai tikrai buvo didysis koncertas, kaip mes jį čia vadinome, palikęs neišdildomą įspūdį ir savo aukšto muzikinio lygio atlikimu, ir dalyvių gausa, ir pasirinktais kūriniais!

Džiaugėmės ir buvom dėkingi visiems už šią nepaprastą dvasios šventę! Džiaugėmės ir gražiu prisiminimu – šiam koncertui parengtu specialiu leidiniu, irgi pavadintu "Genties giesmės".

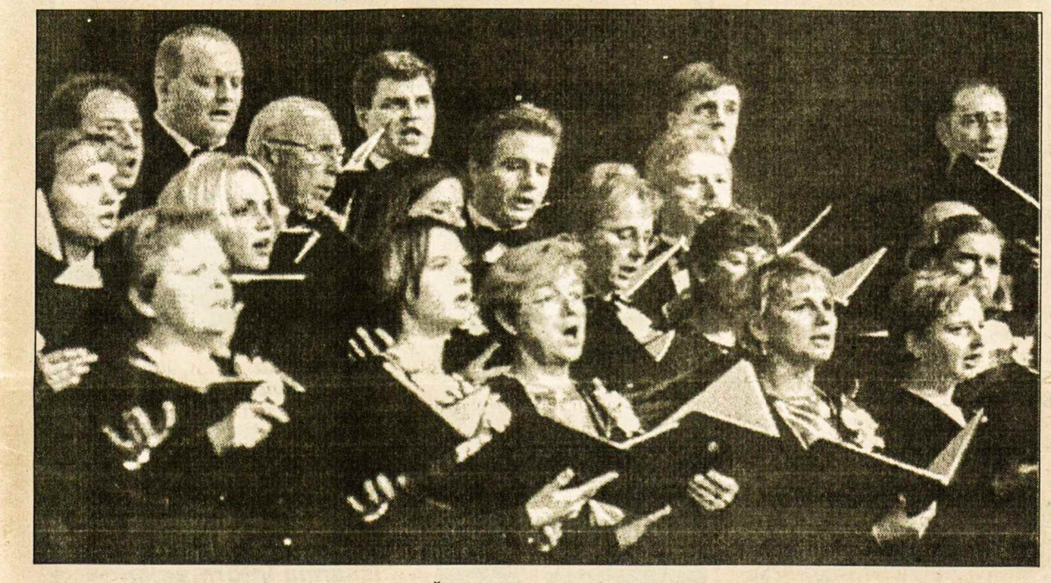

Akimirka iš trijų chorų jungtinio koncerto Čikagoje — Nuotr. J. Kuprio

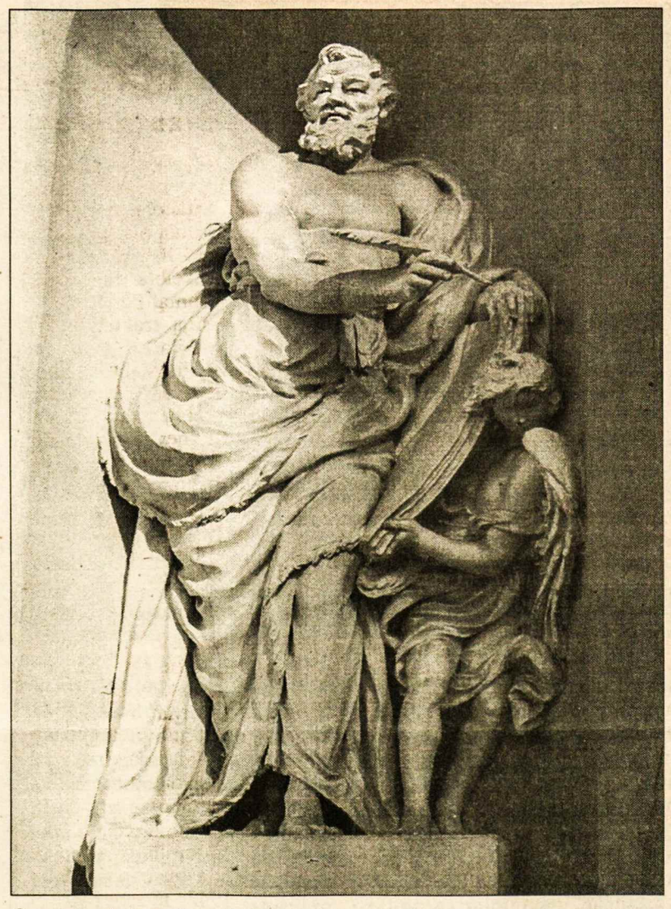

Garsiojo skulptoriaus T. Righi kūrinys šv. Matas evangelistas Vilniaus arkikatedros išorėje — Nuotr. Vyt. Maco

Kalėdiniai koncertai

Kalėdų švenčių proga, daugiausia šventovėse, vyko įvairūs koncertai didelių ir mažų orkestrų, solistų ir chorų. Vieną iš tokių koncertų Toronte girdėjome gruodžio 18 St. Martin in the Fields šventovėje, Canadian Chamber Academy orkestro. Vadovas ir dirigentas šio kamerinio orkestro – Atis Bankas, Toronto simfoninio orkestro smuikininkas, atvykęs iš Lietuvos prieš keliolika metų.

Koncerto programa buvo pritaikyta Kalėdų nuotaikai. Ji buvo pradėta G. F. Hendelio oratorijos "Mesijas" įžanga. Prieškalėdiniame laikotarpyje šią oratoriją gieda įvairūs chorai scenoje ir šventovėse.

Sekantis kūrinys programoje – XVIII š. italų kompozitoriaus Pietro Locatelli "Concerto Grosso" Op. 1, No. 8 "Kalėdos", susidedantis iš septynių dalių. Po to – Arcangelo Corelli, XVII š. italų kompozitoriaus aštuonių dalių "Concerto Grosso" Op. 6, No. 8 kompozicija "Kalėdos". Atliko smuikininkės Marta ir Iryna Krechkovsky su orkestro palyda.

Atis Bankas turi savo orkestre gabius instrumentalistus – gerai susigroję, vieni kitų neperšoko, pripildė šventovę darnių sąskambių. Solistės smuikininkės paįvairino muzikinį kūrinį kompozitoriaus A. Corelli sukurtomis variacijomis.

Po pertraukos girdėjome Antonio Vivaldi kompoziciją iš "Four Seasons", Concerto Op. 8, No. 3 "Ruduo" ir Concerto Op. 8, No. 4 "Žiema". Smuiko solo atliko Atis Bankas. Tie tradicinės klasikos kūriniai, reikalaujantys sudėtingos technikos ir lakios interpretacijos. Atis Bankas išpildė kompozitoriaus reikalavimus, perdavė publikai imponuojančią rudens ir žiemos nuotaiką orkestro garsų pynėje.

Koncertas baigtas su XIX š. danų kompozitoriaus Niels Gade "Christmas Eve Suite" penkių dalių balade – "Kalėdų varpai", "Kūdikėlio gimimas", "Kalėdų eglutė", "Maža mergaitė šoka" ir "Labanakt".

Koncertas užtruko su pertrauka tik pusantros valandos. Atis Bankas ir jo orkestras su šia programa koncertavo keliose Toronto šventovėse.

Slava Žiemelytė

Gimtinės vieškelio smiltelė

Smiltele, po kojom
Ant vieškelio gimto,
Smiltele ant tako,
Savųjų numinto,
Rankas tu man šildai,
Kai delnu liečiu.
Ir širdį pašildyk,
Maloniai kviečiu.

Skaičiuodavai žingsnius
Tu mūsų visų:
Tėvelio, Mamytės,
Mažyčių vaikų
Dabar jau skaičiuoji
Ten žigsnius kitų,
Nes ten nebeliko
Jau nieko savų.

Smiltele, paimsiu
Tave su savim.
Apglėbsiu, kaip mylimą
Savo širdim.
Kartu nukeliausim
Tą likusį kelią.
Tu man vis priminsi
Gimtinės takelį.

Birutė Papečkienė,
Marijampolė

"Mirties keliu į Kolymą"

(Atkelta iš 6-to psl.)

buvo labai pavargęs ir įgriuvo į gilų griovį. Jį suėmė miegas. Staiga jam pasirodė balta būtybė motinos pavidalu, kuri ragino eiti toliau. Šiaip taip eidamas ir šliaužiodamas pasiekė lagerį. Kitas vyras jau buvo prieš valandą atėjęs. Dieną jis sužinojo, kad visi likę sunkvežimyje sušalo. Čia valgyti duodavo tik tiek, kad nenumirtum, bet ne tiek, kad galėtum gyventi. Iš šimto mirtininkų 95 sušaldavo kelyje.

1948 m. kovo 1 d. įvyko stebuklas. Komisija mediciniškai apžiūrėjo kalinius. 1948 m. balandžio mėn. buvo paskelbta amnestija, ir jis sulaukė išsigelbėjimo. Jis įsitikinęs, kad Dievo ranka saugojo, nes jis juo pasitikėjo.

Prierašas. Egonas Mutersbachas, gyvendamas Vokietijoje, Lietuvai atgavus nepriklausomybę, suorganizavo savo gimtajam karštui ir jo žmonėms žymią paramą. Todėl jam yra suteiktas Vilkaviškio garbės piliečio vardas.

(Egonas Mutersbachas, Per Sibirą iki Kolymos – mano mirties kelias. Tremtinio atsiminimai. Tiražas – 1000 egzempliorių. Išleido "Žuvėdros" leidykla, Stanevičiaus 53, 2029 Vilnius. 1993 m., 92 psl.).

Užmirštasis tenoras

E. Mažintas apie žymųjį solistą Aleksandrą Kutkų

Dramos aktoriai ir baleto šokėjai su scena atsisveikina ne taip skaudžiai kaip dainininkai. Taip rašo Egidijus Mažintas ir toliau pasakoja apie nepelnytai užmirštą tarpukario tenorą Aleksandrą Kutkų-Kutkauską, gimusį 1889 m. balandžio 6 d. Šlapiašilio kaime, Svedasų valsč., Rokiškio apskr. Šiam žymiajam Lietuvos operos tenorui niekada neteko iš teatro meno vadovybės išgirsti, kad jau nebesąs reikalingas ar šiaip kokio blogesnio žodžio. Jo kūrybinį gyvenimą teatre nutraukė karas. Solistas pasitraukė į Vokietiją, gyveno pabėgėlių stovyklose, ragavo įvairių išeiviams skirtų nepriteklių, patyrė maisto kortelių sistemą, bedarbystę, o stalininė valdžia į jį žiūrėjo tik kaip į išdaviką. Beveik visi iš Lietuvos pasitraukę menininkai bijojo grįžti tėvynėn, kur šeimininkavo svetimi. Išeivijoje solistui prasidėjo naujas, neįprastas gyvenimas nejaukioje karą pralaimėjusioje šalyje, vėliau pragmatiškoje šaltoje, materialines vertybes dievinančioje visuomenėje, kurioje reikėjo stiprių energingų juodadarbių, o ne pusamžių inteligentų ar profesionalų.

Al. Kutkus – Halevy op. "Žydė", Eleazaras

Prieškarinė nepriklausoma Lietuva neturėjo dramatinio tenoro. Tačiau Valstybės teatras garsėjo dviem lyriniais tenorais - Kipru Petrausku ir Aleksandru Kutkumi. Abu buvo iškilūs, skirtingi, išsilavinę ir balsingi. A. Kutkus nebuvo K. Petrausko šešėlyje. Atvirkščiai - buvo vaidmenų, kurių K. Petrauskas atsisakydavo pamatęs kaip juos sukūrė A. Kutkus. Iš tuo laiku Valstybės teatre pastatytų 67 pavadinimų operų A. Kutkui teko sudainuoti net 65. Tuo į teatro istoriją jis įėjo kaip vienas muzikaliausų dainininkų originalia vaidybos ir dainavimo jungtimi. Balso patvarumu, ilgaamžiškumu, greitu partijų paruošimu jis nenusileido nė geriausiems to meto Europos tenorams. Tada jis buvo vienintelis Valstybės operos solistas vyras, galėjęs skaityti iš lapo visiškai nežinomą muzikinį kūrinį.

Teatre jis buvo visų mėgstamas ir gerbiamas. Visi žinojo jo įvairiapusį išsilavinimą: buvo baigęs garsųjį Petrapilio universiteto teisių fakultetą kartu su kunigaikščiais, grafais bei carų šeimų vaikais. Grįžęs į Lietuvą, jis galėjo puikiai verstis pelninga advokato praktika, bet matė, kad Lietuvai reikia kultūringo teatro su gerais dainininkais. A. Kutkus turėjo nepaprastą muzikinę atmintį - galėjo mintinai atkartoti girdėtas scenas, lengvai suprasdavo sudėtingus harmonijos uždavinius. Mokėjo vaizdžiai pasakoti apie operos meno pasaulį, dainavimo mokyklas. Buvo vienas iš dainavimo mokytojų, paruošusių operai ne vieną solistą, tarp kurių ir bosą A. Kučingį. A. Kutkų visi prisimena gerai nusiteikusį, paprastą, draugišką, gražiomis elegantiškomis manieromis.

Savo neišsenkama erudicija, subtiliu humoru spaudoje aptardavo jaunesniųjų ar ir savo bendraamžių dainininkų koncertus. Pats scenoje apranga bei vaidyba kūrė įtaigius charakterius, kuriems išvardinti susidarytų ilgas sąrašas.

Spauda A. Kutkų vaizduodavo vežantį Valstybės teatro repertuaro vežimą, o važnyčiuotojų dirigentų M. Bukšos ir J. Tallat-Kelpšos rankose matė bizūną. A. Kutkus buvo trumparegis ir dainuodavo nematydamas dirigento. Jauniesiems koncertų dainininkams patardavo nevaidinti - turinys privalo būti išreikštas balso niuansavimu ir veido išraiška.

Šiuo metu A. Kutkus žinomas tik saujelei tikrų, ištikimų operos meno mylėtojų būreliui. Čia dar galima pridėti, kad Vokietijoje A. Kutkus vadovavo lietuvių chorui Uchtėje, o 1949 m. dainavo lietuvių Detmolde suorganizuotoje ir pastatytoje operoje "Sevilijos kirpėjas".

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

"Susitikimai be datų" – renginių ciklą tęsia Vilniaus mokytojų namai. 1999 m. lapkričio 17 d. čia lankėsi fotomenininkas, žurnalistas Algimantas Žižiūnas, 59 metų amžiaus, pusę savo gyvenimo praleidęs su foto aparatu, kaip pastebi ELTA. Kaip maisto pramonės specialistas kurį laiką dirbo "Anykščių vyno" gamyklose, o šiuo metu yra laisvas menininkas, surengęs daug asmeninių parodų Lietuvoje ir užsienyje, konkursuose laimėjęs premijų. Susitikime kalbėjo rašytojai M. Sluckis, A. Baltakis, fotokritikas S. Valiulis, dail. G. Jurkūnienė, smuikavo A. Krevnevičius.

Didžiausia teologijos biblioteka Lietuvoje, turinti apie 60000 knygų įsikūrė Kauno senamiestyje, susijungus Vytauto Didžiojo universiteto Katalikų teologijos fakulteto ir kunigų seminarijos bibliotekoms. Kaip ELTA praneša, šia didžiule biblioteka dabar galės naudotis ne tik šių mokslo įstaigų dėstytojai bei studentai, bet ir visuomenė, besidominti teologinio turinio leidiniais.

Dail. ir visuomenės veikėjo Vaidoto Žuko tapybos darbų paroda buvo atidaryta Lietuvos užsienio reikalų ministerijos dailės galerijoje 1999 m. gruodžio 8 d. Ši Advento susikaupimui taikyta paroda buvo papildyta neįgalių vaikų keramikos darbais – Betliejaus figūromis. Kaip BNS skelbia, parodos rengėjas buvo URM Daugiašalių santykių departamento referentas Gerardas Žalėnas, jau ne kartą surengęs Lietuvos kultūrai atstovaujančias parodas ministerijos koridoriuose.

Klaipėdos universiteto dešimtmečio sukaktis paminėta 1999 m. lapkričio 16 d. universiteto senato posėdyje. Šioji sukaktis taipgi buvo paminėta, kai lapkričio 17 d. jaunimas šventė Tarptautinę studentų dieną. Šiuo metu Klaipėdos universitete studijuoja apie 5500 studentų. ELTOS pranešimu, vien šiemet į valstybės finansuojamas studijų vietas priimti 1125 asmenys. Anot doc. A. Žalio, savarankiškos aukštosios mokyklos įsteigimas Klaipėdoje buvo būtinas. Nėra abejonės, kad tai labai paveikiai prisideda prie lietuvių kultūros puoselėjimo pačiuose Lietuvos vakaruose.

Vinco Krėvės vardu prieš dešimtmetį pavadintoje Merkinės vidurinėje mokykloje, pernai minint šio literatūros klasiko 45-tąsias mirties metines, vyko vadinamosios atminimo dienos, rengiamos mokytojų ir moksleivių, literatūrinėmis vakaronėmis programą pagyvinant rašytojo K. Sajos, rež. J. Jurašo bei Aušros Jurašienės talentų įnašais. Vyko ir įvairūs kiti renginiai, lankyta V. Krėvės gimtoji sodyba Subartonyse, kur yra įsteigtas V. Krėvės muziejus. Prieš Merkinės vidurinę mokyklą stovi skulptoriaus ir architekto Petro ir Alberto Mazūrų sukurtas paminklas minint rašytojo 40-tąsias mirties metines. Pačioje mokykloje įrengtas V. Krėvės kabinetas-muziejus, kuriam jau 20 metų vadovauja mkt. E. Gradeckienė. Prisimintina, kad V. Krėvės ir jo žmonos palaikai buvo į Lietuvą iš Filadelfijos nuvežti 1992 m. Kaip laikraštyje "Literatūra ir menas" (1999.X.2) rašoma, subartoniečiai šalia kapo pastatė išvaizdingą medinę koplyčią su tautodailininko I. Užkurnio sukurtu mediniu paminklu.

Lietuvos Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas bei Karaliaučiaus srities lietuvių kalbos mokytojų draugija 1999 m. lapkričio 13-14 d.d. surengė seminarą "Lietuvybės puoselėjimas Karaliaučiaus krašte". Pranešimus skaitė iš Lietuvos atvykę švietimo specialistai, kalbėjo apie tautinės savimonės ugdymo svarbą, stebėjo vidurinėse mokyklose lietuvių kalbos dėstymą. Seminaro dalyviai pasidalino savo patirtimi. Kaip ELTA rašo, šiuo metu Karaliaučiaus srityje yra dvi lituanistinės sekmadieninės mokyklos, keturiolika lietuvių kalbos klasių, septyniolika būrelių ir dvi grupės darželiuose. Iš viso tose lietuvių vaikų ugdymo įstaigose mokosi apie 700 lietuvių vaikų, dirba 40 mokytojų.

A.a. dr. Elena Grinaveckienė, žymi kalbininkė, bendrinės kalbos specialistė, tarmių tyrinėtoja, po sunkios ligos 1999 m. rugsėjo 29 d. iškeliavo amžinybėn, palikdama neįkainojamą lietuvių kalbos mokslinį lobį. Velionė gimė 1925 m. birželio 10 d. Klišių kaime netoli Jurbarko. Tarmių tyrinėjimo darbams atsidėjo 1953-1996 m. siekdama daktarato Vilniaus universitete. Po pirmojo didelio straipsnio "Mituvos upyno tarmių fonetika", sukėlusio ypatingą susidomėjimą kalbininkų tarpe, velionė parašė apie 90 kitų mokslinių darbų, liečiančių tarmes, tarmeles nuo Priekulės iki Daugpilio, Gervėčių, Švenčionėlių ir kt. Tais jos paskelbtais rašiniais iš dalies dar ir dabar remiasi žymieji lietuvių kalbos tarmių tyrinėtojai kaip Z. Zinkevičius, A. Girdenis, J. Pabrėža ir kt. Velionė užrašinėdama žodžius daug keliavo po Lietuvą. Pradėjusi 1949 m., tą darbą tęsė kone iki mirties. Jos atliktus darbus glaustai apibūdina Vyt. Vitkauskas žurnale "Gimtoji kalba" (1999, 10 nr.) Lietuvių kalbos žodyno kartoteka yra gavusi apie milijoną lapelių, praturtinančių mūsų kalbos mokslą.

Valstybinis Vilniaus kamerinės muzikos kvartetas, turintis jau daugiau kaip trisdešimties metų muzikinės veiklos patirtį, gastroliavęs įvairiuose pasaulio kraštuose ir po kiekvienos išvykos parsiveždavęs labai gerų įvertinimų ir apdovanojimų, praeitą vasarą jau trečią kartą su koncertais lankėsi didesniuose Šiaurės Amerikos miestuose. Šiuo metu kvartetą sudaro: A. Vainiūnaitė, G. Jakaitis, A. Vasiliauskas ir ilgametį smuikininką P. Kuncą pakeitęs naujas muzikantas A. Šilalė. Kanadoje ir JAV-bėse kvartetas koncertavo 1999 m. spalio 28 – lapkričio 17 d.d. Be to, kvartetas buvo pakviestas programą atlikti Holokausto muziejuje, Vašingtone. Tą pačią programą jis atliko Toronte Leah Posluns teatre lapkričio 1 d., dalyvaujant ir garsiajai pianistei Goldai Wainberg-Tatz. Visų Šventųjų dienos išvakarėse kvartetas pasirodė Lietuvos kankinių parapijos šventovėje, per Mišias grodamas J. Haydno kvartetą "Septyni paskutiniai Kristaus žodžiai ant kryžiaus". Kaip "Lietuvos aide" (1999.XII.1), rašoma, jaudinančių įspūdžių kvartetas patyrė Bostone, galėdamas susitikti ir pabendrauti su 92 m. susilaukusiu kompozitoriumi, dirigentu Jeronimu Kačinsku, kurio naujausią kūrinį, sukomponuotą prieš porą metų ir skirtą Vilniaus kvartetui, svečiai atliko Šv. Petro šventovėje.

Snk.

Lietuvos kankinių parapijos Mississaugoje choras "Angeliukai", dalyvavę kalėdiniame "Volungės" choro koncerte Prisikėlimo parapijos patalpose Toronte 1999.XII.12. "Angeliukų" vadovė – muz. N. Benotienė — Nuotr. I. Pečiulienės

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p.
ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 60 milijonų dolerių

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	3.25%
180-364 d. term.ind.	3.80%
1 metų term. indėlius	4.35%
2 metų term. indėlius	5.00%
3 metų term. indėlius	5.25%
4 metų term. indėlius	5.35%
5 metų term. indėlius	5.60%
1 metų GIC-mėn.palūk.	4.35%
1 metų GIC-met. palūk.	4.60%
2 metų GIC-met. palūk.	5.25%
3 metų GIC-met. palūk.	5.50%
4 metų GIC-met. palūk.	5.60%
5 metų GIC-met. palūk.	5.85%
RRSP, RRIF ir OHOSP "Variable"	3.00%
RRSP ir RRIF-1 m.term.ind.	4.60%
RRSP ir RRIF-2 m.term.ind.	5.25%
RRSP ir RRIF-3 m.term.ind.	5.50%
RRSP ir RRIF-4 m.term.ind.	5.60%
RRSP ir RRIF-5 m.term.ind.	5.85%
Taupomąją sąskaitą iki	2.00%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	2.00%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki	2.00%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.	2.50%

IMA UŽ:

Asmenines paskolas nuo	7.75%
Sutarties paskolas nuo	7.75%
Nekiln. turto paskolas:	
Su nekeičiamu nuošimčiu	
1 metų	7.10%
2 metų	7.60%
3 metų	7.80%
4 metų	7.90%
5 metų	8.00%
Su keičiamu nuošimčiu 1, 2, 3 metų	5.95%

Duodame komercinius mortgičius iki $750,000.

Duodame asmenines paskolas iki $50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto vertės (iki $250,000). Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai ***"INTERAC-PLUS" kortelė***

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & HEATING
Taisau ir įvedu
• Centrines šildymo ir A/C sistemas • Skalbimo mašinas, džiovintuvus
• Oro drėkintuvus (Humidifiers) • Indų plovimo mašinas, viryklas
• Šaldymo sistemas, šaldytuvus
Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.
Skambinti R. Jareckui
tel. 416 370-3539 arba 905 502-9614
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

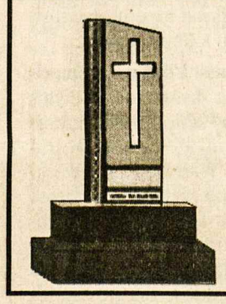
ROCK OF EUROPE INC.
GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS
AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTIJA
(416) 232-1250
83 SIX POINT ROAD
(Į PIETUS NUO BLOOR, NETOLI ISLINGTON)
TORONTO, ON M8Z 2X3

WALTER V. DAUGINIS
INSURANCE - DRAUDIMAS
PERSIKĖLĖ Į NAUJAS PATALPAS NUO 1998 M. LAPKRIČIO 1 D.
KEN GIBB REAL ESTATE & INSURANCE
300 North Queen St., Suite 105N
Etobicoke, Ont. M9C 5K4
(šiaurinėj pusėj Queensway; prieš Sherway Gardens)
Tel. **416 622-5305** arba **1-800-463-5305**
Faksas **416 620-7584**

ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižadu mielai ir sąžiningai patarnauti
Lina Kuliavienė
2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

Marius E. Rusinas, CLU CFP
(Certified Financial Planner)
RESP, RRIF, LIF
ANNUITY, RRSP
Patarnauju visose pensijų srityse
Net Worth Financial Planning Inc.
1576 Bloor Street West
Toronto M6P 1A4
(priešais Lietuvių Namus)
416 588-2808

Vasario 16 gimnazijos krepšininkės, laimėjusios I vietą jaunesniųjų grupėje. Iš kairės: G. Stančaitytė (Vokietija), T. Marcinkevičiūtė (Lietuva), S. Loiterytė (Lietuva) ir J. Petrauskaitė (Kanada) Nuotr. M. Šmitienės

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

saugos srityje Kanada turėtų pasitempti. Anglies dvideginio taršos didumu 7-toje vietoje, pramonės atmatų tarša antroje vietoje (po JAV), pavojingų medžiagų atmatomis 5-toje vietoje. Na, bet užtat Kanadoje parduodama net 6 milijonai ledo ritulio lazdų per metus ir tūkstančiai jaunuolių svajoja žaisti profesionalinėje lygoje.

Y2K kompiuterių siaubas per pirmąsias kelias 2000 metų dienas niekur nepasirodė, nors visame pasaulyje specialios grupės budėjo ir sekė. Kanadoje kompiuterių programoms nuo šio siaubo "išvalyti" buvo išleista apie $100 bilijonų, JAV išleido daugiau kaip $300 bilijonų, o visame pasaulyje apskaičiuojama kad išleista apie $600 bilijonų. Dabar jau klausiama, ar tikrai ta problema buvo tokia visuotinė ir svarbi. Y2K specialistai (kurie ir susisėmė tuos pinigus) teigia, kad jie nepaprastai stropiai pasidarbavo ir tuo būdu buvo išvengta didelio masto katastrofa, nes kompiuteriai vartojami įvairiose gyvenimo srityse. Tačiau yra ir susirūpinimą keliančių faktų. Pavyzdžiui, Cambridge universiteto kompiuterių laboratorijos specialistas R. Anderson skelbia, kad Britų ir Pietų Korėjos telefono bendrovės pirko tą pačią kompiuterių programą prieš 1990 metus. Britai išleido $1.2 bilijono ją švarindami, o P. Korėja nematė reikalo tai daryti, ir rezultatai buvo tokie patys: nieko neatsitiko. "Jos negali abi būti teisios," tikina R. Anderson. Taip pat dar liko neaišku, ar visi programuotojai už JAV ribų vartojo tą pačią datavimo sistemą, kaip kad JAV, t.y. metai žymimi dviem paskutiniais skaitmenimis (dėl ko ir kilo tas Y2K siaubas)

Paskutinis bankas, paskelbęs savo 1999 biudžeto metų pelną buvo CIBC (Canadian Imperial Bank of Commerce): $1.03 bilijono, truputį mažesnis negu 1998 metų $1.06 bilijono. Bendras visų didžiųjų Kanados bankų 1999 metų pelnas $9.12 bilijono (palyginimui: 1998 metų pelnas $7.06 bilijono, 1997 metų $7.5 bilijono, 1996 metų $6.3 bilijono, 1995 metų $5.2 bilijono). Bet vistiek bankai planuoja sumažinti etatus artimoje ateityje atleisdami 17,000 tarnautojų iš 1999 metais buvusių 200,000. Federacinio parlamento atstovas, liberalas Tony Ianno, kuris kadaise paruošė finansų ministeriui pranešimą, kritikuojantį pasiūlytą didžiųjų Kanados bankų susijungimą, pastebėjo, kad jis supranta institucijų pastangas pagerinti darbo našumą, bet "šiuo atveju bankai atleidžia darbininkus vien tik pataikaudami savo akcijų savininkams".

Pirmoji operetė Šiaurės Amerikos kontinente buvo sukurta ne JAV, kaip kad iki šiol buvo teigiama, bet Kanadoje. Kompozitorius Joseph Quesnel parašė savo *Colas et Colinette* 1789 metais. Kitais metais buvo jos premjera Montrealyje, 12 dienų prieš Mozarto *Cosi Fan Tutte* premjerą kitoje Atlanto pusėje. Šis įdomus faktas, tarp daugelio kitų, randamas naujoje 25 tomų Kanados muzikos antologijoje ("The Canadian Musical Heritage"), kurią paruošti truko 18 metų ir kainavo $2.3 milijonų.

Adrienne Clarkson, karalienės atstovė Kanadoje, nutarė aktyviai įsijungti į vajų padėti visiems beturčiams ir benamiams. "Ši problema nėra politinė, bet humanitarinė; ar yra nors viena politinė partija, kuri priešinasi jiems padėti?"– ji atrėmė priekaištus, kad ji esą neturėtų įsivelti į politines krašto problemas. Otava neseniai paskyrė $753 milijonus kovoti su benamių problema per sekančius trejis metus. Iš to fondo $305 milijonai numatyti steigti naujas prieglaudas benamiams; $170 mlj. praplėsti jau esančias prieglaudas, kad padėtų ir indėnams, jaunuoliams bei dėl žiaurumų nukentėjusiems šeimose; $268 milijonai numatyti patobulinti pigius mažai uždirbantiems butus, kad atitiktų pagrindinius sveikatos bei saugumo reikalavimus; $10 milijonų naujų prieglaudų statybai. Ši programa bus koordinuojama su atitinkamomis provincinėmis ir savivaldybinėmis įstaigomis, kurios irgi prisidės su savo fondais.

Cornelius Krieghof, Kanados dailininkas, gyvenęs iki 1872 metų, piešė Kanados gyvenimo vaizdus. Skaičiuojama, kad jis nutapė daugiau kaip 1,500 paveikslų, bet gyvas būdamas jis nesulaukė didesnio meno gerbėjų dėmesio. Tuo metu Kanadoje dar nebuvo meno galerijų, bet šio šimtmečio pradžioje susidomėjimas jo kūryba didėjo. Dabartiniu metu vyksta jo darbų paroda Ontario meno galerijoje (Art Gallery of Ontario). Išstatyti 152 darbai, iš kurių 64 yra pasiskolinti iš Toronte gyvenančio K. Thomson privataus rinkinio. Tą rinkinį, kuris dabar siekia apie 250 vien C. Krieghofo paveikslų, 1940 metais pradėjo jo tėvas Roy Thomson, spaudos magnatas, kurio vardu pavadinta Toronto koncertų salė. Krieghofo darbų paroda tęsis iki kovo 5 dienos. Vėliau šiais metais Kanados paštas žada išleisti pašto ženklą su C. Krieghofo paveikslo reprodukcija. **G.K.**

Sportas

Žinios iš Lietuvos

KREPŠINIS: Kauno "Žalgiris" pradėjo metus vėl nesėkmingai (01-06) pralaimėdamas Eurolygos E grupės meisteriui "Barcelona" (Ispanija) komandai 60:68.

NEBL (Šiaurės Europos krepšinio lyga) prasidėjusiose pirmenybėse (01-05) Alytaus "Alita" pralaimėjo Suomijos sostinėje Helsinkio "ToPo" krepšininkams 81:93, o (01-06) įveikė Espoo "Honka" (Suomija) krepšininkus 92:62.

PRIEŠ pat Naujuosius metus Kroatijos sostinėje Zagrebe surengtose pirmose Europos jaunučių (keturiolikmečių ir jaunesnių) varžybose laimėjo Lietuvos jaunučiai, baigmėje nugalėję šeimininkus – Kroatijos rinktinę komandą 88:83.

ŠOKIAI: Tarptautinės sportinių šokių federacijos (IDSF) paskelbtoje naujoje klasikinių šokių lentelėje tarp 1044 porų Kauno "Sūkurio" klubo šokėjai Artūras Bižokas ir Edita Daniūtė užima trečią vietą. Donatas Vėželis ir Lina Chatkevičiūtė ("Sūkurys") užima 22-ąją, Linas Koreiva ir Karolina Skorupskaitė (Kauno "Sūkurys" ir "Dileska") 25-tąją.

RANKINIS: Lietuvos rankininkai antrąsias pasaulio čempionato atrankos varžybų rungtynes Austrijoje pralaimėjo vietos rinktinei 25:28, (Pirmąjį susitikimą 30:29 buvo laimėjusi Lietuvos komanda).

Atitaisymas. "TŽ" nr. 1 pažymėta, kad Virgilijus Alekna buvo devintas. Iš tikrųjų jis yra **trečias. V.P.**

Šimtmečio įvykiai

– 1924 m. Lietuvos futbolininkai ir dviratininkai debiutavo olimpinėse žaidynėse Paryžiuje.

– 1937 m. Lietuvos vyrų krepšinio rinktinė pirmą kartą tapo Europos čempione.

– 1939 m. Lietuvos krepšininkai antrą kartą tapo Europos čempionais.

– 1968 m. boksininkas Danas Pozniakas, pirmas lietuvis, laimėjęs olimpinį aukso medalį.

– 1980 m. krepšininkė Angelė Rupšienė ir rankininkė A. Česaitytė-Nenėnienė laimėjo antruosius olimpinius aukso medalius.

– 1988 m. slidininkė Vida Vencienė tapo pirmąja Lietuvos žiemos sporto šakos olimpine čempione. Dviratininkas Gintautas Umaras vasaros olimpinėse žaidynėse Seule laimėjo du aukso medalius.

– 1992 m. disko metikas Romas Ubartas tapo olimpiniu čempionu. Lietuvos krepšinio rinktinė laimėjo žaidynių bronzos medalius.

– 1993 m. alpinistas Vladas Vitkauskas įkopė į Everesto viršūnę.

– 1996 m. krepšininkai olimpinę bronzą laimėjo antrą kartą.

– 1997 m. Lietuvos moterų krepšinio rinktinė laimėjo Europos pirmenybes.

– 1999 m. Kauno "Žalgirio" krepšinio komanda laimėjo Eurolygos taurę, stipriausios žemyno klubo komandos apdovanojimą. **V.P.**

Skautų veikla

• LSS vadovybės pareigų perdavimas naujai išrinktiems pareigūnams įvyks 2000 m. vasario 5, šeštadienį šv. Petro parapijos salėje, Flaherty Way, south Boston, MA. Visi išrinkti vadovai-vės atvyksta penktadienio vakare, vasario 4 d. ir išvyksta sekmadienį, vasario 6 d. Galima užsisakyti viešbutį iki sausio 21 d. Susse Chalet Boston, 800-900 Morrissey Blvd., Boston, MA 02122, tel. 617 287-9100. Kambario kaina $85.70 (JAV), su dviem dvigubom lovom. Kelionę ir viešbutį apsimoka patys dalyviai. **F.M.**

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS
PARAMA
AKTYVAI per 115 milijonų dolerių

MOKA:

3.05% už 30-89 dienų term. indėlius	
3.25% už 90-179 dienų term. indėlius	
3.80% už 180-364 dienų term. indėlius	
4.35% už 1 m. term. indėlius	
5.00% už 2 m. term. indėlius	
5.25% už 3 m. term. indėlius	
5.35% už 4 m. term. indėlius	
5.60% už 5 m. term. indėlius	
4.35% už 1 m. GIC mėn. palūk.	
4.60% už 1 m. GIC invest. pažym.	
5.25%.už 2 m. GIC invest. pažym.	
5.50% už 3 m. GIC invest. pažym.	
5.60% už 4 m. GIC invest. pažym.	
5.85% už 5 m. GIC invest. pažym.	
3.00% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	
4.60% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	
5.25% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	
5.50% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	
5.60% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.	
5.85% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.	
3.00% už OHOSP (variable rate)	
2.00% kasd. pal. čekių sąsk.	
4.75% už JAV dol.1 m. GIC	
2.50% už JAV dol. kasd.pal. sąsk (US dol. Sav. Acc.).	

IMA:

už asmenines paskolas nuo	7.75%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuošimčiu (fixed rate)	
1 metų	7.10%
2 metų	7.60%
3 metų	7.80%
4 metų	7.90%
5 metų	8.00%
su keičiamu nuošimčiu	5.95%

Duodame:
– *asmenines paskolas iki $250,000;*
– *mortgičius iki 95% įkainoto turto;*
– *riboto kredito paskolas (Line of Credit) ir*
– *komercinius mortgičius*

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

Lietuvos banko proginių monetų pardavimas.
Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelionės čekių (traveler's cheques) patarnavimas.
Gaunama kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų.
Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigus (Wire transfer) į ***Lietuvą*** *ir kitus kraštus.*

KASOS VALANDOS
- **Pirmad., antrad. ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.**
- **Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.**
- **Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.**

SKYRIAI:
Lietuvių Namuose – 1573 Bloor St. W., Toronto ON M6P 1A6
Telefonas: 416 532-1149
Etobicoke – 2975 Bloor St. W., Toronto ON M8X 1C8
Telefonas: 416 207-9239
Elektroninis paštas: parama@total.net Tinklalapis: www.parama.net

Tony Genys Sutton GROUP
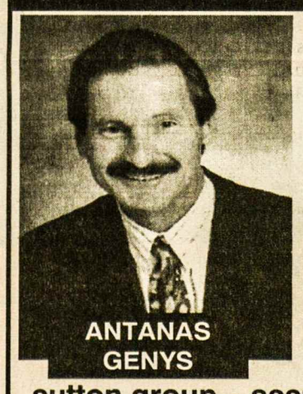
ANTANAS GENYS
PAŽADU JUMS
24 valandų
tarnybines paslaugas, greitą dėmesį, sąžiningumą, išsamią informaciją.
Prašau skambinti šiandien
tel. **416 236-6000**
pirkimo ar pardavimo klausimais
sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

SMITH MONUMENT CO. LTD.
(nuo 1919 metų)
▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
▲ Puošiame lietuviškais ornamentais pagal klientų pageidavimus.
▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.
***Skambinti tel.* 416 769-0674**
Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair),
Toronto, Ontario M6N 3P7

OVER A CENTURY OF SERVICE 18 74
Turner & Porter
LAIDOTUVIŲ NAMAI
TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

Queen Travel International Ltd **ALGIS MEDELIS**
133 Roncesvalles Ave.,
TORONTO, Ont. M6R 2L2 **Tel. 416 531-4800**

KELIONĖS Į VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS!

Į LIETUVĄ KELIONES paruošiu geriausiomis kainomis ne tik iš Toronto, bet ir iš kitų, kad ir tolimiausių Kanados vietovių.
SKRENDAM ĮVAIRIOMIS TRĄSOMIS.

Besiruošiantiems šią vasarą skristi į Lietuvą su suomių "FINNAIR" oro linija, nusipirkusiems bilietą iki vasario pabaigos pritaikysiu $150 dolerių nuolaidą! Skambinkite tuoj pat ALGIUI MEDELIUI.

Pas mane atvažiuoti nėra būtina – keliones sutvarkau paskambinus telefonu. Bilietus pristatau X-PRESS paštu. Toronto įstaigoje būnu trečiadieniais tarp 11 ir 17 valandos.

ALGIS MEDELIS

MEDELIS CONSULTING
45 Forest Heights Str., Whitby, Ont. L1R 1T7
Tel. 1-905-666-9086 FAX 1-905-666-9183
ALGIS ar STEFA MEDELIAI

Visos paslaugos atsikviečiant Jūsų gimines iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą. **Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienius. PER 7 DARBO DIENAS JŪSŲ GIMINĖMS LIETUVOJE TIESIAI Į RANKAS PERDUODAM AMERIKIETIŠKUS DOLERIUS. G A R A N T U O T A !**

VISAIS NEKILNOJAMO TURTO KLAUSIMAIS
– PARDAVIMU AR PIRKIMU –
sąžiningai patarnausiu.
PIRMIAUSIA PRAŠAU SKAMBINTI
TEODORUI STANULIUI, B.A.
Associate Broker
Tel. **416 769-1616**; faksas **416 769-1524**.
RE/MAX WEST REALTY Inc., 1678 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A9
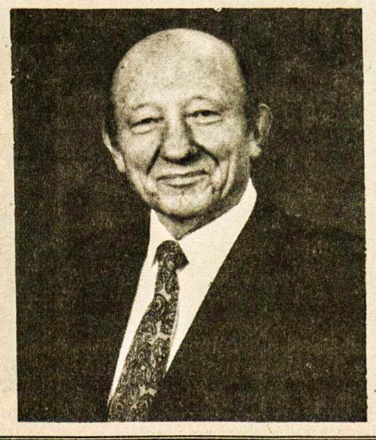

Advokatas
VIKTORAS E. RUDINSKAS,
B.Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A., P.Eng.
Tel. 416 240-0594
27 John St., Second Floor
Weston, Ontario M9N 1J4
(arti Lawrence ir Weston Rd.)
Lengvai pasiekiamas autobusu nr. 79 (Scarlett Road) nuo Runnymede požeminio stoties.

MŪSŲ CHORO NAREI

a.a. Irenai Elijošiūtei-Cox

palikusiai šį pasaulį,

nuoširdžiai užjaučiame jos dukrą, sūnus ir visus artimuosius –

Anapilio parapijos choras

MIELAI NAREI

a.a. IRENAI COX

mirus, jos vyrą RON, sūnus – RUSSELL, STEVE, dukrą RENATĄ, seserį DANUTĘ, brolius – RAIMUNDĄ, VIRGILIJŲ ir JONĄ su šeimomis, visus gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime –

KLK moterų dr-jos Lietuvos kankinių parapijos skyrius

AtA

SOFIJAI RAKŠTIENEI

mirus,

dukrą LAIMĄ, seseris – LIUCIJĄ ir ALEKSANDRĄ, vaikaites – RŪTĄ ir KAROLINĄ su šeimomis nuoširdžiai užjaučiu –

Liuda Daunienė

AtA

URŠULEI BARKAUSKIENEI

mirus Lietuvoje,

liūdinčią sesutę NINĄ BALČIŪNIENĘ nuoširdžiai užjaučiame –

Antanas, Stasė Steigvilai
Aleksandras, Zuzana Stančikai
Nemira ir Petras Fentum

Skaitytojai pasisako

AČIŪ

Nuoširdžiai ačiū už Jūsų siunčiamus man "Tėviškės žiburius". Jie vertesni už bet kokias žemiškas vertybes. Teužlieja Jus Viešpats savo gausiomis malonėmis vingiuoto Jūsų gyvenimo kelyje. Su pagarbia meile Kristuje –

prel. Vytautas Balčiūnas,
Putnam, CT

VILNIJOS MOKYKLŲ RĖMĖJAMS

MŪSŲ BRANGIEJI!

Žiemos šarmoj sustokim pagalvoti,
Kas nuveikta, ko siekta, kaip gyventa...
O kaip surasti tą gražiausią žodį
Artėjančiai žmogaus ir žemės šventei...

Tebūnie tas gražiausias žodis – šv. Kalėdos, o po jų – ir Naujieji, jubiliejiniai 2000 metai. Tad iš visos širdies sveikiname Jus visus visus ir Jūsų artimuosius švenčių proga. Dėkojame už Jūsų rūpestį, širdies gerumą, už gražų ryšį su gimtąja Tėvų žeme, ačiū už pagalbą – materialinę ir moralinę, suteiktą ir mūsų mokyklėlei Rytų Lietuvoje.

Dar vis tebedirbame lenkiškos mokyklos patalpose. Turėdami savų problemų, vis tik kuriame gražią tautinę mokyklą. Nors mokyklėlė nedidelė – 13 mokinių, visi iš lenkiškų šeimų, bet vaikai, manome, jau auga suprasdami, kad jų tėvynė yra Lietuva.

Vilniaus apskrities organizuotoje šventėje "Gimtinei ir Motinai" mokykla labai gražiai pasirodė. Viena mokinė rašo eiles lietuviškai. Vaikai draugiški, drausmingi ir kultūringi. Mokytojų kelektyvas darbštus ir darnus. Darbe gražiai susilieja vyresniųjų patirtis ir jaunųjų entuziazmas. Dalyvaujame lietuviškame ansamblyje "Lyra". Džiaugiamės, kad jau ir šiame, smarkiai nutautintame Lietuvos regione tapo šviesiau. Lietuvybės žiburiai ryškesni ir kelias jau lengvesnis. Valstybinė kalba veikiančių mokyklų daugėja ir jos gausėja, kartu ir rūpesčių didėja, tačiau šviesi viltis mums ir stiprybė, ir paguoda, ir atrama...

Tad ačiū ačiū už viską. Būkite laimingi kaip šventėje, taip ir kasdienybėje. Te Dievo palaima lydi Jūsų žingsnius, Jūsų darbus, Jūsų gražiausius siekius.

Geros sveikatos, Lietuvos ąžuolų stiprybės!
Te dienos džiaugsmą Jums dalina.
Te gyvenimas rašo gražiausią Laimės knygą...

Mokytojų ir mokinių vardu –

M. Jazukevičienė,
Vilniaus apskrities viršininko administracijos Sužionių pagrindinės mokyklos vedėja

GIMTOSIOS ŽEMĖS TRAUKA

Visi turime vieną motiną ir vieną Tėvynę... Kur benuvestų gyvenimo vingiai, kiekvieno žmogaus širdis traukia ten, kur vaikystės takeliai, kur skambėjo mamos lopšinė, kur ant lūpų medumi tirpo gimtoji kalba...

Nedideliame, miškuose paskendusiame Rudnios kaime (Varėnos r.) gimė ir augo Bronius Mackevičius. Čia skaidriausią melodiją jam dainavo Ūla, ošė amžinai žalios pušys, čia paprastoje medinėje mokyklėlėje jis mokėsi pirmųjų raidžių... Mackevičių šeimoje augo du sūnūs ir dvi dukros. Tėvų ūkyje darbų užteko visiems. Besibaigiant Antrajam pasauliniam karui, likimo keliai nuvedė Bronių į Vakarus. Iš pradžių Vokietija, pabėgėlių stovykla, paskui – Kanada. Bet mintys vis vedė į Lietuvą, į savo tėvų kraštą, kur skrido laiškai. O vieną kartą jis pats sugrįžo aplankyti savo numylėtos žemės, susitikti su artimaisiais. 1999 m. vasario 7 d. Bronius Mackevičius (Bruno Mack) atgulė amžinam poilsiui Kanados žemėje, palikęs vykdyti paskutinę savo valią Broniui Sapliui ir Jonui Poškui. Neužmiršo testamente Velionis ir Rudnios mokyklos. Dabar Rudnioje – specialioji internatinė mokykla, kurioje mokosi 53 sutrikusio intelekto vaikai, 26 iš jų – našlaičiai ir beglobiai. Šiems vaikams ypatingai reikia žmogiškos šilumos. Prie Kalėdų eglutės jie kartu su Rudnios kaimo vaikais pasidžiaugė dovanėlėmis. Iš šių lėšų jau nupirkta vaikams medikamentų ir vitaminų.

Gruodžio 8 d. Rudnios šventovėje buvo atnašaujamos šv. Mišios už Broniaus Mackevičius (Bruno Mack) vėlę. Mokytojai ir vaikai meldėsi, prašydami jam Dievo malonės ir dėkodami už jo gerą širdį. Tebūna lengva Jam tolima Kanados žemė.

Birutė Švagždienė,
Rudnios specialiosios internatinės mokyklos direktorė

RAŠO IŠ SIBIRO

Neseniai gavau laišką nuo lietuvio, gyvenančio Kanadoje. Jis prašo pasiteirauti, kaip susiklostė likimas jo giminaitės, ištremtos į Irkutsko sritį. Laiške buvo parašyta tik pavardė, nei vardo, nei tėvo vardo ir gimimo metų datos. Svarbiausia, kad tas laiškas namuose dingo, ir aš jo nerandu. Irkutskas nuo Barnaulo gana toli, daugiau kaip 2000 km., tai į archyvų įstaigą nenueisi, nesužinosi, reikia rašyti laiškus, o tam žinoti tik pavardę maža.

1999 m. vasaros metu Irkutske įsikūrė lietuvių draugija, bet jos adreso aš nežinau. Apie tai skaičiau žurnale "Pasaulio lietuvis". Į Irkutską buvo nuvažiavęs PLB atstovas Lietuvoje G. Žemkalnis. Manau, kad PLB atstovybė Vilniuje turi žinoti tos draugijos adresą. Atstovybės adresas: Lietuvos Respublikos Seimas, Gedimino pr. 53, III rūmai, 215 k., Vilnius 2026. Antras adresas: Tautinių mažumų ir išeivijos Departamentas, generalinis direktorius R. Motūzas, T. Kasčiuškos g. 30, 2600 Vilnius, Lietuva. Apie šią informaciją praneškite "TŽ", gal ji pasieks tą lietuvį.

B. Virbickas,
Barnaul, Rusija

Hamiltono Vysk. Valančiaus mokyklos mokiniai stovi prie Jėzaus prakartėlės. Iš kairės: Aleksas Ptašinskas, Emilija Pruden, Onytė Scogin, Katrytė Bartninkaitė, Petrukas Bartninkas, Stefanija Erickson, Vytas Smetona, Monika Keliačiūtė, Elzbieta Jankevičiūtė, Andrius Ptašinskas, Rūta Simonavičiūtė

Nuotr. V. Stanevičienės

Dešimtys tūkstančių lietuviškai veiklai

Hamiltono "Talka" paskyrė lietuviškiems reikalams 37,250 dolerių

"Talka", lietuvių kredito kooperatyvas, užbaigė 1999 m. lapkričio mėn. su $39,659,819 balansu. Įvairiose sąskaitose tuo laiku buvo sukaupta: akcijų sąskaitoje – $122,080, čekių sąskaitose – $4,200,186, taupomose sąskaitose $3,447,472, apdraustose taupomose sąskaitose – $687,200, terminuotų indėlių nuo 90 dienų iki 5 m. termino – $17,901,910, sąskaitose su kasdien prirašomu nuošimčiu – $301,360, registuotų pensijų taupymo planas (RRSP ir RRIF) – $8,587,575. Gautas šiais metais pelnas – $163,324.

Nariams išskolinta asmeninių paskolų – $749,873, nekilnojamo turto paskolų – $18,972,833 ir riboto kredito (Line of credit) – $4,458,221. Laisvų pinigų, kurie neišskolinti padėti bankuose ir kooperatyvų centre Toronte yra $14,305,915, už kuriuos yra gaunamos palūkanos. "Talkos" kooperatyvas stovi finansiškai stipriai, nes turi sukaupęs labai stiprų atsargos kapitalą, kuris su nepadalintu pelnu sudaro $3,259,459 arba 8.22% viso turimo kapitalo. Tai didelis kapitalas palyginus su valdžios nustatyta norma ne mažiau kaip 5% atsargos kapitalo. Šis sudarytas atsargos kapitalas yra papildoma garantija nariams prie šalia valdžios duodamos garantijos – $60,000 draudos.

Kredito komitetas leido išduoti naujų paskolų per lapkričio mėn. – $531,767 ir per spalio mėn. – $152,458. Metų eigoje didžiausia paskola buvo išduota $894,323 liepos mėn. Paskolų išdavimas labai pamažu juda pirmyn, nes didelio pareikalavimo vis dar nėra. Tačiau 1999 metais vis dėlto paskolų išdavimas išaugo pusę milijono dolerių daugiau negu pernai.

"Talka" dabar turi 1744 narius ir 420 narių skolininkų. "Talka" neteko 23 narių per 1999 m., kurie mirė. Mirtis retina mūsų narių eiles, o jaunų mažai teateina. 1999 metais mirė: V. Motiejūnas, V. Kairys, G. Buin, A. Pauliukonienė, K. Kukleris, G. Grajauskienė, A. Keliačienė, M. Janilionis, K. Chiasson, K. Bukovina, S. Zarankienė, D. Rupšys, St. Kanopienė, A. Pranckevičius, O. Mikšytė, St. Ročienė, V. Norkevičius, St. Šukaitienė, V. Saulis, J. Rudaitis, V. Sasnauskas, St. Žvirblys.

"Talkos" valdyba, 1999 m. gruodžio 3 d. posėdyje apsvarsčiusi 1999 metais gautą pelną ir turimą sukauptą stiprų atsargos kapitalą, nutarė nariams grąžinti 7% (Rebate) prie išmokėtų nariams palūkanų už indėlius ir nariams skolininkams 7% už tą patį laikotarpį sumokėtas paskolų palūkanas. Priskaičiuotas nuošimtis bus nariams prirašytas 1999 m. gruodžio 31 d. į asmenines sąskaitas.

Valdyba taipgi svarstė ir nutarė paskirti įvairias aukas lietuvių mokykloms, spaudai, įvairioms organizacijoms bei vienetams, didžiausią dėmesį skiriant jaunimo reikalams. Paskirtos ir išmokėtos šios sumos: po $3,500 – Vysk. M. Valančiaus mokyklai Hamiltone, sporto klubui "Kovas", KLB krašto valdybai ir Tremtinių iš Sibiro grįžimo fondui; po $2,500 – Vasario 16 gimnazijai Vokietijoje ir Vilniaus krašto lietuvių mokykloms; po $2,000 – XI-jai Tautinių šokių šventei rengti ir Kanados lietuvių muziejui-archyvui; po $1,000 – "Tėviškės žiburių" savaitraščiui, "Pasaulio lietuviui", Kanados lietuvių fondui, Lietuvių slaugos namams, tautinių šokių grupei "Gyvataras" ir Pasaulio lietuvių bendruomenės fondui; po $500 – laikraščiui "Nepriklausoma Lietuva", dramos teatrui "Aukuras", Mažosios Lietuvos fondui, "Draugo" dienraščiui, Hamiltono skautams, Hamiltono ateitininkams, "Gintariniai aidai" radijo programai, vyrų chorui "Aras", Anapilio vaikų darželiui, Kanados lietuvių jaunimo sąjungai, Kanados lietuvių žurnalistų sąjungai, Pagalbai Lietuvos vaikams, Vaikų dienos centrui ir Hamiltono parapijos chorui; po $250 – Kardelienės stipendijų fondui, sporto klubui "Tauras" Londone, chorui "Pašvaistė" Londone ir "Lituanus" žurnalui.

Iš viso paskirta $37,000. Be to, metų eigoje buvo paskirta $250 "Lietuviškas švietimas Šiaurės Amerikoje" istorijai išleisti. Tuo būdu per 1999 m. "Talkos" valdyba paskyrė ir išmokėjo įvairiems lietuviškiems reikalams paremti $37,250.

Valdyba nutarė iš gauto pelno paskirti $40,000 specialiam fondui nariams kaupiamam šėrų dividendui išmokėti.

"Talkos" valdyba nutarė šaukti metinį narių susirinkimą 2000 m. vasario 26, šeštadienį, 4 v.p.p., Jaunimo centro salėje, 48 Dundurn St. N. Kadangi šis eilinis narių susirinkimas yra sukaktuvinis, 45 metų darbo veiklai prisiminti, po susirinkimo įvyks vaišės su šilta vakariene ir vynu. Norint žinoti dalyvaujančių narių skaičių vakarienėje, yra daroma registracija išduodant vakarienei bilietus. Nustatytas registracijos mokestis $2. Prašomi visi "Talkos" nariai, norintieji dalyvauti vakarienėje, iš anksto įsigyti bilietus "Talkos" raštinėje darbo metu. Bilietų įsigijimas iš anksto yra būtinas, nes reikia žinoti dalyvaujančių narių skaičių ir užsakyti maistą, kad visiem užtektų.

Jau išspausdintas ir gautas "Talkos" sieninis lietuviškas kalendorius 2000 metams. Nariai prašomi atsiimti jį darbo valandomis "Talkos" raštinėje. Paštu kalendorius nebus siuntinėjamas.

Stasys Dalius

Kas būtų be sporto fondo?

Visom išeivių organizacijom sunku išsiversti, ypač kai jų veikla pareikalauja nuolatinių išlaidų. Lietuvių sporto klubus Kanadoje ir JAV jungia Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjunga. Jos bendrą sportinę veiklą derinanti ir pagal išgales puoselėjanti centro valdyba pastoviai susiduria su lėšų stygiumi. Tačiau vadovybės darbas kiek palengvėjo įsteigus Sporto fondą.

Nuo 1978 m. Toronte sėkmingai praėjusių Pasaulio lietuvių dienų, kurių lygiagrečia dalimi buvo pirmosios Pasaulio lietuvių sporto žaidynės, 34,400 dol. atliko žaidynių rengėjams. Ilgokai svarstyta, kaip su tais pinigais pasielgti. Vieni siūlė juos išdalinti sporto klubams, kiti – išleisti dar kitai kokios nors rinktinės išvykai į užjūrius, dar kiti siūlė tą sumą panaudoti paskoloms.

Žaidynėms vadovavusiai tuometinei Sąjungos centro valdybai, sudarytai iš torontiečių, neatrodė, jog būtų tikslu tokią, gal tik vienintelį kartą sutelktą sumą išleisti vienu kartu. Reikėjo ką nors skubiai daryti, nes planų buvo visokių. Sumanyta tą sumą užšaldyti, o tiktai metinius uždarbius paskirti sportinei veiklai pagal centro valdybos nuožiūrą. Taip buvo įsteigtas Sporto fondas, gavus Sąjungos metinio suvažiavimo pritarimą ir jį užregistravus valdžios įstaigoje. Kadangi pinigai buvo sutelkti Kanadoje, iš tikrųjų valdžių paramos dėka, fondo lėšos ir jų priežiūra privalėjo čia ir likti. Buvo sąmoningai nusistatyta, kad fondo prižiūrėtojai neturėtų sprendžiamos galios lėšų paskirstyme, kad nesusidarytų dar viena vadovybė. Fondo prižiūrėtojai teturėjo rūpintis, kad gana kukli suma būtų kuo saugiausiai apsaugota įdedant ją lietuviškuose bankeliuose bei pagal galimybes didinant fondo kapitalą.

Fondo steigėjai tikėjosi, jog kapitalas augs ir metinės lėšos sportinei veiklai didės. Tačiau lūkesčiai iki šiol neišsipildė. JAV lietuviai į fondą beveik nekreipė jokio dėmesio, nors jo vaisiais labiausiai naudojosi. Kitos Pasaulio l. sporto žaidynės, vykusios jau nebe Kanadoje, ne tik nieko nebeįnešė į fondą, bet jų ruošai tekdavo net primokėti iš kuklaus Sąjungos iždo. Visgi fondas šiek tiek paaugo, nors ir neatsvėrė pradinės sumos infliacinio sumenkėjimo. Po tūkstantinę po mirties įdėjo torontiečiai sporto veikėjai Alfonsas Balnys ir Kostas Lukošius.

Per devyniolika fondo gyvavimo metų Š. Amerikos lietuvių sportinė veikla paremta 73,000 dolerių, arba vidutiniškai po 4,000 dol. per metus, įvairuojant kasmet besikeičiančiom palūkanom. Prieš dvidešimt metų Sąjungos centro valdyba versdavosi 2000 dol. pajamomis, gaunamomis iš sportininkų registracijos mokesčių bei dalies kartais sulaukiamų metinių žaidynių uždarbio. Paramos nei iš bendruomenės, nei iš visuomenės per daug nesulaukta.

Sporto fondui ilgus metus vadovavo Pranas Berneckas, o jam persikėlus į Vankūverį, šiuo metu valdybos pirmininku yra Rimantas Sonda. Fondo priežiūroje – valdyboje yra septyni asmenys, piniginiais reikalais kruopščiai rūpinasi iždininkas Jonas Nešukaitis.

Šiuo metu kai tėvynė dar tebereikalinga mūsų pašalpos, sunku tikėtis tokios pat ir išeivijos sportinei veiklai. Telieka tikėtis, jog buvę sportininkai, ypač gyvenantys JAV nepašykštės palikimais ar šiaip Sporto fondui nukreipti vieną kitą dolerį taip pratęsiant išeivijos sportinį gyvenimą.

Sporto fondo steigėjai nesuklydo neišbarstę gal tik vienintele proga sutelktų pinigų. Be nuolatinės fondo paramos šiandien lietuviškas sportinis gyvenimas liktų dar skurdesnis.

Mindaugas Leknickas,
141 Blyth Cresc. Oakville, ON
L65 5H5

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS
Re/max West įstaigoje ilgiausiai dirbantis agentas
◆ 25 metai namų remonto patyrimas ◆ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ◆ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.
RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St.W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel. 416 769-1616, namų – 416 769-3577
Nemokamas namų įvertinimas

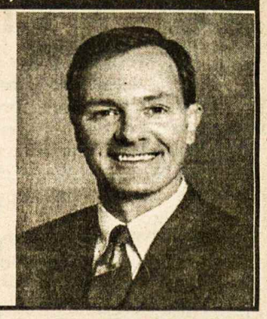

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, D.S., D.D. S.
115 Lakeshore Rd. E.
Mississauga, Ont. L5G 1E5 Tel.: 905 271-7171
(Į vakarus nuo Hurontario)
NAUJAS ERDVUS KABINETAS
Patogus, nemokamas mašinos pastatymas

Bloor West Village
DENTAL CARE
Dr. J. Birgiolas
Dr. S. Dubickas
2373 Bloor St. West
Tel. (416) 763-5677

ORTODONTAS
(Orthodontist)
DR. R. KARKA, D.D.S. M.s. Dip. Orth.
2326 Bloor Street West, Suite 200
(Prie Jane gatvės)
416 769-2526

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.
PACE, JOHNSON
5110 Dundas ST.W.
(tarp Islington ir Kipling gatvių)
Etobicoke, Ont. M9A 1C2
Tel. 416 236-3060
Fax 416 236-1809

Astra Travel & Services Inc.
1600 Bloor St. W., Toronto, (priešais Lietuvių Namus į vakarus)
Ontario, Canada, M6P 1A7
LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA SIŪLO:
* Keliones į Lietuvą * Keliones į šiltus kraštus * Draudą *
* Bilietus atvykstantiems iš Lietuvos (pristatymas į namus per vieną parą) *
* Dokumentų vertimą * Iškvietimų sutvarkymą ir išsiuntimą *
* Dideles nuolaidas dažnai keliaujantiems *
* Sąžiningą, rūpestingą patarnavimą ir žemas kainas *
TEL: 416 538-1748 FAX: 416 538-4390

MARGUTIS
PYSANKA – V.I.M. Inc.
4134 Dundas St. West, Etobicoke, ON, M8X 1X3
Tel: (416) 233-4601 Fax: (416) 233-3042
Siuntiniai laivu ir lėktuvu
TIESIOG į VILNIŲ

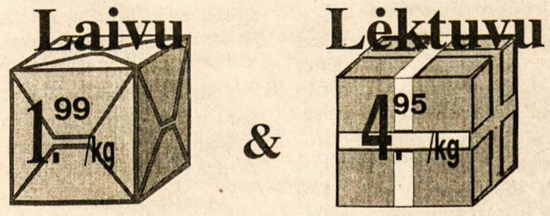

MES PRISTATOME!
MES GARANTUOJAME!
Pristatymo kaina $15 už siuntinį
Tel. (416) 233-4601

SPAUSTUVĖ PRINTING NET
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave., Toronto Ont., M8V 1R3
Savininkas Jurgis Kuliešius

TORONTO ONT

Anapilio žinios

– Sausio 9, sekmadienį, pamokslus pas mus sakė Lukšių parapijos klebonas kun. Gvidas Pušinaitis.

– Sausio 3, pirmadienį, palaidota a.a. Irena Elijošiūtė-Cox, 63 m. amžiaus, ilgametė mūsų parapijos choro narė.

– Sausio 10, pirmadienį, palaidotas a.a. Bronius Marijošius, 80 m. amžiaus.

– Sausio 11, antradienį, palaidotas a.a. Leonas Pilipavičius, 84 m. amžiaus.

– Gauta žinia, kad Suvalkuose mirė mūsų geros parapijietės J. Gurklienės tėvelis.

– Ateinantį sekmadienį, sausio 16, minėsime tragiškąją Sausio tryliktąją. Ta proga kviečiame visas organizacijas dalyvauti 11 v.r. Mišiose su savo vėliavomis.

– Pirmosios Komunijos pasiruošimui pamokos prasidės ateinantį sekmadienį klebonijoje po 9.30 v.r. Mišių. Pamokas praves Janina Dzemionienė.

– Sutvirtinimo Sakramento pasiruošimui pamokas praves Gediminas Kurpis. Pamokų pradžia bus greitu laiku paskelbta.

– Vysk. Juozas Preikšas prašo paramos kun. A. Lipniūno jaunimo kultūros centrui Panevėžyje. Tai įstaiga, kuri koordinuoja Panevėžio vyskupijos katalikiškąją veiklą, ruošia evangelizacijos dienas, Šv. Rašto kursus, organizuoja maldos grupes, Kryžiaus kelius, naktines Švenčiausiojo adoracijas, tautinių bei religinių datų minėjimus, platina religinę spaudą ir rengia jaunimui vasaros stovyklas.

– Mišios sausio 16, sekmadienį: 9.30 v.r. už a.a. Aleksandrą ir Juozą Valeškas; 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje 3 v.p.p. už Petrą Šimonėlį; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje, sausio 15, šeštadienį: 3 v.p.p. už a.a. Vandą Jakubickienę.

Išganytojo parapijos žinios

– Pamaldos kas sekmadienį 11.15 v. ryto.

– Pranešame iš anksto, kad vasario 13 d. pamaldos įvyks 9.45 v. ryto.

– Visuotinis parapijos susirinkimas įvyks vasario 27 d. po pamaldų Lietuvių Namų patalpose.

– Pataisa ir atsiprašymas. A. a. Olgai Krygerienei mirus, atminimui Olga Krivickienė parapijai paaukojo $300.

Lietuvių Namų žinios

– Sekmadienio popietėje, sausio 9 dalyvavo 175 svečiai. Pranešimus padarė ir su svečiais supažindino LN valdybos narė – L. Pocienė.

– Sausio 16 d., 1 v.p.p. LN salėje C įvyks LN vyrų būrelio metinis susirinkimas. Bus išklausyti pirmininko, iždininko, revizijos komisijos pranešimai. Po to įvyks valdybos rinkimai. Visi susirinkusieji bus pavaišinti pietumis. Kviečiame visus narius, o taip pat visus vyrus, norinčius prisijungti prie būrelio veiklos.

– LN valdybos posėdis įvyks sausio 20 d.

– Sausio 20 d., 11 v.r. LN seklyčioje įvyks moterų būrelio susirinkimas.

– Aukotojai slaugos namams, pakeitę adresus arba pastebėję pranešimuose klaidų, prašomi nedelsiant pranešti Lietuvių Namų raštinei, tel. 416 532-3311.

– Slaugos namų statybai aukojo I. Kaliukevičius – $1000. Slaugos namų vajaus komitetas dėkoja visiems aukotojams už nuoširdų dosnumą ir paramą slaugos namams. Aukos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog adresu: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W. Toronto, Ont. M6P 1A8.

– Vytauto Didžiojo menė kovo 4 d. išnuomota Medžiotojų ir žūklautojų klubo "Tauras" metiniam pokyliui. Bus žvėrienos vakarienė su vynu ir turtinga loterija. Programoje – vyrų choras "Aras", šokiams gros V. Pavilonis.

Keltuvo vajui $100 aukojo M. A. Pranevičiai (a.a. Irenos Pranevičienės ir Karolio Rusino XX mirties metinių proga).

Šv. Jono lietuvių kapinėms aukojo: $200 – J. Valiukienė; $100 – L. Baumgardas, Toronto "Varpo" choro uždaromas iždas.

A. a. Edvino Heikio laidotuvių proga Kauno arkivyskupijos "Vaikų dienos centrams" $50 aukojo J. Jonaitienė su A. King.

A. a. Onos-Marijos Lapavičienės laidotuvių proga Kauno arkivyskupijos "Vaikų dienos centrams" buvo surinkta $295. Stambesnes sumas aukojo: $50 – A. Pakarnienė, J. Jonaitienė su A. King.

Čikagos "Dainavos" ansamblio naują vyrų okteto garsajuostę galima gauti Anapilio knygyne.

Prisikėlimo parapijos žinios

– Praeitą sekmadienį, sausio 9, Kristaus krikšto šventės proga per kiekvienas Mišias buvo atnaujinti krikšto pažadai. Per 10.15 v. Mišias giedojo "Volungės" choras. 11.30 v. Mišios buvo aukojamos už parapijos chorvedžius a.a. Vaclovą Verikaitį jo mirties 10 metų sukakties proga, už a.a. kun. Bronių Jurkšą ir visus mirusius choristus.

– Sekmadieniais po 9.15 ir 10.15 v.r. Mišių vyksta pasiruošimo pamokos Pirmai Komunijai ir Sutvirtinimo Sakramentui. Pirmos Komunijos iškilmės vyks gegužės 7 d., o Sutvirtinimo Sakramentą suteiks vysk. Paulius Baltakis, OFM, gegužės 14 d. per 10.15 v. Mišias.

– KLK moterų draugijos parapijos skyriaus susirinkimas įvyks sausio 30 d., po 11.30 v. Mišių parodų salėje. Susirinkimo metu ses. Viktorija, kuri šiuo metu studijuoja teologiją Toronte, kalbės apie savo įspūdžius Kanadoj, paliesdama naujų ateivių santykius su vietiniais lietuviais.

– Pakrikštytas Simonas Petras, Elonos (Muzaitės) ir Ričardo Punkrių sūnus.

– Sausio 6 d. palaidotas a.a. Vytautas Paulionis, 82 m. Paliko žmoną Aleksandrą, dukras Vandą Grenke su šeima ir Gražiną, sūnų Algį su šeima ir seserį Sofiją Milkevičienę. Lietuvoje mirė a.a. Sofija Venslovienė, Marijos Lorr sesuo, a.a. Uršulė Barkauskienė, Ninos Balčiūnienės sesuo, a.a. Birutė Butnorienė, Laimučio Dūdos pusseserė ir a.a. Bronė Šmigelskienė, Loretos Murauskienės dėdienė.

– "Žodis tarp mūsų" knygutės, kuriose yra mąstymai pagal vieną iš dienos Mišių skaitinių, yra padėtos šventovės prieangyje.

– Parapijos kavinėj sekmadieniais gaminami ir pardavinėjami lietuviški valgiai, kurių galima parsi nešti ir namo.

– Parapijos persikėlimo komitetas stengiasi sudaryti keletą naujų komitetų (turto kraustymo, išpardavimo, patalpų priežiūros, atsarginių planų, statybos vajaus ir informacijos), kurie rūpintųsi atskiromis užduotimis. Galintys įsijungti į komitetų veiklą yra prašomi susisiekti su Lina Kuliaviene 766-2996 ar su klebonu.

– Mišios sekmadienį, sausio 16: 8.15 v.r. už a.a. Petrą Gečą; 9.15 v.r. už a.a. Juozą Bacevičių; 10.15 v.r. už a.a. Gintautą ir Apolinarą Beresnevičius, už a.a. Vladą Kulmatická, už a.a. Stefaniją Ališauskienę; 11.30 v.r. už 1991 m. sausio 13 d. žuvusius Lietuvos laisvės gynėjus.

A. a. Viktorui Gražuliui mirus, užjausdami jo žmoną Teresėlę, seserį Marytę, brolį Antaną (JAV-se) ir visus artimuosius Lietuvoje bei išeivijoje sergantiems vaikams ir tremtiniams "Kovai su vėžio liga" Lietuvoje aukojo: $100 – Toronto Vlado Pūtvio šaulių kuopa; $50 – Z. Gott; $45 – T. Gražulienė; $40 – M. S. Petrylos; $25 – B. T. Stanuliai, B. Stalioraitienė, V. Roversteinas; $20 – A. A. Langai, A. L. Smolskiai, Astrauskai, St. B. Obelėniai, M. Obelėnienė, P. Krilavičius, H. Sinclair, S. M. Jokubaičiai, J. Rovas, P. Dalinda, J. Pacevičienė, Z. Didžbalienė, A. R. Giršai, L. J. Kvederiai, B. K. Pečiuliai, A. Lemežys, A. I. Pūkai, E. Šlekys, V. Birštonas; $15 – P. Šostakienė; $10 – R. Juknevičienė, E. S. Kuzmickai, A. R. Simanavičiai, Pr. N. Puidokai, M. Tamošiūnienė, Susan Hill, J. Cholig, J. Z. Stravinskai, A. K. Ivanauskai, G. Balčiūnienė, B. D. Vaidilos, St. V. Vaitkai, V. I. Pečiuliai, J. Gataveckas, V. Buožys. Aukas surinko B. Matulaitienė ir M. Povilaitienė.

A. a. Sofijai Revienei mirus, užjausdami jos dukras Lilę su vyru Juozu ir vaikaitę Jennifer Kvederius bei Gražiną su vyru Bruce, vaikaičius Gordon ir Darlene Pritchard, sergantiems vaikams ir tremtiniams "Kovai su vėžio liga" Lietuvoje aukojo: $50 – J. L. Kvederiai; $40 – T. Gražulienė; $20 – J. Rovas, B. G. Pritchard, Aug. A. Sukauskai; $15 – E. Bočkienė, V. Puzeris; $10 – P. Šostakienė, P. Tamošiūnienė, St. Prackevičius, R. Bekerienė, L. H. Sukauskai; $5 – V. Buožys, A. J. Gudavičiai. **M.P.**

Stasys Pranskevičius šv. Kalėdų proga, sergantiems vaikams ir Sibiro tremtiniams "Kovai su vėžio liga Lietuvoje aukojo $100. **M.P.**

Angelė Kairienė Vilniaus vaikams, sergantiems vėžio liga aukojo $30. **M.P.**

A. a. Adolfo Pavilonio atminimui, užjausdami jo sūnus su šeimomis Lietuvoje ir visus artimuosius aukas skiria sergantiems vaikučiams "Kovai su vėžio liga" Lietuvoje: $40 – V. Knyvaitė; $20 – B. T. Stanuliai, Z. Didžbalienė, A. Mašalas; $10 – J. Rugys, V. Gudelis. **M.P.**

XI Lietuvių tautinių šokių šventės rengėjų komitetas posėdžiaus Anapilyje, Mississaugoje š.m. vasario 5 d. Sėdi iš kairės JAV LB atstovė ir X LTŠŠ pirmininkė J. Budrienė, J. Kuraitė-Lasienė, kopirmininkai V. Piečaitis ir R. Sakalaitė-Jonaitienė, vyr. meno vadovė Rita Karasiejienė, KLB pirmininkas A. Vaičiūnas. Stovi leidinio redaktorė I. Ross, M. Rusinas, A. Karkienė, A. Saplys, Toronto LB apylinkės valdybos pirmininkė D. Garbaliauskienė, B. Batraks, J. Vingelienė, KLJS pirmininkas M. Stanevičius, M. Vasiliauskienė, V. Vaičiūnienė, V. Jonušienė, R. Kurienė, I Meiklejohn, V. Taseckas, komiteto vicepirmininkė R. Žilinskienė, meno vadovas J. Karasiejus

Nuotr. O. Burzdžiaus

Praėjusių Kalėdų ir Naujų metų proga gautas Šiaulių vyskupo E. Bartulio sveikinimas: "TŽ" 50-metis – tai ryškus užsienio lietuvių meilės įrodymas Tėvynei Lietuvai. Sveikiname, džiaugiamės ir linkime gausios Dievo palaimos darbuose".

Prel. dr. Ignas Urbonas iš Lemonto, IL, sveikindamas "Tėviškės žiburius" 50 m. sukakties proga, pridėjo $50 auką. Leidėjai dėkingi už paramą.

Toronto lietuvių slaugos namų aukų rinkimo komitetas sausio 30, sekmadienį, 2.30 v.p.p. Lietuvių Namų Vytauto Didžiojo menėje padarys pranešimą aukų telkimo reikalais. Visi kviečiami dalyvauti. Komitetas dėkoja M. Povilaitienei ir D. Keršienei už labai reikalingą pagalbą telkiant lėšas.

Zita Bersėnaitė-Cers, registruota dietos specialistė, sausio 23, sekmadienį, 2.30 v.p.p. Toronto Lietuvių Namuose skaitys paskaitą "Maisto reikšmė sveikatai". Visi kviečiami dalyvauti ir susipažinti su vėliausiomis sveikos mitybos žiniomis. Paskaitą rengia LN kultūros komisija. **V.K.**

Lietuvoje yra keletas tautiečių, norinčių gauti "Tėviškės žiburius", bet negalinčių jų prenumeruoti ir neturinčių giminių Kanadoje. Jie būtų labai dėkingi, jei kas iš kanadiečių galėtų sumokėti jų prenumeratas. Metinė "TŽ" prenumerata į Lietuvą paprastu paštu – 43 dol., oro paštu – 140 dol. "TŽ" administracija laukia dosnių rėmėjų.

Amerikos balso lietuviškas programas dabar galima girdėti tiesiogiai iš Amerikos balso 24 val. per dieną. E-adresas: http://voa.gov.lithuanian/ Apie tai praneša Romas Kasparas iš Vašingtono.

A. a. Vaclovui Kronkaičiui mirus New Haven, CT, jo atminimui "Tėviškės žiburiams" $50 aukojo M. Rutkevičienė.

A. a. Giedrės Stepulaitienės-Izbrandt atminimui pagerbti, jai mirus 2000-jų metų išvakarėse, Genovaitė Bijūnienė "Tėviškės žiburiams" aukojo $20.

A.a. Onai Mašalienei mirus, užjausdami jos dukrą Stefaniją, sūnų Vytą su šeimomis bei Šveicarijoje mirusios dukros Teodoros šeimą, sergantiems vaikams ir tremtiniams "Kovai su vėžio liga" Lietuvoje aukojo: $50 – V. E. Stanaičiai; $40 – Ruby Adams; $20 – B. Lukošienė, B. Žiobienė, A. Lemežys, S. Campp, V. Jasinevičienė, N. Jonaitienė, D. A. Keršiai, A. S. Zimnickai, S. V. Vaitkai, I. Punkrienė ir šeima, M. Obelienienė, A. T. Jurcevičiai, T. Z. Zaleskiai, P. Čiurlys, V. V. Rasiuliai; $10 – N. N., I. Olynyk, M. Povilaitienė, I. Paškauskienė, H. I. Matušaičiai, T. Olynyk, O. L. Rimkai. Aukas surinko M. P.

Paieškojimai

Iš Lietuvos gauti prašymai padėti surasti p. **Petriką, dr. Aloyzo Petriko sūnų.** Taip pat yra paieškomos **seserys Ingelevičiūtės – Marija ir Regina.** Turintys žinių prašomi skambinti Gediminui Stanioniui, tel. 416 221-3305.

IEŠKOME auklės 20 mėnesių berniukui 5 dienas per savaitę Mississaugoje. Skambinti vakarais tel. 905 602-9231.

IŠNUOMOJAMAS atskiras butas (cottage) šalia privataus namo vienam ar dviem asmenim vienam mėn. ar ilgiau. Yra baseinas. Orlando, Florida. Tel. 407 834-9658 po 6 val. vakaro.

Aukos Kanados lietuvių fondui (Hamiltone) *a.a. Juozo Rudaičio atminimui* $25 – J. H. Otto. Po $20 – N. Z. Stonkai, S. A. Jankauskai, G. J. Krištolaičiai; *a. a. Kazimiero Mikšio atminimui* $100 – G. J. Krištolaičiai; *a.a. Stasio Žvirblio atminimui* $25 – N. Z. Stonkai. Po $20 – J. Stankus, G. J. Krištolaičiai; $10 – S. A. Aušrotai. *Onutės Mikšytės* gyvybės draudimas $590.74. *Bill Matus (Matusevičiaus)* testamentinis palikimas $183,092.18 ir *Kr. koop. "Talka"* $1,000.

Už *Stanislovą Šimoliūną* $100 – Natalija Liačienė; už *Antaną Danaitį* $50 – Stasė Danaitienė; už *Juozą Staliorаitį* $100 – žmona B. Stalioraitienė. Delhi-Tillsonburg KLB apyl. v-ba $100. Testamentiniai palikimai: *Pranė Kisielienė* $2,000, *J. Radziukynas* $2,200. Aukojo *Stasė Laimikis* – $100 ir *dail. Antanas Tamošaitis* – $225,000.

Aukotojams dėkoja –
Kanados lietuvių fondas

A. a. Ksaverso Šlekienės atminimui pagerbti Gr. Kocienė atsiuntė $50 auką *Tremtinių grįžimo fondui* ir J. ir S. Skučai iš Montrealio $50 auką našlaičių kaimui "Vaiko tėviškės namai" paremti.

Tremtinių grįžimo fondui kalėdinę auką po $100 atsiuntė: K. ir S. Dailydės iš B.C., P. ir. B. Čeponkai, Ada Lemežys; $50 auką atsiuntė St. ir Ald. Žaldokai iš Kelowna, B.C.

Irena Jakowich atsiuntė $100 auką, kaip ji pati rašo: "mūsų didvyriams - Lietuvos partizanams paremti".

KLK moterų dr-jos centro valdyba

A. a. Anne-Marie Lapavičienei mirus, velionės vyras Jonas Lapavičius "Golden Apple Inn", Stayner, ON, atsiuntė $50 auką našlaičių kaimui "Vaiko tėviškės namai". Taip pat, velionės atminimui pagerbti tam pačiam tikslui $100 auką atsiuntė "Kaufmann's Meat Market", Stayner, ON.

Marija Vasiliauskienė savo vyro a.a. Antano Vasiliausko dešimtosioms mirties metinėms paminėti atsiuntė $100 auką našlaičių kaimui "Vaiko tėviškės namai".

KLK moterų dr-jos centro valdyba

Hamiltono lietuvių kredito kooperatyvas "Talka" atsiuntė $3,500 auką "Tremtinių grįžimo fondui". Paremdama tremtinius "Talka" teikia jiems ne tik medžiaginę, bet ir moralinę paramą: pagerbia jų kančias, paduoda draugišką ranką kiekvienam persekiotam broliui ir seseriai.

KLK moterų dr-jos centro valdyba

Viešosios Toronto bibliotekos (Toronto Public Library) Runnymede skyrius turi apie 300 lietuviškų knygų suaugusiems ir jaunimui, kasečių bei kompaktinių diskų (CD), kurių galima pasiskolinti trim savaitėm. Bibliotekos adresas: 2178 Bloor St.W. (į vakarus nuo Runnymede Rd.), tel. 416 393-7697; faksas 416 393-7574. Pranešimą atsiuntė bibliotekoje lietuvių sekciją tvarkanti Astrida Narbutaitė (Narbutas).

Punia Construction Ltd.

NAMŲ REMONTO BENDROVĖ atlieka įvairiausius statybos-remonto darbus. Įvedame dujotiekius, oro ir vandens šildymo sistemas, atliekame visus elektros bei vandentiekio darbus, nusausiname rūsius, dengiame stogus ir t. t. Garantuojame gerą darbo kokybę. Skambinti

Alvydui tel. 905 848-9628
416 609-5108 (pager).

KLB žinios

– Sausio 5 d. KLB valdybos posėdyje buvo svarstomos A. Vaičiūno paruoštos PLB Seimo atstovų rinkimo taisyklės. Pagal naujai nustatytą PLB atstovų sudėtį Seime, KLB skiriama tik 10 atstovų, plius KLB ir KLJS pirmininkai. Kadangi KLB yra 16 apylinkių, reikia pravesti rinkimus. Apylinkėse rinkimus praveda tos apylinkės valdybos kviečiama trijų asmenų rinkiminė komisija. Rinkimai pravedami visur tą pačią dieną – vasario 27. Siūlant kandidatą reikalaujama dviejų apylinkės narių parašų ir raštiško kandidato sutikimo.

Balsavimo korteles paruoš KLB valdyba ir išsiuntinės apylinkėm. Balsuojantis asmuo, užsiregistravęs balsavimo registracijos lape, gauna vieną balsavimo kortelę ir įrašo tik vieną pavardę iš viešai ištatyto kandidatų sąrašo. Rinkiminė komisija, suskaičiavusi balsus, kuo greičiausiai siunčia savo nutarimą, panaudotas ir nepanaudotas balsavimo korteles ir balsavimo registracijos lapus į KLB raštinę. KLB valdyba skelbia išrinktuosius Kanados lietuvių spaudoje.

Skundus siųsti Garbės teismo sekretoriui B. Staškevičiui iki kovo 25 d. Jei atsiras 11 ar daugiau apylinkių, kurios išsirinks savo atstovus į Seimą, KLB valdyba burtų keliu atrinks 10 PLB Seimo narių, o kiti vyks į Seimą kaip kandidatai be balsavimo teisės. Vykstantieji į Seimą iki kovo mėn. 31 d. atsiunčia $150 (Kan.) registracijos mokesčio į KLB raštinę.

Iždininkas Matas Stanevičius praneša, kad jis, pagal Kanados valdžios atsiskaitymo nurodymus, galįs išduoti nuo mokesčių pakvitavimus tik tiems aukotojams ir asmenims, kurie pristatys raštiškus išlaidų įrodymus ar čekius, išrašytus KLB vardu.

– Sausio 7 d. iš Lietuvos atvyko naujasis ambasadorius Kanadai R. Šidlauskas su šeima. Toronto oro uoste jį pasitiko garbės konsulas H. Lapas, KLB valdybos pirm. A. Vaičiūnas, kun. E. Putrimas, KLJS pirm. M. Stanevičius su 2 atstovais ir kiti. **Inf.**

Įvairios žinios

Kooperatinę idėją platinant, šiemet numatoma Lietuvoje rengti seminarus "Ko-op 2000". Pagalbon yra pasisiūlęs Tarptautinis kooperacijos sambūris (TKA), gaunantis finansinės paramos iš tarptautinio "Phare" programos fondo. Seminaruose dalyvaus ir TKA atstovai. Apie tai pranešė Lietuvos Vartotojų kooperatyvų s-gos pirmininkas dr. Petras Šimanskas. Prieš tai vykusiuose žinovų pasitarimuose nustatyta, kad kooperacinio judėjimo plėtrai Lietuvoje trukdo nepakankama informacija ir valdžios parama. Į vyksiančius seminarus kviečiami ir išeivijos lietuviai kooperatininkai. Daugiau tuo reikalu informaciją teikia ALSA, 1 Allen Lane, Great Neck, NY 111024-1811; E-paštas: net<Almus2@ATT.net> Prisimintina, kad 1999 m. Lietuvoje buvo minima 130 metų sukaktis nuo pirmųjų kooperatyvų įsteigimo. Tarptautinis TKA kongresas Kvebeke buvo sutraukęs 1000 atstovų iš 90 valstybių. **Inf.**

Atitaisymas. "TŽ", nr.1 (2600), 10 psl. kronikos žinutėje apie aukas išspausdinta "Tautos fondas (JAV)". Turi būti Lietuvių fondas. Atsiprašome.

IEŠKAU auklės, kuri prižiūrėtų 3 metų mergaitę kasdien nuo 5 v.p.p. iki 8 v. vakaro. Skambinti tel. 416 536-4512.

MONTREALQUE

Aušros Vartų parapijiečius švenčių proga sveikino kun. Juozas Aranauskas, SJ, kun. Izidorius Sadauskas, SDB, ir kun. Janush Lipski.

Aušros Vartų šventovėje 1999 metais pakrikštytas vienas kudikis ir buvo penkiolika laidotuvių – skelbia AV parapijos žiniaraštis.

Naujųjų – 2000-jųjų metų sutikimas buvo rengtas Aušros Vartų parapijos tarybos parapijos salėje. Gruodžio 31 d., 7 v.v. šventovėje buvo atnašautos Mišios, o po to asmenys, jau anksčiau įsigiję bilietus, rinkosi į salę, sėdosi prie stalų, kurių buvo net penkiolika. Atėjo jaunos šeimos su savo vaikučiais, užteko ir vyresnio amžiaus svečių. Kiekvienas turėjo artimųjų ratelį, o ir šiaip veik visi pažįstami. Suneštinio maisto buvo gausybė ir jo įvairumo galėjo pavydėti geriausių restoranų virėjai. Grojo kasečių muzika, pritaikyta ir jaunimui, ir senimui. Pobūvį paįvairino sol. Elenos Grumbinienės solo ir su Donatu Baltrukoniu kelios dueto dainos. Jiems akompanavo muz. Laurenti Djintcheradze. Ant kiekvieno stalo buvo šampano butelis, kuris buvo atkimštas dvyliktą valandą. Po pasisveikinimų dar niekas neskubėjo namo. Šokiai ir vaišės tęsėsi apie porą valandų. Šio renginio dalyviai liko patenkinti ir dėkingi parapijos tarybai už tokį naujo stiliaus Naujųjų metų sutikimą.

Prie Aušros Vartų didžiųjų durų švenčių metu buvo padėta dėžė negendančiam ir nesenstančiam maistui, kuris bus atiduotas vargšams. Kita dėželė – vartotiems pašto ženklams – jie bus pasiųsti į Lietuvą.

Lietuvos respublikos prezidento Valdo Adamkaus oficialus lankymasis Toronte yra užrašytas į vaizdajuostę. Sausio 19, trečiadienį, 1 val.p.p. ši vaizdajuostė bus rodoma "Rūtos" klube, seselių namuose. Kviečiami visi gausiai dalyvauti. **B.S.**

LITAS **Montrealio lietuvių kredito unija**

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827 **FAX: 766-1349**

SPECIALIOS DRAUDIMO KAINOS

AUTOMOBILIAMS, kurių vairuotojai yra 55 metų amžiaus ar daugiau, neturėję nelaimių.

NAMAMS, naujiems ir atnaujintiems, gerai išlaikytiems, savininko gyvenamiems arba nuomojamiems.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
3907A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7
Tel. 722-3545 **Fax: 722-3546**

Kanados Lietuvių Fondas
Lithuanian Canadian Foundation
1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

Remkime lietuvių veiklą Kanadoje!

Remkime Lietuvą!

REMKIME PER KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Aukojo "Tėviškės žiburiams"

$100 - K. Mileris, A. Laurinaitis, S. Gotsheldas; **$50** - L. Klevas, K. Gaputis, V. Šeštokas; **$28** - V. Piečaitis; **$25** - S. Danaitienė; **$22** - G. Slabosevičienė; **$20** - E. Karosas, P. Jukna, A. Augaitienė; **$16** - G. Venskaitis; **$15** - A. Mičiūdas; **$10** - I. Šatras; **$8** - K. Rožanskas; **$7** - A. Juodvalkis, J. Naujokaitis; **$5** - V. Gražulis, P. Lukoševičius.

Rėmėjo prenumeratą atsiuntė: $55 - A. Smolskis, A. Kassioulite, A. Nutautas, J. Barakauskas, J. Gudavičius, A. Šetikas, Šiluvos Marijos parapija, J. Kučinskas; **$53** - V. Sičiūnas, M. Rutkevičienė, K. Stulpinas, S. Gotsheldas, V. Kolyčius, Poetės Marijos Aukštaitės centras, S. Kėkštas, P. Skilandžiūnas, K. Matkevičius, W. Mastis, A. Kazanavičius, V. Starkus, V.Bireta, L. Plečkaitis, I. Ramonas, J. Telyčėnas, J. Bušauskas, S. Jaugelis, B. Lukošius, B. Rupšys, S. Panavas, A. R. Kravalis, V. Zawadskas; **$52** - A. Kanapka, M. A. Empakeris, P. Čiurlys, A. Jungmeisteris, J. Kirvaitis, E. Dapšys, B. Vilkus, B. Grajauskas, P. Lapienis, E. Šarauskas, A. Skabeikis, D. Gaputis, V. Morkūnas, A. Draugelis, A. Pušinskas, J. Yurkus, P. Gabrėnas, M. Pikė, A. Augaitienė; **$50** - P. Puidokas, J. Kiškūnas, S. Kraujalis, V. Ručys, M. Barteška, K. Barteška, R. Barteška-Pecuch, A. Burbulevičius, O. Labutis, V. Pranaitis, M. Pranaitis, S. Vaišvila, J. Jonaitis, S. Slavickas, A. Rukšys, J. Petrėnas, L. Baltutis, N. Paulaitis, L. Grabošas, A. Sakavičius, P. Šiugždinis, A. Geldutis, J. Rastapkevičius.

Rėmėjo prenumeratą už dvejus metus atsiuntė: J. Giedraitis.

Garbės prenumeratą atsiuntė: $100 - V. Jankaitis, P. Venskus; **$80** - S. Bartusevičius; **$70** - J. Dragūnas, L. Baumgard, M. Pakulis, L. Kulnys, A. Vaickus; **$65** - H. Šiaurys, L. Klevas, T. Tarvydas, M. Juozaitis, F. Vaivila, V. Liuima, V. Čiuprinskas, V. Normantas; **$63** - S. Laimikis, V. Valaitis, M. Laurinavičius; **$62** - O. Adomaitis, K. Gaputis, E. Majauskas; **$60** - A. Latvaitis, J. Miškinis, P. Eidukas, N. Šviežikas.

Garbės prenumeratą už dvejus metus atsiuntė: P. Brikis.

Nuoširdus ačiū už paramą lietuviškai spaudai. Dėkojame garbės bei rėmėjo prenumeratoriams ir visiems, kurie, siųsdami reguliarią prenumeratą, prideda ir auką.

PARDUODU Sovietų Sąjungos ordinus, medalius bei kitą sovietinę atributiką. Kolekcionierius Algis Gaidamavičius, Tyzenhauzų 10-11, Vilnius 2030, Lithuania.

CLEAN FOREVER. Valome kilimus, minkštus baldus ir automobilių vidų nauju būdu – sausomis putomis. Kilimas išdžiūna per 1-2 valandas. Labai gera kokybė. Skambinti bet kuriuo laiku tel. 416 503-1687.

ATLIEKU staliaus, vidaus sienų (drywall), dažymo, plytelių dėjimo, elektros įvedimo, vandentiekio sistemos įvedimo (plumbing) darbus. Įrengiu pirtis (saunas), dengiu stogus. Skambinti Algiui tel. 905 272-8323. Pager 416 715-4783.

"SAMOGITIA"
Knygų rišykla **"SAMOGITIA"**
meniškai įriša knygas bei žurnalus
A. PLENYS
3333 Grassfire Cres., Mississauga, Ont. L4Y 3J8. Tel. **(905) 625-2412**

HOMELIFE
Home Life/Realty One Ltd.
2261 Bloor Str. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8

NIJOLĖ B. BATES
Tel. (416) **763-5161**
Fax: 416 763-5097
Prašau kreiptis visais namų pirkimo-pardavimo reikalais. Patarnauju lietuvių visuomenei 12 metų